

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

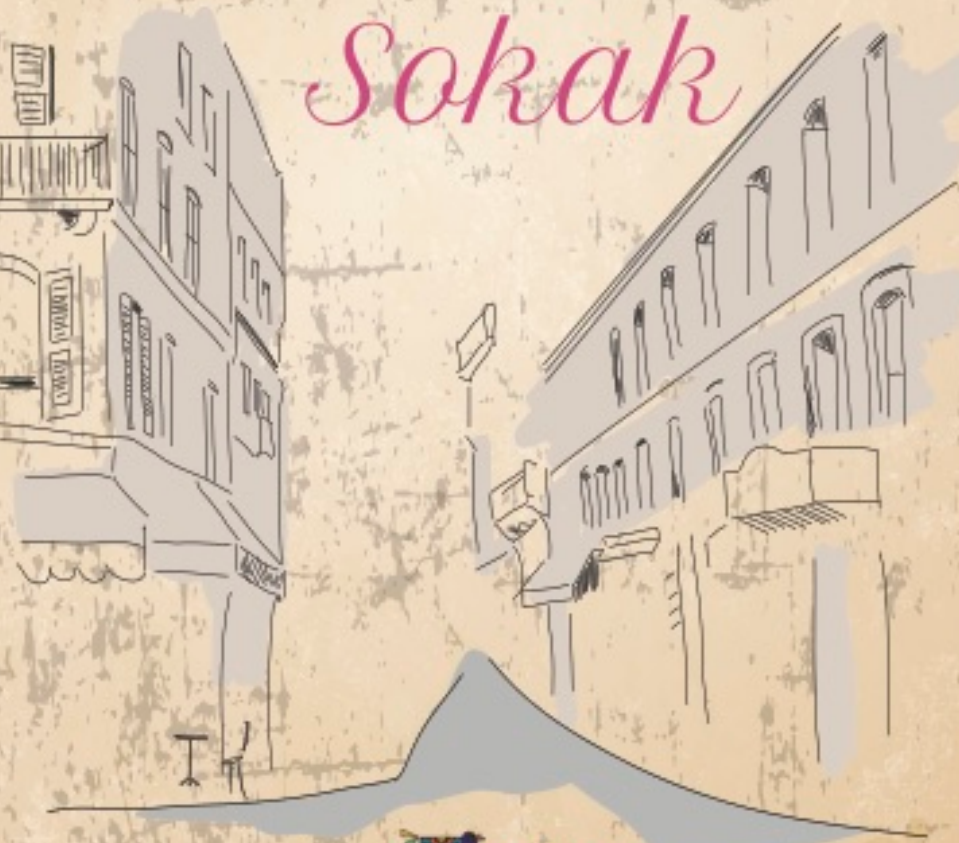
Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Ümran
Ersin

Anısı Olmayan Sokak

Anısı
Olmayan
Sokak

Boyalıküş Yayınları No: 14

Yayıncı Sertifika No: 14071

ISBN: 978-605-9277-13-6

1. Basım: Ekim 2018

Genel Yayın Yönetmeni
Ahmet Yıldız

Editör
Eylül Yaran

Sayfa ve Kapak Tasarım
Çağlar Yalçın

Baskı ve Cilt

Yılmaz Basım Yayıncılık ve Kağıt Ürünleri, Yılmaz Korkmaz Maltepe Mah.

Davutpaşa Cad. Litrosyolu 2. Mat. Sitesi ZE1 Topkapı-İSTANBUL

Tel/Faks: 0212. 493 00 85

Sertifika No: 27185

© Bu kitabın yayın hakları Analiz Basım Yayın Tasarım Gıda Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi'nindir. Eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

ANALİZ BASIM YAYIN TASARIM GIDA TİCARET VE
SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

Meşrutiyet Cad. 6/3 Beyoğlu 34435 İstanbul
www.kaynakyayinlari.com • iletisim@kaynakyayinlari.com
Tel: 0212 252 21 56-99 Faks: 0212 249 28 92

ÜMRAN ERSİN, Gaziantep doğumlu. Babasının görevi nedeniyle bir yaşından itibaren çocukluk ve gençlik yıllarının Anadolu'nun pek çok yerinde geçmesi, edebiyat yaratımındaki ilk izleri oluşturdu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakóltesi Felsefe Bölümü'nden mezun olduktan sonra felsefe öğretmeni olarak görev yaptı. 2005'ten bu yana, deneme, öykü ve şiir yolculuğundaki üretimlerinin bir kısmı edebiyat dergilerinde yayımlandı. 2010 Haziran'ında Hayal Yayınları'ndan ilk şiir kitabı *Gün Lekesi* yayımlandı. Karşıyaka Belediyesi tarafından düzenlenen 2012 Homeros Edebiyat Ödülleri çerçevesinde düzenlenmekte olan Tarık Dursun K. Hikâye Yarışması'nda "Mebruke" adlı öyküsü "Jüri Özel Ödülü"nü aldı. Komşu Yayınları "Yasakmeyve" şiir serisinden Nisan 2014'te *Sevmem Öğleden Sonralarını* adlı şiir kitabı yayımlandı. İstanbul'da yaşamaktadır. Boyalı Kuş yayınlarından çıkan *Anısı Olmayan Sokak*, yazarın ilk öykü kitabıdır.

*Anısı
Olmayan
Sokak*

İÇİNDEKİLER

MEBRUKE	11
KIRMIZI AKORDEON	21
BİLİNMEZLİK	29
GECE	35
LİMON DİLİMLİ ÇAY	43
MEKTUPLARA DOKUNMAK	51
MERYEM'İN GECİKMiŞ BİR DÜŞÜ	57
ŞİMDİ BAKABİLİRSİN ARKANA	67
VAPUR	75
DÜŞLERİM BİRAZ DANTEL BİRAZ POLYESTER	83
BİR GÜLÜŞ BIRAK GİDERKEN	89
ANISI OLMAYAN SOKAK	95
AYNALI ÇARŞI	99
GÖL KONUŞMALARI	109
YALNIZCA MASKELi TREN	115

MEBRUKE¹

"Yok, boş değil, bir hastası var."

Gözlerim isteksizce aralandı. Gün boyu ortalığı kasıp kavuran temmuz sıcağında yorgun düşüp gece erkenden uykuya çekilmiştim ancak yine de ter içindeydim. Beni uyandıranın ne olduğunu anlamaya çalıştım. Kimi zaman ansızın uyanmanız pek çok nedene bağlı olabilir. İlginçtir ki hepsi de zamanın en küçük parçasına sıkış tepiş doluşuvermiştir.

Siz, gerçek yaşama geçişin düş sıyrımını yaşarken hangisinin diğerlerinden daha öncül olduğunu asla anlayamazsınız.

O gece de aynısı olmuştu. Parmaklarımın giderek gevşemesi, sorumluluğundan usulca kurtulmaya başlamasının da ilk işaretleriydi. Diğer yandan bu durumu fırsat bilerek özgürlüğüne kaymaya çalışan kitabımın ne yazık ki yerçekiminin dayanılmaz cazibesine karşı koyamayışının da ayırdına belli belirsiz varıyordum. Tüm olanlar karşısında zavallı bilincim, çırpınısını umarsızca izlemek zorunda kalsa da yalnızca saniyenin üçte birlik zaman dilimi sonunda varabildiği tek mutlak hakikat; kısa, net, somut bir sestir: "Pat!"

1 Bu öykü, Karşıyaka Belediyesi tarafından düzenlenen Homeros Edebiyat Ödülleri 2012 kapsamındaki Tarık Dursun K. Hikâye Yarışması'nın jüri özel ödülünü almıştır.

Yanılıyor da olabilirdim, belki de koridorda gecenin sessizliğinde yankılanan tekerlekli iskemle gıcırdayışı ile konuşmalardı beni uykudan çekip alan. Kitap okurken uyuyakalan herkes gibi uykuya yenik düşmenin hayal kırıklığıyla geçtim bilinç halime.

"Epeydir yoktun, özlemişsindir buraları?"

"Aman ne diyeyim. İlaçları alınca rahatlıyorum. Rahatlayınca da bir daha almayiveriyorum. Sonra nefesim de tıkanıyor böyle. Amcan da çok kızıyor almıyorum ilaçları diye."

Al işte, korktuğum başıma geldi: Yalnızlığa, rahat günlere veda zamanı, iyi mi! Kahretsin! Tanrım ne olur benim odama gelmesin hasta falan. Sesler iyice yaklaştı. Yanlış mı duydum? Oda kapısı hafifçe bir kere vurulup -genelde zaten bir kez vurulur hastane odalarında- anında açıldı. Hastabakıcı ile hasta değil de komşu teyze ve ahbap muhabbetleriyle içeri girdiler. Tıpkı yaşlı komşuya yardım eden mahallenin yardımsever delikanlısı gibi özenle yatmasına yardımcı olup üstünü örttü hastabakıcı.

"Sağ ol oğlum, Allah bin kere razı olsun senden."

"Hadi iyi uykular Mebruke Teyze. Sabah doktor kontrole gelir!"

Bir insana bu kadar mı yakışırdı adı. Kendi gibi adı da tuhaf: "Mebruke."

Göz göze geldiğimizde akı sararmış, donuk gözlerinden sonra dikkatim irin dolu sivilceler bulunan iri burnuna, ağzının yalnızca alt kısmında kalmış seyrek birkaç sarı dişe, çenesinden sarkan siyah, upuzun üç tel kıla takılmıştı. Beyaz saçları, yarı örtük eprimiş eşarbindan kırışık esmer suratına dağılıyordu. Ve aman Tanrım! Ne iğrenç bir koku dolmuştu odaya. Ama bu pis, yaşlı, çirkin, üstü başı dökülen kadına hastabakıcının ilgisini anlayamamıştım.

"Geçmiş olsun. Evde fenalaşmışım, getiriverdi amcan hemen beni." (Sanki sordum!) Gülümsemesi bile yetmemişti ona hafif bir sıcaklık duymama.

"Sana da geçmiş olsun" diye zorla ağzımdan çıkan birkaç söz. Laf olsun diye öyle kuru kuruya. Birden en büyük felaket kafam-

da "donkkk" diye depreşti titreşerek, ben şimdi bu kadınla aynı helayı nasıl paylaşacaktım?! Hadi sabunu ayırdık ya klozet? Kâğıt koruyuculara bile güvenemem ki ben.

"Seninki ne, neyin var, ameliyat mı olacaksın yoksa?"

Aklım klozette, gözlerim karşımdaki bu dünyanın en çirkin, gudubet yüzünde, "Ha?" deyiverdim şaşkınlıktan dağılmış durumda, ayırında olmadan. Belli çalçene teyzelerdendi hani şu beş dakika susmak bilmeyenlerden. Kem küm yuvarladım birkaç sözcük yine. Tam anlamadı. Ancak yinelemeyi de göze alamadı, bıkkın suratımdan cesaret edip de.

Bu arada Mebruke, ufak bir naylon poşetten ağır çekim hareketlerle zar zor bir paket kâğıt peçete, bir havlu ve biraz ekmek çıkarırken gözüm, içleri kir dolu tırnaklarına takıldı.

"Hastanenin ekmeklerini yiyemiyorum da iğreniyorum." Güldüm içimden. Bu ne kibarlıktı böyle. Ama ne çatal-kaşık, ne sabun, ne su bardağı vardı yanında.

"Senin bardağın, sabunun yok mu?" diye sordum kaygıyla.

"Amcan koyuvermemiş işte, n'apalım." "N'apalım"ı boynunu hafifçe eğerek, çaresizlikle söylüyordu.

"Benim sabundan bir tane koyayım lavaboya. Seninki ayrı, benimki ayrı olsun. Al bu plastik bardağı da su bardağı yap. Bak, tuvalete de tuvalet kâğıdı koyuyorum seninki ayrı, benimki ayrı tamam mı?"

"Ah canım benim, teşekkür ederim şekerim. (Ona iyilik yaptığımı sanıyordu oysa düşündüğüm o değil kendimdi.) "Şekerim"? Bu laf da çok ilgimi çekti, elimde olmadan gülümsedim. Şaşırtıcı olan, ağzında aykırı durmuyordu hiç. Tuhaf geldi onda sırtıtmaması bu sözün. Oysa çoğu kez kimilerinde, üzerine yağlı bulaşık suyu dökülmüş gibi kayıp giden bir iğretilikte düşüverir sözcükler. Çok uzaktan bile ayırt edersiniz bu durumdakileri. Yakasına özensizce etiketlenmiş, yabancılığının ayrışıklığından sıyrılamamış, telaşlı sözcükler oluverir her an yuvarlanmaya hazır. Işığı kapatıp yatağıma yeniden uzanırken, "İyi geceler, şekerim".

(Anlaşıldı, bundan sonra bu yeni hitap edilişime alışacaktım hatta alışmaya başlamıştım bile, ne garip. Demek ki sözcükler, kişiliğimize ne denli aykırı gelse de kimi zaman bazı bünyeler, o sözcüklerle gizli anlaşmalar yapabiliyordu. Bu tümüyle sözcükler ile o bedeninin, kendine özgü olan, kolayca ortalarda görünmeyen, gizil akışkanlığında yoğrulan, doğal bir anlaşmasıydı.)

Sabahları bilincimizin uzun bir düş boyutundan, gerçek dünyaya adım atılışı ve gözlerimiz henüz kapalıyken dış dünyaya penceresini aralayışının ilk izlenimi, uyumadan önce gün içinde yaşadığımız güzel bir anın ya da acı, sıkıntı veren durumların belleğimize, yüreğimize kazıdığı bir izin, bütün gece uyuyan hamamböceğinin kıllı uzun ayaklarıyla yerinden doğrularak içimizi tırmalaması ya da o küçücük yüreğimize nasıl sığdığını bilemediğimiz rengârenk yüzlerce kelebeğin bir senfoni eşliğinde aniden havalanışı gibidir. Koridordan gelen sabah kahvaltısı dağıtımının takırtılarıyla alacakaranlığa bilincimi yavaş yavaş salarken acı gerçeği içim sızlayarak anımsadım: Mebruke oda arkadaşım! Havlumu dolaptan alıp o çıkar çıkmaz helaya girdim. Arkamdan bana seslenişini duydum, hızla nasıl bir kızgınlıkla yanından çekip gitmişsem. "Günaydın, şekerim."

Hay! Şekerin batsın e mi! Benim için en büyük işkence saati başlıyordu işte!

Elime aldığım sabunlu ıslak mendille klozeti iyice sildim. Üzerine kâğıt koruyucuyu serip sifonu da çekip oturdum. Be Allahın kadını, bari sifonu çek! Yok, olmaz, bu kadınla kalamam! Ben ki evde bile her dakika, her şeye mıncık mıncık titizlenen. Telefonu, bilgisayar faresini, televizyon kumandasını, kapı kollarını, elektrik düğmelerini benden başkası elledi diye kolonyalı mendillerle silen. Lavabodaki muslukları dakikada bir çamaşır sularıyla ovan. Odalara mikrop kırılınsın diye kolonya serpen ben. Dışarıdan getirdiği alışveriş poşetini kim bilir orada burada hangi yerlere koymuşlardır diye asla koltukların üzerine bıraktırmayan. Kapı eşiğinden içeriye ayakkabı burnunun bile değmesine

çıldıran ben! Odayı değiştireyim desem, koğuşa verirler, orada da al başına on tane hastayla kal. Burada hiç olmazsa bununla cebelleşirim. Çaresiz katlanacaktım.

"Kahvaltı geldi! Alacak mısınız?"

"Evet, evet."

Hızla ellerimi kolonyalayıp kahvaltımı aldım. Mebruke'ye baktım:

"Sen almayacak mısın kahvaltı?"

"Benim hiç halim yok ki, alamam ki" dedi, yine her konuşmasında olduğu gibi başını yana eğerek. Kalkamayan hastalara servisi yemek dağıtan kendi yapıyordu. Seslendim, kahvaltısını getirdi. Ayakucundaki tekerlekli masayı önüne çekip, bir temiz gazete yayıp tepsisini koydum. Ama şaşılacak şey, kendi getirdiği ekmekten başka hiçbir şey yemedi, çaya banıp yemekten başka.

"Neden bir şey yemiyorsun Mebruke?"

"Ben hiç hastane yemeği yiyemem ki şekerim." İçimden, "prenseler hazretleri" diye geçirdim. Çıkıp koridorda biraz dolaş-tım. Doktorların vizite saati gelmişti, saçımı başımı tarayıp ya-tağıma oturdum. Mebruke, bütün gece inlemiş, sağa sola çırpı-narak yarı uyuduktan sonra şimdi horluyordu. Üstü açılmıştı. Örtüp örtmeme konusunda kararsız kaldım. Örtsem ellerimi yıkamam gerekecekti. İçime sinmeyerek kalkıp örttüm, çok zor nefes alıyordu. O anda, onun soluk almak için, yani yaşam de-diğimiz bu zorlu savaş için gerçekten canla başla boğuştuğunu gördüm. Dışarıya saldığı her soluğu, boğazını tıkamak için ansızın geri dönerek genzine korkunç bir hırıltıyla doluyordu. Soluğu alırken mi yoksa verirken mi daha çok savaştığını anlamaya çalışıyordum. Zar zor ufacak bir yer bulup da kendini sımsıkı tutan gırtlakğı parçalarcasına fırlayan can işareti, artık işaret olmaktan çıkıp her saniye yaşama uzanma telaşındaydı. Varoluş savaşı-mını beden, saniyelerin eşliğinde içdürtüsel, kendiliğinden bir sıradanlığa bağlamıştı. Aldığı ilaçlardan dolayı kendi sesinden sıçrayıp da ayılamıyordu. Horlayan insanlar genelde kendi ses-

lerinden ürkererek hafif uyanır gibi olur sonra yeniden horlamaya başlarlardı. Ancak Mebruke'nin durumu böyle değildi. Her an tıkanıp kalacakmışçasına çırpınıyordu. İzleyişim, giderek kaygıya dönüşmüştü; sanki bir sonraki soluğunu alamazsa aniden ölecekmiş gibi. Her bir soluğunu aldıktan sonra içim rahatlıyor, bir sonraki soluğunu almasını bekliyordum. Sanki soluğumu ben de onunla birlikte alıyordum, onun yerine geçmiştım, aynı zorluğu çekiyordum. Göğsüm daralıyor, boğazım kuruyor, kalbim sıkışıyor sonrasında zar zor aldığım onca havayı vereceğim derken gırtlığım birbirine yapışıyor; ufacık bir delik bulamayan o birazcık soluk, boğazımın çeperlerine çarpa çarpa nereden çıkacağını şaşırmış durumda paniğe kapılarak tam, "bitti işte buraya kadar" derken ürperten sesle yankılanarak dışarıya fırlıyor, odanın boşluğuna damla damla yayılarak karışıyordu. Ancak Mebruke'yle aramızda bir tek fark vardı. O, tüm bu acıya tanık olmadan kendi dışında gerçekleştiğinin bilincinde değildi. Oysa ben, bu aşamanın her saniyesinin dehşetini yaşıyordum. Gözleyen ve gözlenen, her ikisi de bendim. Şu anda yatakta yaşam savaşı verircesine soluk alıp veren, artık birkaç gün önce kapıdan giren Mebruke değildi. Kim olduğunu bilmiyordum, her şey silinmişti. Saçı, rengi, gözleri, iyi mi kötü mü olduğu, nerde yaşadığı, temiz mi, pis mi, ellerini heladan çıkınca yıkar mı, kaç günde bir yıkanır, dişlerini fırçalar mı? Hiçbiri Mebruke'nin adına çengellenmiş değildi. O fotoğraftaki kadının pul pul döküldüğünün ayırında bile değildim. Hatta ne zaman, nasıl dökülmüştü o fotoğraf? Ben o fotoğrafı nasıl çekmişim? Ona benzer pek çok fotoğrafı böylesi çekerken, belleğimdeki onlarca izden nasıl olup da birden, asla gerçekliğinden ödün vermediğim benzer tüm fotoğrafların artık hiçbir değerinin kalmadığını görmeye başlıyordum? Beynimde ardı ardına, bunca yaşına kadar kaydedilen tüm kareler iskanbil kâğıtları gibi ya devriliyor ya da üzerindeki renkler, şekiller, ışık oyunları her şey dökülüyordu, birbirine karışıyor boş bir kare kalıyordu gerilerinde. Olağanüstü zorlanıyor, kalbi canlı-

raş bir tempoyla bu yarışın sonunu getirmeye çalışan maraton gibi tüm gücüyle öyle koşuyordu ki. Ağzı açık hırıldayan göğsü titreye titreye inip kalkıyordu. Her an ölebilirdi bu zorlu savaşta. İzlemeye o kadar dalmıştım ki doktorun geldiğini duymadım.

"Bugün nasılsınız bakalım?"

Sonra Mebruke'ye seslendi, gülerek:

"Ohhh keyfe bak, sanki beş yıldızlı otelde yatıyor. Kalk bakalım Mebruke Hanım kalk! Yine düştün elime değil mi?"

Şaşırmıştım; doktor, adıyla çağıracak kadar tanıyordu?

Gözlerini açtı, utanarak doğrulmaya çalıştı.

"Yat, yat kalbini dinleyeceğim, birazdan hemşire kanlarınızı alacak zaten. Bakacağız durumlara. Yine almadın değil mi ilaçlarını?"

Utandı. Başını eğerek:

"Hiç sevmiyorum yutmasını, iyiydim diye ben de bıraktım almayı. Amcan da çok kızdı."

"Bak bir daha içmezsen o ilaçları, buraya değil mezara gidersin dosdoğru. Benden söylemesi."

"Peki, peki, içerim valla. Hiç içmem mi, içerim."

Doktor odayı terk ettikten sonra bana döndü:

"Haklılar, hep böyle yapıyorum. Bu kaçınıcı gelişim buraya."

Başımı salladım, onaylarcasına.

Genç, ışıltılı gözleriyle stajyer bir hemşire elindeki küçük tepsiyle içeri geldi, önce benim sonra Mebruke'nin kanını aldı. "Geçmiş olsun" diyerek çıktıktan sonra kısa, derin bir suskunluğun ardından birden bana dönerek ve içi titreyerek:

"Ah benim kızıma ne çok benziyor, şimdi olsaydı gelir bana bakardı, bırakmazdı beni hiç. Hastanelerde bana bakacak kimsem olmadığından gelmek istemiyorum, kaç kaçiveriyorum biraz iyi olunca hastaneden."

"E, çağır gelsin o zaman, baksın sana."

Yüzüme inanamazmış gibi baktı, çaresizce:

"Gelemez ki."

"Neden, çok mu uzakta?"

"Evet... Çok uzakta."

Gözleri buğulandı, burnunu çekti, başından ikide bir kayıp duran örtüsünün ucuyla gözlerini, burnunu sildi, "O... O, öldü" dedi. Ve kesik kesik, susmadan, sanki içinde sürekli basılı kalmaktan boğulan duygular gibi patır patır dökülmeye başladı anıları. Nasıl güzel anlaştıklarını, biyoloji öğretmeni olduğunu, güzeller güzeli endamlı bir kız olduğunu, her pazar onu deniz kenarındaki köftecide götürüp önce köfte yedirdiğini sonra da annesi çok seviyor diye içi dondurmali kâğıthelva aldığını anlattı. "N'apalım, kader. Allah çok sevdi aldı kızımı. Beynindeki ur aldı götürdü gencecik kızımı." Bu, kaderine bile kızmayan, ölüme bile bilgece duran, acısını, öfkeye dönüştürmeyen kadın o pis, iğrenç kokan, çirkin, dilenci kılıkli Mebruke gitmiş, bambaşka bir Mebruke gelmişti. Tırnaklarının içlerindeki kirin, beynimin kıvrımlarındaki kir yanında nasıl da masum kaldığına tanık oldum birden. Ben daha çok kirliydim ama görülmüyordu. Kokum lağımdan betardi ama kendi kokumu duyamayacak kadar kendime tıkalı olan burnum yalnızca onun kokusunu duyuyordu. Pencereyi açtım, içerisi kokmuştu, artık Mebruke değil kendi beynimin, yüreğimin kurumuş, çürük, kan kokusunu duymaya başlamıştım. Kendim, kendime kokmaya başladım. İnsanın kendine kokması, bunun ayırdına varması kadar dehşet verici bir şey var mıdır.

"Mebruke bir şey yemedin gidip sana aşağıdan tost yaptırayım mı?"

"Ah be şekerim, sana eziyet olur."

"Olmaz, alır gelirim."

"Dur parayı vereyim amcan bana para veriydi."

"Yahu ben alırım, bırak parayı."

"Almam, yemem sonra bak..."

Zayıf, titreyen eliyle çekmecedan yırtık cüzdanını alıp içinden tek bir kâğıt parayı çıkardı: Buruşmuş bir 20 lira.

"Al" diye uzattı. Tüm parası bu yirmi liraydı. Zorla parayı elime sokuşturdu. Yeminler ettirerek, "yemem" diyerek. Çare-

siz, aldım. Çay ve tostunu yedikten sonra sohbet başladı. Ve biz, Mebruke'yle gün boyunca koyu sohbetlere daldık, o anlattı ben dinledim. Hayatını, yaşamını, her şeyini. Sonra ben anlattım, o dinledi. Anlatırken inanılmaz canlandırıyordu yaşadıklarını, bir tiyatro sanatçısı gibi kimi kez hüznle kimi kez kahkahalar atarak. Sımsıcak bir dostlukla doluştuk.

Birkaç gün sonra bu şirin Anadolu kentinin çok güzel bir pazarı olduğunu, mutlaka görmem gerektiğini söyledi. Taburcu olur olmaz ayrılmam gerekiyordu bu kentten. Çıkıp alışveriş yapayım dedim. Hastanede gerekli olan ıvır zıvırları aldıktan sonra ona da çatal, kaşık, bıçak aldım. Bir iki de don aldım ona, bir çift çorap. Tek bir uzun donu vardı ve zar zor yıkayıp onu asıyordu. Ziyaretine de bir kere asık suratlı kocası gelmiş, "Parana dikkat et çaldırma" deyip, çekip gitmişti. Tüm parası olan ve birazı tost, çaya giden yirmi lira. Ona aldıklarını uzattım, şaşkın gözlerle paketi açtığında, sanki en lüks mağazalardan en pahalı hediyeleri almışım gibi öylesine sevinerek boynuma sarılıp öptü ki... Utanmıştım. Çünkü çok ucuz şeylerdi aldıklarım. Para bile değildi. Durup durup aldıklarımı bakarak, "Şekerim bana neler almış. Beni düşünüp de almış. Ah ben hiç seni unutmuyum" deyip duruyordu. O an anladım ki kızı öldüğünden beri hiç kimse ona tek bir toplu iğne bile almamıştı. Öylesine seviniyor, mutlu oluyordu ki.

"Mutlaka bir daha buraya geldiğinde benim misafirim olacaksın, sana bir karnıyarık yapacağım, parmaklarını yalayacaksın."

"Elbette Mebruşçuğum, yaparsın sen bilmez miyim."

Ona artık "Mebruş" diye hitap ediyordum.

Hastaneden çıkarken, boynuma sarılıp ağladı:

"Şekerim, seni hiç unutmayacağım."

Hüznle:

"Ben de Mebruşçuğum, ben de."

Daha sonra bana telefon numarasını vermesine karşın, hiçbir zaman onu aramadım, arayamadım. Belki şunu duymaktan çekindim:

"Mebruke, sizlere ömür..."

Duraktayım. Hava çok sıcak. Büyük kentin onca alacalı karmaşasında benliklerimizi duvarlara asarak, yollara savurarak, orada burada unutarak yol aldığımız sıradan bir gün. Banyo yapıp çıkanların bile on dakika sonra ter kokularının fışkırdığı bir temmuz sıcaklığı. Sonunda beklediğim otobüs geldi, bindim. Yer yok, çaresiz arka taraflara doğru ilerledim. Bir süre sonra en ön koltukta, üstü başı dökülen bir kadının yanında oturan adam kalktı arkaya doğru ilerledi, bir yandan da suratını buruşturup söyleniyordu:

"Aman Tanrım bu ne koku böyle! Roman mı, Çingene mi ne diyorlarsa onlardan bu."

Boş koltuk buldum diye sevinerek yerleşenler, bir iki dakika sonra kadının yanından birden kalkıyordu. Yavaş yavaş kadının oturduğu yere doğru ilerledim, yüzüne baktım, sarı, kirli, zayıf yüzünde asılı kalmış iki yorgun siyah gözüyle karşılaştım.

Yanındaki koltuk boştu.

KIRMIZI AKORDEON

"Çok sıkıcısın" diyor.

Rimelli gözleri mi yoksa dudakları mı daha acımasız belli değil. "Beni etkileyecek hiçbir şey yapmadın. Konuşmuyorsun, esprili değilsin. Yanında gerçekten çok sıkılıyorum." O konuşurken başı yavaş yavaş önüne doğru düşüyor. Kadının sözlerinin bir an önce bitmesini beklerken içinde giderek çoğalan bir ezinç. Bu yükü dakikalar da sanki ağırlaştırmakla görevli. Üç kez kentin değişik kafelerinde buluşulmuş, sohbet edilmiş ama kadınlarla her buluşmada olduğu gibi yine hayal kırıklığıyla sonuçlanmıştı. "Şu anda eminim herkes sohbetini kesmiş bizi izliyor" düşünce-siyle çekinerek de olsa gözucuyla bakıyor. Yalnızca iki masada oturanlar var. Yan masadaki adam gazetesine gömülmüş, diğer uzak masadaki iki kadın da derin bir sohbe dalmış. Rahat bir soluk alıyor. Duran zamanı sanki biraz kıpırdatmak ister gibi soğumuş çay fincanına uzanıyor. Fincanı almasıyla etraftaki renkler canlanıyor, müzik hızlanıyor, çalışanlar çevikleşiyor. Zaman, yatağından sıyrılıp kendini akıtıyor. Artık kadının sözlerini duymuyor. İyice küçülerek koltuğa ilişmiş bu adamı benliği de kızgınlıkla yadsıyor.

Karşısındakinin sıradan bir eşyaya bakar gibi kendine çevrili gözleri, umursamaz yüzü, en ağır sözleri çıkarmak için açılıp ka-

panan, şekilden şekle giren dudakları birer belge olarak beynine kazanıyor. Ses, giderek yok oluyor ama sözcükler. Fırlatılıp atıldığı binlerce metre yerin dibinden artık çıkamaz. Asla. Ölünce gömülmenin de buna benzer olduğunu düşünüyor. Yaşanan hiçbir anın -iyi ya da kötü- geriye dönüşü olmadığı bir imza sanki zaman. Soluduğumuz her şeyin sonradan silinip yok edilemeyeişi, var olmanın başka bir kalıcılığı. Bizim onu sildik, unuttuk dememiz aslında kendi dünyamızda oluşturduğumuz bir yanılısamanın ayırdına varamayışımızdan başka bir şey değil belki. Şimdi yaşananlar, şimdideki varlığını bundan böyle geçmişte sürdürerek var olmaya devam edecekler. Bu kötü anıyı yaşadığı sürece yok edemeyeceğinin ayırdına vardıkça daha da daralıyor yüreği. Umarsızca izlediği hem tutsak hem tanık olduğu bu durumun, bu kötü yazgının ortasından tutup da yırtıp atabileceği bir kâğıt olabilmesini öyle çok istiyor ki kulak zarına çarpan her titreşim, beynine doğru uzanmak yerine yüreğini kısıkvırak yakalıyor. Kılcal damarlarını birer birer söküp arsızca fırlatıp atıyor. En yakın kaçınılmaz tanık olan gözlerinden, kulaklarından hiçbir engele uğramaksızın herhangi bir duyumuş gibi giriveren bu aşağılayıcı durumu kendine miknatis gibi çekip içinde birer algıya dönüştürüp sonra da bilincine vardırıran kıvrım kıvrım beynini ne yapmalıydı şimdi? Tüm bunları nereye saklamalıydı Tanrım! Her şeyin apaçık tanığı olan bu kafa neden vardı sanki. Bak şu kolu, bacağı, midesi, bağırsakları daha nice irili ufaklı organı bu karşısında oturup onun değersizliğini vurgulayan rujlu dudakların, agresif bakışların, bezgin sesin hiç mi hiç ayırdında olmadan hareket ediyor, canlı olmanın o en basit halini yerine getiriyorlardı. Her biri işinde gücündeydi. Neden kafa denen şu yusuvarlak şey vardı sanki. İşte bu yüzden "O en havada, en tepedeki beden parçamı, utançtan nerdeyse küçülüp de bezelyeye dönüşmüş bu topu kıvrıp kopartarak ayaklarımla örtetek yok etmeye çalışsam ne de güzel olurdu şimdi" diye düşünüyor.

"Israrıcı olmadığına sevindim, sevmem öyle ısrar eden tipler" diyor kadın. Az önce ağzından çatallı, belli belirsiz çıkan sö-

zün, "peki" olduğunun böylece ayırdına vararak şaşırıyor. İçinde bulunduğu anlamsızlığa daha da anlamsızlık katan bir "peki" sözcüğü. Başka seçeneği var mıydı sanki yok. "Ama hakkını da yememek gerek" diye düşünüyor. En ağır tartışmaları bile kesip atan, sihirli bir kılıç gibi karşı tarafın tüm kalelerini alan şu küçücük "peki" her zaman can simidi değil mi?

Olanca kibri, umursamazlığıyla kahvesinden bir yudum alıyor. Alt dudağında kahvenin bıraktığı ıslak parlaklık az önceki küstahlığı silip çocuksu bir yaramazlık katıyor. Ona en ağır, aşağılayıcı sözleri fırlatan bu dudaklarla ilgili ne düşler kurduğu geliyor aklına. Kadın ayağa kalkıyor, sanki masada o yokmuş gibi gitmeye hazır. Buz gibi bir "iyi günler". Öylesine laf olsun diye söylenenlerden. Laf olarak söylenen her söz gibi havada donup adamın eline anında buz parçası olarak düşüyor. Arkasını dönüp giden ayak sesleri... Kadının silueti küçüldükçe adam da oturduğu yerde küçülüyor. Kısa pantolonlu, çilli bir çocuk şimdi. Hani o çok istediği bisiklete yokluktan bir türlü kavuşamayan çocuk. Bisiklet artık görünmüyor, karşı sokağın köşesini döndü. "Başka bir isteğiniz var mı beyefendi?" Beyefendi mi, o da kim, üstüne alınmıyor, o bir beyefendi değil çünkü. Masayı toplayan garsona hayır anlamında bir el işareti yapıyor. Ayakları mı bedenini yoksa bedeni mi ayaklarını sürüklüyor, karar veremiyor. Ancak kaldırımında yürüyen bir kütle olduğunun ayırdında.

"Hava soğuk da değil ama bu ürpertim çok tanıdık geldi" diye aklından geçiriyor. "Ellerimi cebime sokarsam ısınırım, ama içim ne zaman biraz burkulsa neden hep ellerimi cebimde buluyorum?" Nedenini düşünmek istemiyor. Korku. Düşünmek istemediğinde her şeyde olduğu gibi soru işareti havada sallanıp durmaya başlıyor. Burnunda hâlâ kadının parfüm kokusu... Kurtulmak için sarkan çam dalından koparıp kokluyor. "Sıkıcı, gereksiz bir insan olmayı kabullenmem belki biraz uzun sürebilir. Ama bunu onaylamam, yadsımaımdan daha kolay bir süreç sonunda. Kimi zaman kendimizle ilgili onaylamaktan korktu-

ğumuz, yakıştıramadığımız gerçekleri hiç beklemediğimiz bir anda suratımıza tokat gibi yediğimizde ya bu tokadın vurulması yanlışsa? Hiç sanmam" diye mırıldanıyor, kendi kendine. Hak etmediyse neden o sözleri yemiş olsundu. Kafeden çıkıp anayola doğru yöneliyor. Tam o sırada bir büfenin dibinde büzüşmüş kediyi görüyor. Kedi ürkek gözlerle bakıyor. Her an kovulmaya hazır biçimde biraz kıpırdarak. Eğilerek fısıldıyor: "Ben sıkıcı, gereksiz bir insanım." Hayvan fırlayıp kaçıyor. Bu, adamın keyfini yerine getiriyor. "İşe bak, hayvan bile 'senin gibi sıkıcı bir insanla ne işim var' demek istedi." Gevşeyen yüzü giderek asılmaya başlıyor, dudak kıvrımlarına ilişen bir keder. Tüm yaşamının özeti buydu ya da bu tümceye aceleyle buruşturulup sıkıştırılmıştı. Karşısındaki kadın, dört kez buluşmalarının toplam on saat süren görüşmelerinin sonunda 35 yıllık ömrünün özetini çıkarmıştı. "Koskoca otuz beş yıl! Kaç saate denk düşüyordu acaba?" Matematiği berbattı, vazgeçiyor...

Kekremsi bir tat vardı yüreğinde. Birkaç gündür içini saran o umut birden sönüvermişti. Yine olmamıştı. Beğendiği kadınlarda nedense bir iz bırakamamak, giderek kendini işe yaramaz biri olarak görmesine neden oluyordu. Öfkeli miydi? Hayır. Belki daha sonra yükselecekti öfkesi nedensiz bir biçimde. Belki de işyerinde siyasi görüşleri uyuşmadığı o insanlarla tartışarak sönecekti kızgınlığı. Herkes herkesle nasıl da uyumluydu şaşıyordu bu uyuma. Erkekler erkeklerle, kadınlar kadınlarla ve kadın-erkek birbirleriyle. Oysa kendi ne erkeklerle ne de bir türlü "işte bu" diyebileceği kadınlarla bu uyumu yakalıyordu. Acaba kendinde mi bir sıradışı durum vardı? Bilmiyordu. Bildiği tek şey en güzel uyumu yakaladığı akordeonuydu.

Kapının zilini çalıyor. Bunu, eve her gelişinde yapar. Çünkü bu andan sonra onun gerçek dünyası başlıyor. "Ah, yine bahçede çiçeklerle haşır neşir bu kadın" diye gülümsüyor. Önce doğru mutfağa yönelip su ısıtıcısını çalıştırıyor. Çay için suyun ocakta iki saat kaynamasını bekleyecek sabrı yok. Pantolonunu koltuğa

fırlatıyor. Çoraplarını kokluyor, yarın da giyebilir, şunun şurasında temiz bir çift çorabı kalmış. Çamaşır makinesini hafta ortasında çalıştıracaktı biraz daha biriksindi kirliler. Bunu rahmetli annesinden öğrenmişti yani tutumlu olmayı. Babasını zaten hiç hatırlamıyordu hayal meyal bir iki sahne. Parkta onu sallayan kara kuru bir adam. Beş yaşlarına dair bir hayaldi bu. "Kalp krizinden" demişti annesi. "Onun kadar mükemmel bir erkek bu dünyada olmadığı için bir daha evlenmeyi asla düşünmedim" diye açıklamıştı neden bir daha evlenmediğini, delikanlılık günlerinin birinde sorduğunda, "kuşkusuz aynı şeyi o da benim için yapardı" diye devam etmişti. "Demek böyle evlilikler de var" diye düşünmüştü. Bu düşünceyle birkaç genç kadına yönelmişti. Ama yoktu işte. Evleneceği bir kadını tam buldum derken karşı taraf onu kendine uygun bulmuyordu. Belki dünyanın bambaşka bir kıtasında uzak bir köyde buğdayları biçiyor veya kentin bir ucunda bankadan yorgun argın çıkmış ya da son bestesi üzerinde çalışan bir piyanistti, aradığı o muhteşem uyum. Kim bilir? Kaderine inanmaktan başka çaresi yoktu. Su kaynamış, çayı demleyip ocağın altını kısıyor. Koltuğa yerleşip televizyonu açarken yatak odasından mini transparan elbisesiyle çok güzel bir kadın süzülüyor. Elinde şarap kadehi, bakışlarıyla çağırıyor. "Birazdan geleceğim şimdi programı izlemem gerek" diyor umursamazlığıyla. Kadın kadehi fırlatıp atıyor kızgınlıkla odanın kapısını çarparak. Alışkın gözlerle ardından bakıyor adam. Akşamdan kalma bir parça pizzanın olduğu aklına geliyor, çayın yanına ısıtıp tekrar televizyonun karşısına geçiyor. Her zamanki gibi kanaldan kanala atlarken aklındaki düşünceler de aynı hızla değişiyor. Çay koymak için tam kalkarken fincanı elinden almak için bembeyaz ince bir el uzanıyor. Serçeparmağında yeşil küçük bir zümrüt yüzük takılı. Pembe tırnakların oje olup olamayacağını düşünüyor o birkaç saniyede. Kafasını kaldırıyor, kimse yok. Yalnızca çok güzel beyaz bir el, fincanını almış mutfığa doğru uzaklaşıyor. Dumanı tüten çayla aynı hızla geri dönüyor. İnanılmaz zariflik-

le fincanı sehpayaya koyarak. Daha sonra parmaklar açık, avucun içinde havaya kıvrılmış biçimde durarak sanki elini içine koymasını bekliyor. Adam elini uzatıp duru beyazlığa elini bırakmak isterken el dumanlaşıp yitiveriyor.

Derin bir iç geçiriyor. Düşlerinin bile onu yarı yolda bıraktığını düşünüyor. Yatmaya hazırlanırken yerde duran akordeonuna takılıyor gözü. Kaç gündür elini sürmemiş. Birden içinde yeni ergen günlerindeki o göğsünü paralayıp taşan heyecan karışımı sevinci duyumsuyor. Sanki yeniden on dörtlü yaşlarına dönüşüvermiş. Çabucak odasına gidiyor. En sevdiği pantolon ile tişörtünü geçiriyor sırtına. Banyoya seyirtiyor ivedilikle. Sanki bir yere yetişmeye çalışırcasına. Taraş köpüğünü sıkıyor. Telaşla en keskin jiletini kapıldığı gibi iki dakikada tıraş oluyor. Dişlerini de fırçalaması gerekli. İyice fırçalamalı. Koku, Tek kokusu var. İndirimden aldığı hani şu özel günlere sakladığı. Boynuna, göğsüne sıkıyor. Çorap, az kalsın çoraplarını unutuyordu. Hemen değiştiriyor, tek kalan temiz çifti geçiriyor ayağına. Gezmelik ayırdığı ayakkabısını kutusundan çıkarıyor, ayağına geçiriyor. Artık hazır. Aynada kendine bakıyor, iyi sayılır. Akordeonun olduğu odaya fırlıyor. Körüğü serbestçe kıvrılıp açılmış, pilili bir etek gibi derli toplu durmakta. Askısından tutup havalandırıyor etekliği. Omzuna geçiriyor. Göğsüne yerleştirirken sırtını dikleştiriyor. Çıkan sesleri göğsüne bastırıyor. Sıcacık. Gözlerini yumuyor. Kutsal bir eşyaya dokunurcasına klavyeye dokunuyor. Parmakları gelişigüzel sonra bildik bir ezgiye doğru yöneliyor. Akordeonun körüğü müzik hızlandıkça pililere dönüşüyor. Pililer kimi kez neşeyle açılıp savrulurken kimi kez de hüznle büzüşüp kendi içine sokuluyor. Bir şarkıdan diğerine ayırdına varmadan öylesine geçiveriyor ki. Bir süre sonra akordeonu onunla dans etmeye başlıyor. Pililer açılıp saçılıyor, kimi kez yan odadan çıkan şuh bir kadın, kimi kez bahçede çiçekleriyle uğraşan bir kadın, kimi kez çay fincanına uzanan beyaz bir el oluyor. Bir süre sonra hepsi birleşiyor, düşlerindeki o muhteşem kadın oluveriyor. Beli-

ne sımsıkı sarılarak, kendine çekiyor. Kadın başını arkaya atıyor. Klavye, artık kadının eline dönüşmüş. Her notada ayrı parmaklarını okşuyor. Okşadıkça kadın daha da sokuluveriyor adama. Kadının kokusunu duymaya başlıyor. Bu onu daha da sersemletiyor. Esriklikle donanan başını yana eğerek kadının yüzüne dayıyor yüzünü. Boğazı kurumuş. Çılgın gibi dansın büyüünde yitiyor. Kadın akordeon, akordeon kadın oluvermiş. Kırılarda kadınla koşuyor, birlikte denize giriyor, patlayıncaya kadar gülüyorlar, sonra deli gibi sevişiyorlar her şarkıda durmaksızın.

Arada kadın küsüyor, uzaklaşıyor, sonra özür dileyip gönlünü alıyor, yeniden şakalaşıp sarmaş dolaş oluyorlar. Adamın yüzünün ifadesi de tüm bu anlara uygun olarak değişiyor, kimi kez ağzının kıvrımları aşağıya sarkıyor, dudakları inceliyor, gözlerini buğulu bir hüznün alıyor. Kimi kez sevinçle sağa sola oynayan başı, dudakları olabildiğince genişliyor, kaşlarını kaldırıp sevimli bir çocuk edasına bürünüyor, şımarıkça başını sallıyor. Düşünceli anlarda alını kırışıyor yüzü geriliyor. Bir süre sonra parmakları daha hızlı ve sertçe dolaşmaya başlıyor klavyenin üzerinde. Başını arkaya atıp gözlerini yumduğu işte o an. Arada aralanan gözlerinden bakışlarının kaydığı rahatça görülebiliyor. Akordeon kadın olmayı da aşır müziğin sonsuz gücüyle adamı içine çekivermiş kısıvrak. Açık ağzı boğazını kurutmuş. Terden sıırıslık olan alnından saçları da nemleniyor. Hızlanıyor, hızlanıyor. Sonra notalarda yeniden usulca, hafif tınılarla geziniyor. Göz kapaklarını araladığında sanki zamanı ölçülemeyen bir boyutta süren sevişmelerden sonra yorgun ama mutluluk dolu bakışların izi var. Ter, gözlerinin içine kadar girmiş ama eliyle kurularak bu olağanüstü anı bölmek istemiyor. Kirpiklerini kırıştırarak tuzun etkisini azaltmaya çalışıyor. Boğazı kupkuru, yutkunmaya zorluyor kendini. Pilili etekler biraz örselenmiş ama olsun. Gülümseyerek bakıyor. Yormadan körüğü açıp kapatarak topluyor. Öpücüklerle sonlandırırçasına. Şu anda hangi şarkıyı

çaldığının ayırında artık. Notalar, az önceki değişimden sonra yine kendileri oluvermiş.

"Siz, bana inanılmaz bir gece yaşattınız. Ama kimseye bundan bahsetmeyeceğim emin olun" diyor notalarına sevgiyle içinden. Askıları omzundan çıkarıyor. Yavaşça yere koyuyor. Parlak kırmızılığın üzerinden eğilip öptüğü akordeon, ateş gibi.

BİLİNMEZLİK

"Sedat! Sedat, nerdesin canım?"

Sıcıyor. Uyku sersemliğiyle, "Efendim Vera?" Ah keşke uyanmasaydı. Gözlerini yumuyor. Kulağında kalan son yankılar kaçmamalı. Bahçeden gelen kuş sesleri "S-e-d-a-t"ı bastırıyor. Birkaç cınlamadan sonra "c-a-n-ı-m" da siliniyor. Şimdi yalnızca kuşlar var, neşeli ötüşleriyle. Keşke onlar gibi coşku dolu olabilse.

"Bu ötüşlerle ilkyaz sabahları uyanmayı ne çok severdin. Pencerenin önünde uzun uzun dinledikten sonra döner, tatlı yakınılarla beni uyandırmaya çalışırdın, Sedat uyuyup duruyorsun, sabahları daha başka bunların ötüşleri, bak kaçırıyorsun. Herkes sıradan gelen her şeyde öyle farklılıklar bulurdun ki."

Ne yapsa Vera'nın gözlerinden bakmayı beceremezdi. Ona bu yüzden hayran değil miydi? Elinden yere kaymış gazeteyi katlıyor. Boynu tutulmuş biraz. Her zaman böyle işte öğlen yemeğinden sonra ne zaman gazeteye göz atacak olsa gözleri kapanıveriyor. Belki şekerden. "Vera, ah Vera, güzel karım. Ne de güzel uyandırdın beni, ne de dupduruydu sesin, sanki yanı başımda gibi." Sigaraya uzanıyor. Hayır. Bugünkü hakkından iki tane kaldı, akşama daha çok var. Bahçeden, ustanın seslenişi açık camdan içeri ulaşıyor.

"Abi, Sedat Abi, su var mı?"

Pencereden eğiliyor:

"Getiriyorum Mehmet Usta."

Bu merdivenleri inip çıkmak dizlerine nedense her geçen yıl daha zor geliyor. "Yaşlanmak böyle bir şey demek... Ah Vera, sen yaşlanmayı tadamadın ki. Oysa yüzündeki kırışıklar, saçlarındaki beyaz tellerle kim bilir ne de güzel olurdun." Dolan gözleri merdivenleri seçemiyor, durup siliyor. "Anladım, seni unutmamı hiç istemiyorsun. Biraz aklımdan seni uzaklaştırsam rüyalarım konuk oluyorsun. Her zaman böyle hıznırlık yapardın." Gülümsüyor.

Bahar, varlığını ne de güzel kanıtıyor çiçek kokularıyla. Verandaya çıkınca az önce daralan kalbi rahatlıyor.

"Çay demleyeyim mi çocuklar?"

Mehmet, yanında çalışan on yedi yaşlarındaki uzun boylu gence Kürtçe bir şeyler soruyor, o da kafasıyla onaylıyor.

"Çaya yirmi dört saat hayır demem abi" diyor Mehmet Usta. Güneşten yanmış teninde bembeyaz dişlerini ortaya çıkaran bir gülümseme.

Tam içeriye girmişken birden duruyor.

"Ah Sedat yine ev terliğiyle bahçeye çıkmışsın! Off! Yoruldum ama biraz özen göstersen olmaz mı sanki!"

"Unuttum. Gerçekten. Özür dilerim. Hemen siler hatta yıkarım altlarını."

Banyoya yönelip terliklerin toprakla kirlenmiş altlarını yıkıyor. "Vera titiz, Vera üzülmesin." Üniversite yıllarından beri öyleydi. Bildiri dağıtırlarken yere düşenleri, "Al Sedat sen dağıt bu düşenleri ben ellemem" deyişleri. Komik kızdı. Bir o kadar da cesur. Tutuklanmalar, hapis yılları. Flörtleri de evlilikleri de öyle romantik falan geçmemişti. Keşke aşkı sürekli arkaya atarak yaşamasaydık düşüncesi hayatının sızlayan yarasıydı. Bu yüzden şimdi nerde bir âşık çift görse yanlarından geçerken "Doya doya sevişin, koklaşın" diye içinden sessizce mırıldanışları bundan dolayı.

Çayın yanına, kasabadan geçen gün aldığı kurabiyelerden koyuyor. Vera'dan sonra ancak bir tanıdık getirirse mutfakta ev yapımı kurabiye oluyor. Şimdi herkes bilgisayardan bakıp değişik şeyler yapıyor ama Vera'nın gazetelerden, dergilerden ya da kitaplardan yazıp, kesip kendine yemek defteri yapışı... Belki hâlâ duruyordur kitaplıkta. Bir ara bakmalı, ondan kalan hiçbir şeyi atmadı ki şimdiye kadar. "Mehmet Usta" diye sesleniyor, "çayları alır mısın?" Elindeki aletleri bırakan Mehmet, hızla verandanın kapısına ulaşıyor.

"Yaşa abi, sağ olasıñ."

"Afiyet olsun. Sandalye vereyim?"

"Yok abi ağaç altında oturacağız, daha güzel."

Mehmet Usta'nın yer yer çatlamış, nasır tutmuş parmaklarına takılıyor gözleri. Emeğe ortak bakışları Vera ile onu birleştirmemiş miydi? Pek çok yabancı öğrenci derneğin katıldığı emek odaklı kültür etkinliğinde tanışmıştı Vera'yı. Neşeli, sıcak, özgür, özgün davranışlarıyla farklıydı. Provokasyonların gencecik insanları yok ettiği yılların, günlerin birinde. Miting alanında patlayan silahlar... Çığlık, panik, kargaşayla kaçışanlar... Vera savrulup gitmişti kanlar içinde. Henüz iki yıllık evliydi. Yıllar sonra bir arkadaşına dediği gibi hayat, kendini yeniliyor üzerine onca hüznü bakışlar düşse de. Hüznü bakışlarını çekiyor Mehmet Usta'nın ellerinden.

Çay tutkusu, önce öğrencilik sonra öğretmenlik yıllarından kalma alışkanlığıydı. Kırk dakika sürekli konuşmanın boğazda yarattığı kuruluşu ders aralarında beş dakika çay içerek gidermek.

"Abi, İstanbul'u özleyiyor musun?" diye soruyor bahçeden Mehmet Usta. Artık hiçbir şeyi özlemediğini söylese... Vazgeçiyor.

"Nesini özleyeyim Mehmet Usta, her yer beton, soluk alamıyorum."

"Haklısın abi. Geçenlerde ben şirketten ücretimi alayım diye Bayrampaşa'ya gittim. Boğuluyordum kalabalıktan. Buralar cennet. Şu deniz yok mu bir de!"

"Yüzme biliyor musun Mehmet Usta?"

"Bilmem mi Sedat Abi. Bizim orda kanallarda öğrenir çoluk çocuk. Beş yaşında başladım ben kanalda yüzmeye. Ama iş gücü, vakit yok be abi denize."

"Haklısın usta, gençlik böyle işte. Ekmek parası peşinde geçiyor."

"Ekmek parası" diye içinden yineliyor, ne çok anlam taşıyor. "Yaşamımın üçte ikisi bu ekmek parasının hakkını alma mücadelesini verenlerin safında geçti" diye düşünüyor. Yok, asla pişman değil. Güzel ütopyalar, gerçekleşme ihtimali olmasa bu denli anlam yığar mı insan hayatına. Denemek, uğraş vermek gerçeği var kılmanın ilk adımları değil mi? O ilk adımlar atılır, gerisi... Bilemiyorum.

Akşama komşusu Ahmet Bey gelecek, karısı bu aralar İstanbul'da. Şöyle erkek erkeğe maç izlerken birer küçük kadeh de rakı... "Balığı fırına koyarım" diyor, "salata için marul olacak, olmazsa Nurten Hanım'ın bahçesinde vardır isterim bir adet. Ha bir de şu kabaklar var, sotelemeli tavada. Nasıl bağıırıyordu pazar-daki şen şakrak satıcı, tamam buldum: 'Ağlayan kabak bunlaar, ağlayan kabaaak!'. Fiyat etiketinin üzerindeki inanamamıştı, gerçekten "ağlayan kabak" yazıyordu. Merakını yenemeyip sorduğunda da yanıtı pek ilginçti. "Amca", demişti pazarcı, "keserken suları akıyor o yüzden ağlayan kabak bunlar". Buzdolabından çıkardığı kabakları soyup küp küp doğramaya başlarken, "bakalım gerçekten sulu mu" diye içinden geçiriyor: "Ağlamak sözcüğü iyi, hoş, ilginç ama itici. Bu topraklarda insanlar yaşamlarının bir bölümünü ağlamakla, acıyla geçirmiyor mu?" Yok, sebzelerin bile ağlamasına artık dayanacak sabrı kalmamış.

Televizyonun sesini merakla kısmaya yöneliyor, "Biri mi sesleniyor?" Yanılmamış. Verandaya çıkıyor. Mehmet Usta uzatmanın kablосunu fişe takmakta.

"Abi, seslendim duyuramadım." Kısa bir göz atış, ayakkabılarla girmemiş içeri. Rahatlıyor.

"Tamam bulmuşsun prizi, aferin" diyor gülümseyerek, "ayakkabılarını çıkarmışsın".

Tam bahçeye çıkacakken Mehmet Usta dönüp ona bakıyor, gözleri şaşkınlıktan açılmış, inanamıyormuş gibi bakıyor:

"Ya olur mu abi, biz şey miyiz, neyiz biz? Bizim de evimiz bar-kımız var."

Mehmet Usta'nın hafif sinirli, tepkili davranışına şaşırma sırası şimdi Sedat'a geçiyor. Öğretmenlikten gelen bir ağız alışkanlığıyla aslında ayakkabısız girdiği için övmek isterken. "Allah kahretsin! Hayatın boyunca sen eşitlik, özgürlük savaşımı ver, insan ayırımına karşı çık, şimdi kendi evinde karşıdakini aşağılayan insan konumuna gel. Nasıl da becerebildim bunu?!"

"Mehmet Usta öyle demek istemedim. Geçenlerde pimapenci çocuklar geldi, ayakkabılarıyla çalıştılar, ben de artık genç değilim. Temizlik falan zor geliyor. Kusura bakma. Ondan yani." Kem küm ne diyeceğini bilemeyen sözler dökülüyor ağzından. Dudağında mahcup bir gülümseme.

Bir şey demeden arkasını dönüp çalışmaya koyuluyor Mehmet Usta.

Oysa Sedat, Mehmet Ustaya anlatamıyor doğuda bir kış gününü. 12 Eylül'de asteğmen olmayı. Yağmura dönüşmüş karın, çamurun, dondurucu soğukla yarıştığı, askerliğini yaptığı kentteki günlerinden birini. Üç askerle mahallede arama yaparlarken daha ilk evde kapı açılır açılmaz yanındaki erlere, "Çıkarın postallarınızı" deyince suratlarındaki şaşkınlığı. İkinci kez emredince kendisinin de çıkardığını görerek, erlerin hızla postallarını çıkarmalarını, eve girişlerini. Evdeki karı kocanın korku dolu yüzlerini. "İyi günler" diyerek ev halkını selamlamasını. Arama sonrası evden çıkarlarken, "Bunca kar kış, soğukta, kadıncağız kilimlerin üzerindeki postalların çamurunu nasıl temizlerdi?" diyerek içinden geçirişini. Tüm bunları anlattığında Vera'nın,

"Eh, senin gibi bir devrimciden asker olursa da böyle olur" diyerek kahkahalar atmasını. Sonra ona sevgiyle bakışını.

Tüm bunları Mehmet Usta'ya anla-ta-mıyor.

Daha nicelerini de anlat-mıyor!

GECE

Büyük kentlerin o herkesi saran derdindeydim. Uzun zamandır.

Önceleri ev, iş, trafik kısırdöngüsünde kısıtılmanın ayrımına henüz varamamış bir zavallıydım. Ama sonra, yavaş yavaş... Geçen her yıl, giderek ay hatta günler sonrasında sanki oramdan buramdan kemirildiğimi. İnanın, bu gerçektir. Dahası ürkütücü bir gerçek, dehşetli bile denebilir. Kent, beni yiyordu. Bu konuda artık en küçük bir kuşku yoktu. Kesin. Hücrelerimin her organımda, dokularımda azaldığını bir gün ansızın ayırt ediverdim. Bu nasıl oldu bilmiyorum ama oldu işte. Sanki avucumu şöyle açıp baksam bile anlayacağım. Anladım da koluma, bacağıma, karnıma, bedenimin neresine baksam her gün biraz daha eksildiğini.

Bilirsiniz, evrende kimi nesneler küçük kimi de büyük. Doğduğumuz andan beri bildiğimiz bu kesin algı değişmez ama benim için değişmeye başlamıştı. Küçüldüğümü, kentin daha da irileşmesinden anlıyordum. Ancak dışarıdan bakan biri bu ayrımı göremezdi kuşkusuz. Her şey bilinen gibiydi, değişen yoktu görünende. Benim dışımda. Radikal bir karar almaya doğru yaklaşıyordum. Yoksa bir gün, kalabalık bir alışveriş merkezin-

de onca ayağın altında küçük bir kâğıt parçası sanılmam işten bile değildi. Belki de dar bir sokakta dev çöp varillerinden üstüme doğru düşen bir poşetle hatta akşam trafiğinde deli gibi birbirlerini hızla sollayan arabaların beni yere atılmış bir izmarit sanmasıyla da ezilebilirdim. Yalnızca küçülmem, eriyip bitmem değildi sorun. Soluk almam da zorlaşıyordu. Bir kış günü, uykumun kaçtığı bir gece, camı açmamla kapamamın bir oluşu ardından boğazıma yapışan zifti öksürerek çıkarmakla geçen iki dakika. Sonum, ölüme doğru gidiyordu. Kendini çevreleyen koşulların zorundallığındaki bir yaşam, özgürce zamanı kullanmadıkça gerçek varoluş sayılabilir miydi?

Ertesi sabah kesin kararımı vermiştim, en azından hafta sonları ve yıllık izinlerimde yalnızca kendime ait bir zaman dilimine sığınmak. Özgürlük de denebilirdi buna, ne de olsa benliğimi o çok istediğim doğaya sere serpe salma rahatlığı söz konusu ya. Bazı düşler çok istenirse gerçekleşir. Gerçekleşmişti. Yakın bir arkadaşımın önerisiyle gidip bakmış, incelemiş tamam demiştim.

Bir ay sonra uzaktan denizi gören verandamda çayımı, şarabımı, çorbamı içebileceğim sallanan koltuğuma gömülmüştüm. Pek keşfedilmemiş, eski komşuluk ilişkilerinin yaşandığı küçük bir siteydi. En yakın köye yirmi dakika uzak. Köpek, kuş, rüzgâr sesinden başka sesin olmadığı bir yer. Sonunda olmuştu, evet. Kendimi kutluyordum başarımla için, hayatımı akıp giden bir nehir gibi bırakmamıştım. Aferinlerin hepsi benim olmalıydı artık değil mi?

Denize dik bir yamaçta bulunuyordu site. Bağımsız evler. Bahçe içinde, iki katlı. Üst komşu, alt komşu derdi de yok. Oh ne güzel deyip hızla çevreye uymaya başlarken kulağıma çalınmaya başladı tuhaf hikâyeler. Bir sabah, "Hoş geldin komşu" diye elindeki dağ kekiklerini uzatan şeker hastası Necip Amca gizli bir şey söylercesine eğildi, zor duyacağım bir sesle tam karşımdaki boş binada geceleri namaz kılan birinin bulunduğunu fısıldadı. "E, ne var bunda?" deyince de, "Ben dilimle anmam, anla

sen artık" dedi. Anlamıştım. Abdest alması için arada bir kova su bıraktığını, suyun kullanılıp boş kovanın kapı önüne konduğunu, gündüzleri ise hiç görünmediğini de üstüne basa basa eklemiş ama korkmamam gerektiğini de söyledikten sonra vazifesini yapmanın rahatlığıyla hasta bacaklarını sürüye sürüye uzaklaşmıştı. Henüz tırsmamıştım ama kafamın bir yerine tabloyu asmıştım. Çivi sağlamdı ama.

Üfürsen uçacak gece bekçisi Samet, her gece çay içmeye birine uğrarken Necip Amca'dan iki gün sonra da bende konaklamıştı. Samet'in zor çıkan sesini, boğazını yırtarcasına bağırان ağustosböcekleri bastırıyordu. Çay içerken bir yandan da site dedikodularını ara vermeden anlatıyordu. Günlük gazete gibiydi.

"Ahh Kerim Bey siz buraları bir on sene önce görecektiniz."

"Evet duydum. Yollar yapılmış, yağmur yağdı mı çamur olurmuş, lambalar tek tük ayrıca şebeke suyu da bağlanmamış o zamanlar, çok çile çekmiş herkes çok."

"Ama siz buranın hayaletlerini bilmiyorsunuz."

"Yok, az çok duydum, oldukça şenlikli bir yermiş burası" diye güldüm. Samet hiç gülmedi. Ama onun dediklerini ciddiye almadığımın da ayırında değildi. Yüzüne, güncel politikadan söz eder bir anlam düşürerek devam etti: "O zamanlar sokak lambaları da çok yoktu."

"'Lamba' dedin de Samet, sen neden geceleri etrafı dolaşırken odalara yansıtıyorsun lambanın ışığını? Uykum kaçıyor, yapma valla kurban olayım."

"Kerim Bey, hayalet varsa diye, onları kovalamak için ışığı dimdik yolluyorum odalara."

"İyi halt ediyorsun" dedim ama içimden elbet. "Bak dinle Kerim Bey" dedikten sonra çok önemli bir şey diyeceği zaman yaptığı gibi önce yutkundü sonra dudaklarını diliyle yalayıp şaplatarak, "bundan dört sene önce falandı. Aralık ayı. Soğuk ama bildiğin gibi değil. Gece yarısı, etrafı şu en tepeye doğru elimde fenerle kontrol ediyorum. Henüz bu kadar insan dolu değil evlerin yarı-

sından fazlası kaba inşaat, kimse yok. Lambalar da ya iki ya üç tane var. Geri taraf, zifiri karanlık. Daha yollar yapılmamış. Ben böyle ürke ürke tepeye doğru ayazda çıkarken birden az ilerideki ağacın tepesinden beyazlar içinde biri göğsü doğru yükselmesin mi? Beyaz sakalı nah dizine kadardı. 'Aman! Aman!' dememe kalmadan uçup gitti. Benim gerisin geriye, düşe kalka bir koşmam var. Bir yandan da dua edeceğim ama bildiğim duaları da korkudan unutmuşum. Eve varıp kapıyı örtmemle ne göreyim? Pantolon sırlısklam! Korkudan yani, affedersin ben altıma..."

O kadar masum anlatıyordu ki gülemedim. "Hayal görmüşsündür be Samet" diye sırtına vurdum sevgiyle. "Yooook beyim. Hayal değildi. Kaç kişi görmüş buralarda öyle hayaletleri. " Gü-lümsedim. Ne diyebilirdim ki. İnsan, inanmak istediğine inanır kuşkusuz. "Haaa, unuttum demeyi..." Samet, o her başlama konuşmasında olduğu gibi diliyle dudaklarını yeniden yaladı. Bu seremoni şarttı sanırım her konuşmasına başlarken. Sözlerini dişleriyle ağır ağır çiğneyerek devam etti: "Ama kütüphaneden emekli Selma Hanım olmasaydı bir daha burada asla çalışmazdım. O sağ olsun elimden tutarak kış günü tek tek bütün yollardan geçirdi beni geceleyin. 'Bak Samet Efendi buralarda hayaletti bilmem neydi yok! Yok! Kafana sok bunu e mi' diyerek, çamurlara bata çıka benimle tüm siteyi dolaştı. Ama yine de geceleri iki lamba alıyorum yanıma ne olur, olmaz. Hani belki karşıma çıkarsa..."

"Ne çıkarsa Samet?" "Yok, yok bir şey" diyerek, gözlerini kaçırıldı. Hâlâ inanıyordu aklının bir yanı, anlamıştım. Üçüncü bardağını doldururken onun bu haline gülümsediğimi anlamasın diye hafif yan dönmüştüm.

"Hadi ben nöbete devam edeyim."

"Güle güle Samet, yine beklerim çaya."

"Allah razı olsun. Sağ ol Kerim Bey."

Çayımı alıp tek ses olan rüzgârı dinlemeye koyuldum. Ancak yanı başımda derin derin soluk alan bir şey vardı. Dağlarla çevri-

li bu yerde yankı çok oluyordu, yankı mı var diye kalktım. Bakındım, kimse yok. Yan komşunun televizyonundan geliyor desem, hiç televizyon sesi gelmez ki buraya. Şu Samet yok mu benim de kafamı yamulttu sanırım. Oturdum, elimdeki kitaba vereyim dedim dikkatimi. Yok. Daha da kuvvetli biçimde, tıkalı burnundan zar zor soluk alıp veren bir canlı var. Yarım saat sonra ses kesildi. Ertesi sabah ilk işim bu olayı sormak oldu yan komşuma. Güldü. "Onlar peygamberdeveleri ya da baykuş olabilir" dedi, "aynen insan gibi derin derin solurlar". İçim rahatlamıştı. Buna da sinirlendim, niye rahatlamıştım sanki? Ben de mi bu saçma sapan hayalet hikâyelerine inanacaktım, daha neler!

Kentte yaşamayı unutmuştum. Aklıma geldikçe içim daralıyordu. İnsan mutlu olduğu yerlere daha kolay alışıyor. İznimin bitmesi yaklaşıyordu. Arada hafta sonları da kaçır gelirim diye düşünüyordum. Oldukça sessiz bir yer olan burada özellikle insanlar uykuya çekildiğinde kentte onca gürültüde rastlamadığım seslerin de yavaş yavaş ayrımına varıyordum. İlk kez duyduğum o tuhaf ötüşleriyle baykuşlar sanki kendi aralarında gizemli bir dille konuşuyorlardı. Gelinciklerin kendine özgü dilleri... Yeşil ateşböceklerinin dansı... Ağustosböceklerinin yorulmak bilmez ötüşleri... Gece yarısından sonra çıkan rüzgâr. Yapraklara çarparken, dalların aralarından geçerken, biçilmemiş otların üzerinde hışırdarken bile kendine özgü ama biraz ürkünç bir müzik yaratıyordu. Özellikle geceler oldukça gizemliydi. Gündüz her yere saçılan dağınık sesler gece yarısından sonra teker teker ortadan yok olunca sessizliğin ağırlığı çöküveriyor. Birden her şey ne de sessiz, hepsi ne zaman kovuklarına çekildi diye insan kendine sormadan da edemiyordu. Gün sonunun düşlere bol çağrı yaptığı saatler. Peygamberböceklerinin insan gibi derin soluk alışlarına her defasında ölümler mi hortladı diyerek zıplarken sonunda zar zor alışmalarım.

Buraları o denli övgüyle anlatmıştım ki İstanbul'dan çocukluk arkadaşım Taner, evimi çok merak ediyordu. Hafta sonu ka-

çıp gelmesini söyledim. Arkadaşlar arada görülmedikçe özlenir, özlemiştik. Koyu sohbet derken, yaz gecesi kimi zaman insanı erken yorar. Laf lafı açar, geçmişle hesaplaşılır. Hesaplaşacak kimseyi bulamazsak bu kez kendimize saldırırız, avukatsız kendimizi yargılar, iki dakikada da idam kararı verir, asarız. Sonra oturup ayaklarımızın dibinde yatan cesede yani kendimize ağlayıp acırız. Arkadaşlar bu yüzden güzeldir. Sonunda her canlı gibi uyumaya karar verdik, odalarımıza çekildik.

Gece yarısı denizden geçen yük gemisinin motor sesiyle uyan-dım. O derece sessizdi ortalık. Terlemişim. Açık pencereye yönel-dim. Çok hafif bir esinti... Gözlerimi kapayıp yıldızların kokusu var mı diye içime çektim. Yoktu. Gözlerimi yeniden açtığımda yolun, aşağıya doğru olan eğiminin tam tepesinde bir beyazlık. Köpekti sanırım. Emin olmak için bir kez daha baktım. Yolun or-tasındaki toparlak beyazlık ayağa kalktı, uzadı, yolun bir o tara-fına bir bu tarafına doğru çok yavaş biçimde salınmaya başladı. Gözlerim irileşmişti. Bu ne olabilirdi? Hiç fikrim yok. Kolumdaki saate baktım, tam iki buçuk. Taner'in odasına gidip kapıyı tık-lattım, herif duymadı tabii. İçeri girip omzunu dürttüm. Sıçradı, "Ne var Kerim?" diye gözlerini açtı. "Kalk bir" dedim. Şaşkınlık-la: "Ne var, ne oluyor?" "Yok bir şey, gelsene benim odama bir şey göstereceğim." Penceredeki nesne hâlâ yolun iki yanına gidip ge-liyordu. "Bu ne?" "Aaa! Yahu bu ne?" diye bu kez o bana sordu yüzüme bakarak.

"Oğlum, ben de sana onu soruyorum işte."

"Valla bu yolun üstünde uçuşuyor, hayalet olmasın, dün kom-sun da anlattı ya merdivenlerde inip çıkan sesler duymuş falan."

"Bir de sen başlama şimdi."

"Yok, yok valla bu hayalet, tekin değil buralar Kerim."

Kapıya yönelerek:

"Ben gidip bakacağım."

"Kerim! Kerim bak gitme. Çarpılırsın, ben çok böyle hikâyeler duydum."

"Sen gelme yahu. Ben gideceğim."

"Ben zaten gitmem, manyak mıyım? Ama sen de gitme."

"Sana ne ya."

Dinlemedim elbet. Ne olduğunu anlamam gerekti. Yoksa o hayalet hikâyelerine ben de katılıp herkese anlatacaktım ömrümün sonuna kadar. Bunun ne olduğunu bilememek, gidip de çarpılmaktan daha kötüydü. Hayalet mi değil mi öğrenecektim. Ay ışığı asfalt yolu aydınlatıyordu. Kilitlenmiş bir şekilde ona doğru yürüyordum. Ama ne yazık ki hâlâ anlayamıyordum ne olduğunu, uçuşan bir beyazlık vardı. "Boku yedin" dedim, "işte, al sana hayalet!" Gerçekten de bu bir hayaletti. Milletle dalga geçer misin, al buyur! Aramızda on metre falan var. Hiç ses yok, yalnızca kendi adımlarımı duyuyorum. Ay, gelen bir bulutun arasında kaldı. Az önceki aydınlık yok oldu, hafif bir karanlık çöktü ortalığa. Birden beyaz tüller yolun ortasında durdu. Artık kımıldamıyordu. Biraz daha yaklaşıncı sırtı bana dönük oturan bir şey olduğunu anladım, beyaz tüller içinde bele kadar uzanan dümdüz siyah saçlarıyla. Peri kızı şeklinde bir hayalet miydi? Kalbim inanılmaz çarpıyordu. Yutkundum. Daha doğrusu yutkunamadım. Ağzım, boğazıma kadar kurumuştı. Ellerim titremeye başladı. Arkası dönük oturan ince bir beden... Buda heykeli gibi hiç kıpırdamıyor. Neydi bu Tanrım? Korkuyordum ama inanılmaz bir merak da kışkırtıyordu. Öleceğimi bilsem ne olduğunu anlamalıydım. Gecenin karanlığını aydınlatan hafif, uçuşan beyazlık...

Yaklaştım. Kalbim artık bana ait değil. Ter sırtımdan akıp gidiyor. Aramızda şimdi bir metre var. Uzun siyah saçlar ayak seslerimi duyup birden bana doğru dönüyor. Sıçrayarak yerden doğrulurken, "Ah! Çok korkuttunuz beni!" Aynı anda ben de olduğum yerde sıçırıyorum. "Asıl sen beni korkuttun!" diyemiyorum, koca bir adamım ya elindeki telefonla konuşan on yedi yaşlarındaki beyaz uzun gecelikli kıza.

LİMON DİLİMLİ ÇAY

Bardağını masaya koyarken gözü ilişivermişti bir an için. İnce, eprimiş örtü plastik mandallarla uçlarından gerilse de tam orta yerindeki kırıxıklığa engel olamamıştı. Akıp gidiveren hayatına benzetti. Önce komik gelen bu durum daha sonra midesini ekşitti, acı bir su geldi ağzına. Tanrım, bumburuşuktu geride kalan tüm yaşadıkları. Ya bundan sonra?

Kâğıt mendille alınıdaki teri sildi. "Yoruldunuz değil mi, epeyce yol vardı." "Yorulmak da ne demek, öldüm ayakta iki saatır tıkış tıkış metrobüs, otobüs derken." Ama elbette bunları demedi. Gülümsemeye çalışarak: "Eh, biraz." Ona uzak, adamın işyerine yakındı bu semt. Fazla uzun sürmedi, denizden gelen esinti içini rahatlatdı, salıverdi tüm yorgunluğunu.

İlk kez tanışan insanlarda olduğu gibi ikisi de kişiliklerine ilişkin bir kaniya en kısa yoldan sahip olabilmek için karşı tarafa belli etmeden, ancak sezgiyle anlaşılabilecek biçimde birbirlerini beş on saniye kadar inceleyip sonrasında konuşmanın akışına daldılar. Önceleri daha çok kadın konuştu. Bir ara çantasından mendilini çıkarıp gözlerinden akan yaşı kuruladı, burnunu çekti. Başını eğdi, susarak. Kısa bir sessizlikten sonra bu kez adam konuşmaya başladı. Kararlı, kendinden emin davranışlarla, ha-

raretle sürdürdü konuşmasını. Arkasına yaslanıp da gevşeyen bedeninden, söyleyeceklerinin bittiğinin anlaşılmasına dek. Kadını dinlemeye hazırды. Kadın, tam konuşmaya başlayacakken bir iki saniye durakladı. Gözleri, adamın sıcaktan bunalıp üst düğmesini çözdüğü gömleğinden içeri kayan parmaklarına takılmıştı. Amaçsızca, öylesine laf olsun diye tene dokunan parmaklar. Bir erkek için oldukça biçimli olan el, ardından karşı cinse ilişkin diğer ayrıntıları da çekip çıkarıverdi kuyudan. Gergin omuzlar, özgüveni yüksek bakışlar, kulağı rahatsız etmeyen ses tonu.

Oraya niçin geldiğini, ilk kez tanıştığı bu insanla bir saattir süren derin konuları, az önce anlatırken gözyaşlarının akmasına engel olamadığı olay, hatta söyleyeceği tüm sözleri her şeyi unuttu. O iki saniyede geçmişten geleceğe beynini dolduran ne varsa hepsi birden silindi, bembeyaz oldu. Bu anın sonrasındaysa, orada olma nedenini itip kakarak omzunun üstünden fırlattığı kaçamak bakışlarla karşısındakini yalnızca cinsel kimlik olarak gören gizli ortağı, ikinci bir benliği vardı artık.

Kilitlendiği bu harekette tüm sürezler¹ içinde tek var olan, şimdidi. Karşındakinin elini kendi elinin yerine koydu, düş kurmanın sınırı yoktu nasıl olsa. Hiç tanımadığı bir tene gizlice dokunmak. Ürperdi. İçi bir tuhaf oldu. Kuruyan boğazını yutkunarak ıslattı, gözleri kısık. Karşısındakinin çaya uzanan parmaklarından hafif bir parfüm kokusu gelir gibi oldu bir an. Belki de kendi yaratmıştı bunu, öylesine gerçek yaratılan düşünde.

Bir süre sonra karşısındaki ses uzaklaştı, giderek düşlerinin gerisinde bir zemin oluşturdu. Adamı kafasının içinde değişik biçimlerde giydirmeye başladı. Soyuyor, bedenini inceliyor, duruşunu değiştiriyor; otururken, yatarken, yürürken alacağı biçimleri gözünün önünden geçirip aynı zamanda da o duruşlara uygun kıyafetler giydiriyordu ardı ardına. "Bu pantolon mu yoksa şu renk olan mı? Bu gömlek ona şu pantolonla daha iyi

1 Sürez: Fazlı Hüsnü Dağlarca'nın şiirlerinde zaman anlamında kullanılmıştır. (YN)

yakışır? Yok, yok, boğazlı beyaz bir kazak ve siyah çino pantolon? Kısa deri mont? Hayır olmadı yeniden kurmalıyım bu giysi denklemini." Henüz küçük bir kızken en sevdiği uğraştı bebekler üzerine elbise giydirmek hatta kâğıttan bebekler üzerinde. Ama onlar hep kadın bedenleriydi. Genç kız olduktan sonra giderek düşlerinin erkekler üzerinde bu oyunu oynamaya başlaması... Küçük bir kasaba ile onun kenti dışında geçmeyen yaşamında karşı cins yasaklıyken ona ancak kurguladığı oyunlarda yakın olabilmesi... Asla birlikte olamayacağı bir erkeği düşlerinde giydirerek ona dokunma, belki de içgüdüsel sahiplenme duygusu... Aşkta da vardı bu durum, doğduğu andan itibaren "benim" denilen bir yaşamda her şeyi arsızca, delicesine, kıskançlıkla başkalarından sakınarak büyürken bir gün ansızın karşısına aşk çıkınca insan neden onu da hemen sahiplenmesindi?

Şu an karşısındaki erkeği de giydirirken yıllardır onun hayatından biriymiş, bir parçasıymış gibi bedeniyle oynayabiliyordu. Düşlerde gerçekleşen bir kendine ait kılma, kimsenin karışamadığı. Bu güzeldi, sonsuz dünyasında istediğini özgürce yapmasına hiçbir engelin olmayışı. Elini uzatsa şuracıktaydı adamın saçının parlaması. Dokundu, saçlarını taradı, biçim verdi. Elini eline alarak okşadı, bileğine ince bir gümüş bileklik taktı. Yeniden giydirdi. Adamın gözlerine değen günün kızılığını, burundan nefes alırken çıkardığı hafif sesi hatta arada ona doğru yaklaşıp attığı hafif kahkahalar sırasında soluğundan esen meltemi duyuyordu. Ama asla ona gerçekte dokunamazdı. Yasak.

Birden kendini toparladı kadın çünkü adam sürekli konuşuyordu. Onu dinlemeyi kaçırdığını ayırt ederse sanki ardından o kısacık sürede kurduğu düşü anlayacak kaygısıyla sözlerini tamamlamasını beklemeden, telaşla çarçabuk aklına gelen ilk şeyi söyleyiverdi:

"Ben, şey, işaretlere inanırım. Dün gece de değişik bir rüya gördüm. Bir tarladaydım. Buğday ekiliydi, olgun başakları artık eğilmeye başlamıştı."

Bölük börçük, kendine bile yabancı gelen sözcükler. Anlamsızca konuşmaya devam etti. İçinden bu duruma küfretti. Saçma sapan rüya anlatımından dolayı. Adam, kibarlığından sıkıldığı-nı belli etmemeye ne kadar çalışsa da kadın, onun kendini laf olsun diye dinlediğini ama aklının başka yerde olduğunu anladı. Gözleri anlamsızca bakıyordu kadına çünkü.

"Değil mi?" diye sorunca adam birden şaşkınlığını gizlemeye zamanı olmadan "Efendim?" dedi. Kadın iyice emin oldu adamın kendisini dinlemediğine.

"Şey dedim, yani ben rüyalardeki sembollerin bana ertesi günler için bir işaret verdiği-ne inanırım da. Onu anlatmaya çalışı-yordum. Sizi sıktım sanırım affedersiniz."

"Yok, rica ederim. Ama bu konulara yabancıyım yani rüyalar beni açıkçası pek ilgilendirmiyor, inanmıyorum" diyerek sözleri-nin ağırlığını hafifletmeye çalışırcasına gülümsedi. Kadın da gü-lümsedi çayından bir yudum alarak. Az önceki üzerini saran düş perdesi birden düşüverdi çayın demli aromalı kokusuna. En çok aradığı, özlem duyduklarının başında geliyordu deniz esintisin-de bir bardak çay içmenin özgürlüğü. Denize baktı. Köpüklerin birbirini ardından gelişlerine daldı. Dalgaların sesi, adamın sesini yavaş yavaş örtmeye başladı.

Cezaevinden yeni çıkmıştı uzun yıllar geçirdiği. Öldürmesey-di, öldürüleceğinin kaçınılmaz zorunluluğu. Affetmeyen gerçek. Yıllardır beyninde o anın dünmüş gibi canlılığı. Uyuyup uyandı-ğında silinsin diye dua ettiği hep o sahne. Silinmemekle kalma-yıp beyninin bir köşesine çöreklenişi. Bitmek bilmeyen dayakla-rın en sonuncusunda gözleri yuvalarından fırlamış bir adamın elinde bıçakla evin içinde onu kovalayışı. Son anda yüklükteki yorganların arasındaki tabancaya nasıl can havliyle ulaşp da acemice ateş edişi. Art arda. Sonunda silah ateş almayı bırak-tığında yumduğu gözlerini korkuyla açışı. Kâbuslar, sinir kriz-leriyle geçen hapisane yılları. Şimdi nerde bir bıçak görse onu yalnızca kendi canını alacak bir alet olarak görmesi.

Uzun süren mahkemeler, sorgulamalar, hapis yılları. Oğlunu görememe. Kayınpederinin "Artık sana evlat yok!" deyip çocuğunu elinden alışı. İzlerini de kaybettirmişti. Yıllar sonra tutukevinden çıktığında artık başka bir kadındı. Yalnızca duygu olarak değil dünyaya bakışı da değişmişti. Bu değişimde Hatice'nin etkisini, yardımını, dostluğunu hiçbir zaman unutamayacaktı ölene kadar. Aynı koğuştan paylaştığı, ona kardeşi gibi davranan ufak tefek bir kadın olan Hatice.

Cezaevinde Hatice ona kitap okumayı sevdirmişti. Daha sonra tüm dünyasını, yalnızlığına çare olan kitaplara sarılarak oluşturdu. Hatice ondan önce hapishaneden çıkmıştı ama her hafta veya 15 günde bir ona kitap getiriyordu, biraz da pasta, börek falan. Çıktığında onun evine gitmiş bir temizlik firmasına girip çalışmaya başlayana kadar onda kalmıştı. Önceleri hapishane geçmişinden dolayı şirket işe almak istememiş ama diğerlerinden daha az ücrette çalışacağını söyleyince almışlardı. İki göz bir evi de Hatice'nin ev arayan arkadaşıyla tutmuştu. Hapishaneye girmeden önceki Esmâ değildi artık. Hafta sonları da yakınlarıdaki tekstil atölyesine gidip ne iş varsa yapıyordu. Temizlikti, ortalık toplamaydı, çay yapmaydı ne varsa işte. Tek amacı, intikam için oğlunu ondan kaçıran kayınpederinin izini bulmaktı. Farkında olmadığı bir ağırlığı, bedenini taşıyordu. Kendisi hakkında duyumsadığı tek şey buydu. Hatta kadın olduğunu bile evlendiğinden beri ilk kez, hapisten yeni çıktığı şu ayda, şuracıkta karşısında oturan adamda anlamaya başlamıştı. Doğduğundan beri her işe koşturan kız çocuğuydu, evlendiğinde birinin karısıydı daha sonra anneydi bunlara rağmen erkeğin mavi ince gömleğinin içinde gezinen elini kendi eli olarak düşlediği o küçük anda daha önce hiç kadın olmadığını anlamıştı. Kadın olmak, demek böyle bir şeydi.

"Çay içer misiniz?" diye sordu adam. "Hayır" dedi. "Keşke 'Çay içer misin?' yerine başka bir şey sorsa, 'Nereye gidelim buradan kalkınca?' gibi veya 'Akşama ne yemek yapalım?', 'Sinemada hangi filmi görmek istersin?' Bunları soramaz."

Çok iyi biliyor, soramaz. Oysa adamın, "Keşke seni daha önce tanısaydım" diye içinden geçirişini asla bilmeyecekti. "Seninle ilk ben evlenmiş olsaydım on beş sene önce. Karım olurdun, senin her gece saçlarını taramanı, her sabah banyodan çıktığında kokunu duymayı beklerdim."

Kadın, adamın düşüncesini bilmeden devam etti düşlerine:

"Keşke on beş sene önce seninle yollarımız kesişip de evlenmiş olsaydım, o zaman kocam dediğim adamı öldürmemiş olurdum. Onca yıl hapisshanede gençliğimin en güzel yıllarını geçirmemiş olurdum. Ve şimdi senden olan çocuklarımın nasıl büyüdüğünü görürdüm."

"İsterseniz tost falan yiyin acıkmışsınızdır epey geç oldu?"

"Yok, sağ olun gerçekten yiyelim yok, olsa derim."

Kadın, kâğıt peçeteyle çay damlayan elini sildi. Adamın gözleri kadının parmaklarına takıldı, anında aktı düşünceler aklından:

"Şu an ellerini, o incecik parmaklarını avuçlarıma alsaydım. Parmaklarının tek tek uçlarından öpseydim."

Kadın yine akıveren düşlerine engel olamayışla, gizli bir çekimle bilmeden yanıt verircesine içinden geçirdi yine:

"Sen, parmak uçlarımı öperken o ılık soluğunla baştan çıkardım."

Gözlerinin duygularını yansıtmamasından ürkerek eğilip çantasını karıştırmaya başladı. Kendine gelince arkasına yaslanıp tüm anlamları suratından kovan bir ifade takındı.

Kadının sandalyesinde toparlanırken beden dilinin yansıttığı mesajı adam aldı, düş dünyasının ne denli uzağında olduğunu. Birkaç dakikada kural tanımaz benliğinin duygularını ele geçirmesine nasıl da izin vermişti. Kendini toparladı, küçük bir öksürüğü yardımına çağırdı hatta. Elini uzatıp masadaki bardağa uzandı. Su iyi geldi ama gerçek çok tatsızdı, kısa süre sonra bu tatsızlığa nasılsa alışacaktı. Yaşamak denilen de bu değil miydi.

"Hah, işte Hatice de geldi" dedi kadın. Rahatlamıştı tuhaf biçimde. Gülümsedi. Hatice çay bahçesinde on saniye kadar aramadan sonra onları gördü, gülerek yaklaştı masaya: "Ah, geç kaldım ben, kusura bakmayın. Trafik... " Eğildi adamı öptü: "Şekerim, kızımızı sen al kreşten, biz Esma'yla biraz kaynatalım. Nasıl, avukatlığı işe yaradı mı bizimkinin?"

"Elbette" diye zorla gülümsedi. Arkadaşı aklından geçen o bir anlık yasak düşünceyi anlayacakmış gibi saçma bir duyguya kapıldı ama uzaklaştırdı kafasından hemen.

"Vekâletimi verdim kendisine. Çok iyi bir kocan var şanslısın. Umut verici şeyler söyledi, en kısa zamanda oğlumu bulacak."

"Bak bu çok iyi bir haber, sevindim buna."

Sonra, dönüp garsona seslendi:

"Bakar mısınız, bir açık çay lütfen. Limon dilimli olsun."

MEKTUPLARA DOKUNMAK

Kasım 2006'daki Onlar'a...

Düzgünce sıraladığı, son moda bluz ve kazaklardan başını kaldırıp da "Hoş geldiniz" diyerek gülümseyişi.

Adını, okuduğum haberde görür görmez bu ilk karşılaşmamız fırlayıverdi gazete sayfasından. İnanmamazlıkla, aynı satırları yineleyerek neredeyse ezberleyişim.

İçeri girer girmez çocuksu yüzünde üzüncü dolu gözlerine takılı kalmıştım. Masmavi bir üzü. Acıyı bu denli yüklenebilen başka bir renk olabilir miydi? Oysa şimdiye kadar gördüğüm her mavi yaşam doluydu. Mavi denizdi, umuttu. Gökyüzünün sarıp kucakladığı sonsuzluktu. Onun gözlerindeyse.

Odanın kapısını açarken, suçluluk duygumu daha atamamıştım üstümden. Az önce "Lütfen galoşlarınızı giymeden içeri girmeyin!" diye sertçe bağırان başhemşirenin sesi balyoz gibi yineleniyordu beynimde. Her yinelenişte bir parça daha eriyordum, utançtan. "Kalp nakli bölümüne böyle paldır küldür girilir mi, ne kadar mankafasın" diye kendi kendime söylenerek galoşları beceriksizce, çabucak ayağıma geçiriyim. Organ nakli yapılacak

hastaların bölümüne markete girer gibi girme aymazlığımı, he-
yecanıma verip içimden koşarak gelen utanç kızarıklığını yüzü-
me çıkmasın diye anında geriye iteleyişim.

"Bakın, bu da benim annem."

Tombul, sevimli, anaç bir kadın Sedef'in "annem" dediği
Ayşe.

"Geçmiş olsun, buyurun böyle."

Sanki evlerine konuk olmaya gelmişim de ne yapacağını bi-
lemeyen bir sıcaklıkla karşılıyor beni Ayşe. Sedef'in uyuduğu
sırada -ki aldığı ilaçlar zayıf bedenini sıkça uykuya sürüklüyor-
du- usulca fısıldadı Ayşe: "Aslında ben Sedef'in gerçek annesi
değilim, kendi annesi ölmüş, üvey anne var. Baba yeni evlen-
miş o da uğramıyor pek, arada yiyecek, para bırakıyor, birlikte
pişiriyoruz. Sedef her şeyi yiyemiyor, çok iştahsız. Ona yakın
davrandığım için, beni annesi yerine koyuyor artık. Benim bey,
yoğun bakımda, nakil için uygun kalp beklediğinden ben de bu-
rada kalıyorum. Hemşireler de anlayışlı sağ olsun. Kalmama izin
verdiler. Ne denli titiz, temiz olduğumu gördükçe, ses çıkarmı-
yorlar. Eşime her gün çorba yapıyorum. Kendinde olmasa da be-
nim pişirdiğimi kesinlikle ayırt eder. Başka çorbaları içmez." Bir
yandan bunca sözü edip bir yandan da el çabukluğuyla yemek
servisine yetiştireceği çorbayı hazırlayışı karşısında içimden,
"kocaman bir övgü" sözcüğü dökülüyor. Ama nedense diyemi-
yorum kendisine.

"Nasıl anladı kocan kalp nakli gerektiren bir sayrılığı oldu-
ğunu?" diye sorunca anlatıyor, dolum tesislerinde çalıştığı bir
gün sağlık taramasından geçerken durumunun anlaşıldığını,
İzmit'ten İstanbul'a nasıl geldiklerini bilemediklerini, tüm aile-
nin nasıl çırpındığını, birkaç gün serviste kaldıktan sonra birden
ağırlaştığını, yoğun bakıma yatırıldığını. Bir yıldır hastanelerde
yaşadığını, çocuklarını İzmit'te bıraktığını, onlar için kaygılan-
dığını. Her şeyi en ince ayrıntısına kadar anlatıyor, gözlerinden
sızan yaşları zaman zaman yemenisinin ucuyla silerek. Yemeni-
nin ucundaki dantelin, bir zamanlar işlenirken şu anki acıyı sezip

sezmediğini düşünüyorum. Rengârenk oylar fısıldayarak anlatıyor bir bir nasıl yakışıklı olduğunu, gizli buluşmalarını, ona kaçışını, sonra ailelerin onay verip düğün dernek yaptığını. Oylar, mutlu günleri anımsayıp anlatırken dalgalanıyor, kıpır kıpır. Ta ki Ayşe'nin gözyaşı, yeniden bir diğer oyaya değene dek.

"Ben geç kalmayayım artık, yoğun bakıma inecem" diyor. "O yazdığın ne peki?" diyorum, küçücük bir kâğıt parçasına tükenmez kalemle çabucak karalayiverdiği yazıları merak ederek. Gülümsüyor. Hafifçe, çekinik: "Aşk mektuplarımız." Şaşkınlıkla, "Gerçekten mi?" diye soruyorum. Kâğıdı uzatıyor. Eğri büğrü harflerden tüm sıcaklığıyla dökülövermiş, "Canım benim, çorbanı sonuna kadar bitir, seni seviyorum" sözcükleri... "Tabağın yanına koyuyorum, görevliler ona veriyor kâğıdı" diyor neşeyle. "O da bana ne yazmış, bak" diyor, yeni yetme sevgililer gibi heyecanlanarak. Onlarca küçük kâğıtları, koparılmış kâğıt peçeteleri tutuşturuyor elime. "Benim yazdıklarımın arkasına da o yazıyor" diyor, mutluluk yayılan yüzüyle, "tabakla birlikte geliyor, bana yazdıkları". Birkaç satır karalanmış zar zor her birine, kimi büyük, kimi küçük harflerle. Ama yazılırken çok güç harcadığını belli ediyor, ucu aşağılara doğru sarkan H, K, R, M, Z, A'larla dolu kırıkmış pusulalar. Pek belirgin bir anlamı olmayan, "Çorbanın yine tuzu eksik", "Kızı sözlüsüyle evlendir, benim için bekletme", "Seni özledim", "Sakın ağlama" gibi sözlerin karalandığı ama aslında, "Bak, işte yaşıyorum, buradayım" diyen sözler bunlar, daha fazlasını okumaya içim elvermiyor.

"Ben gideyim, geç kalacam abla" diyerek çorba kasesiyle odadan çıkıyor Ayşe.

Yatağıma tam uzanmışken, "Koridorda beni biraz dolaştırır mısın, içim çok sıkıldı yine" diyor Sedef. "Elbette." Yanına gidecek kalkmasına yardımcı oluyorum. Oysa aldığım ilaçlarla her an uykunun kollarına düşebilirim. Kulaklığını takıyor, cep telefonundan dinlediği müziği bana da dinletiyor arada. Yüzü neşeleniyor, mırıldanarak şarkılara eşlik etmeye başlıyor. "Sevgilin var

mı?" diye soruyorum. "Vardı, ama hastaneye yatınca artık görüşemiyoruz" diyor. İçimden, bu engel değil ki diye geçiriyorum. Bir iki metre gittikten sonra: "Yorulдум, içeri gidelim." Yatağına nefes nefese uzanıyor. "Sekiz senedir uygun kalp bekliyorum" diyor üzgün bir sesle, "artık bıktım, ölsem de kurtulsam". "Hiç öyle şey olur mu? Ne biçim düşünce bu!" diye paylıyorum. Öksürmeye başlıyor. Suyunu uzatıyorum. Öksürük krize dönüşünce, kaygıyla hemşire odasına koşuyorum:

"Sedef çok kötü öksürüyor." Nöbetçi hemşire, oldukça rahat, "Kalpten geliyor" diyor. "Peki ne yapmak lazım?" diyorum, telaşla. "Uygun kalp bulunana kadar bekleyecek ama ona varıncaya dek koşulları daha uygun hastalar var, onlara takılacak, Sedef'in pek çok hastalığı var, uygun değil şu an" diyor. "Ama... Ama o daha 18'inde" diyorum isyan ederek. Kafasını gömdüğü gazeteden kaldırarak, yıllardır kanıksadığı bu olaylara karşı beni rahatlatmak için bir şurup uzatıyor: "Al bunu içir."

Sersemlemiş durumda odaya girip, şurubu içiriyorum. Biraz rahatlayınca, "Abla, bak şu dolabımı aç, bana gelen armağanlarımı göstereyim" diyor, gözleri ışılayarak. Dolabın her iki tarafı da çok düzgünce sıralanmış çok şık, yepyeni, etiketleri üzerinde giysilerle dolu. "Hangisini giyeyim?" diye tek tek bana gösteriyor. "Bunların her birini bana hastalar ve hemşireler aldı" diyor. Buruk bir sesle, usulca: "Öleceğim için, beni son ana kadar sevindirmeye çalışıyorlar." Zorla gülmeye çalışarak, "Yok öyle şey, o kadar kolay terk edilmiyor bu dünya" diyorum bilgiççe. Sesim, söylediğime inanmıyor, alıp başını gidiyor. "Hadi gel, boş ver, giyinip, dolaşalım koridorda" diyor. Araları simli siyah pantolon ile dantel yakalı kırmızı bluzunu giyiniyor. Takılarını takıp, giysisine en uygun gösterişli yemenisini de başına seçtikten sonra, koridorda dolaşıyoruz. Dışarıda ılık ılık İstanbul. Camlardan yansıyan pırıltılı dünya özür dileyerek, o yürüdükçe ayaklarının dibine düşüyor. Renkli yansımalar sonra çiçeğe dönüşüyor birden. Gülerek çiçeklerin üzerinden hafif sıçrayışlarla atlıyoruz.

Burası gizli bir orman. Kuşlar, karacalar, sincaplar o ürkme-sin diye ağaçların arkasına saklanmış, gülümsüyorlar. Böğürtlenlere uzanıyoruz; ellerimiz, ağzımız mor lekelerle, yüzümüz gözümüz dal sıyrıklarıyla dolu odaya dönüyoruz. Yatağına kendini çuval gibi bırakan Sedef, aslında Sedef değil de yorgun, pürsümüş, kararmış kırış kırış bir kalp. Uykuya dalan kalbin üzerini örtüyorum usulca.

Gece. Işıklar sönük. Odaların her birinde biliyorum, yastıkların altında gizlenik bir şey var, gün ışıdığına acaba kim öldü de onun yüreği beni kurtaracak diye umutla ışılan.

Herkes uyurken, görünmez kanatlarımla süzülerek, umutlarını okşuyorum. Sinsice kapı dibine sığınmış, ateşli gözleriyle yüreklerde kalan son kan damlasına gözü dikili o karanlığa inat. Biliyorum, denedim, her birini pencerelerden fırlatıp atsam da kafamı çevirdiğimde onlar yine oradalar. Arsızca sırttan... Çırpıyorum, umarsızca. Kanatlarım sıyrık, yatağıma uzanıyorum.

Sabah odaya heyecanla gelen kadın, sevinçle kocasına sonunda nakil yapılacak uygun kalbin bulunduğundan söz ediyor. Sedef, inanılmaz bir hırçınlık ve kıskançlıkla bakıyor, odadan az sonra çıkan kadının ardından. "Ben daha gencim, onun kalp takılacak kocası elli yaşında!" Haklı olarak isyan ediyor yazgısına. "Senin yapına uygun değilmiş, Sedefçiğim" diyorum. Bıkkınlıkla başı önüne düşüyor. Dolaptaki giysiler çığlık çığlığa bağırıyorlar, "Sedef bizi bırakmaaa!" Öfke dolu bir bakış fırlatıyorum dolaba. Susuyor giysiler birden.

Gazetede ki fotoğrafına bakıyorum, o gün onu nasıl süslediğimizi, nasıl heyecandan içi içine sığmayışını. Sabah erkenden umutla kalkışını, röportaj için gelecek gazetecileri karşılamak için taşan sevincini. "Şimdi bu yazı çıkacak ya bir yerlerde bana acıyıp, ölen yakınlarının kalbini bana bağışlayacak kimileri, ben de ölmeyeceğim değil mi abla?" diye sorarken, ışıldayan gözleriyle yine bana bakıyor gazete sayfasından. Fotoğraftan yansıyan güzel yanağını okşuyorum elimle.

Kısa bir yazı:

"Sedef Aydın, bu röportajımızdan bir gün sonra..."

Fotoğraf altında okuyamadığı, o çok istediği röportaj.

Onlara veda edip hastaneden çıktığımda, Sedef de, Ayşe de henüz umut içindeydi. Hastane bahçesinde son kez simit-çay partimizi yapmıştık. Plastik bardaklarla çayımızı içip simit yedikten sonra odamıza çıkmak, Boğaz'da çay içmekle eşdeğerdi.

Kontrol için hastaneye gittiğimde bu kez artık Sedef yoktu, biliyordum. Ama ya Ayşe? Yine bahçedeydik, kasım ayının soğuşunu hissetmeden çaylarımız elimizden yüreğimize bir yol çiziyordu, yaka yaka. Sedef'ten bir ay sonra Ayşe'nin kocası, o çok sevdiği, uğruna ailesini terk edip kaçtığı kocası, bir gün peçeteye yazmamıştı "aşk mektubunu". İşte o an koca hastane fırıl fırıl dönmüştü de sulara bata çıka yol alan eski bir gemi gibi savrula savrula yoğun bakıma koşmuş, artık kardeşi gibi olan görevliler zor tutmuştu onu çırpınırken. Ölmemişti ama artık umut yok demişti doktorlar. Tümüyle komadaydı artık makineye bağlanmıştı. Zaman, geriye akıyordu hızla. Yetişememişti uygun kalp. Dağ gibi adam, minnacık kalmıştı yatakta. Gözleri kan çanağı, "Seni de üzdüm ablacım" demeyi bile düşünüyordu bunları anlatırken. "Böyle zamanlarda anlamsız inceliğe gerek yok, elbette üzüleceğim" dedim.

Karşımdaki hastane, kocaman bir kalp gibi bağıra bağıra atıyordu: Tak! Tak! Tak! Tak!

Elindeki ufak bir kâğıt parçasını uzattı, "Bak, bu son yazdığım mektup" dedi burnunu çekerek. Üzerinde "Üzümme, sakı... ben ölürüm üzülm... me... ço ...uklara iyi bak. Öpü...y... " yazıyordu. Çoğu eksik, bozuk, titretilen harflerle...

Dokundukça, çoğalan anlamlarda kalan anılarımız yine canlıydı. Yerde savrulan, kurumaya başlayan yaprağa takıldı gözlerim. Gözlerimle dokundum, yeşil olma zamanlarını biraz daha anımsamak için.

MERYEM'İN GECİKMiŞ BİR DÜŞÜ

Güneşin son çırpınışları. Deniz özlemlili Ege kasabasının belki bu yüzden daha da kavurucu oluyor yaz akşamları. Plak satan bir dükkânın önünden geçerken yeni çıkan 45'liğinden sesi çıkıyor Nilüfer'in sokağa dağılarak: "Dünyaaa dönüyor sen ne dersende, yılllaaar geçiyor fark etmesende."

Yanımdaki arkadaşım kolumu dürtüyor fısıldayarak:

"Bak şu penceresi demir parmaklı zemin kat var ya."

"Eee, n'olmuş?"

"İşte o evde imamın sesine âşık kadın oturuyormuş."

"Nasıl yani, anlamadım ya?"

"Basbayağı. Âşık olmuş kadın imama. Ama imamı görmeden, yalnızca sesine. Sence ilginç değil mi? Yani bu durum, kadının böyle bir duygusu tuhaf. 'İnsanın, bir sese âşık olacak kadar korkunç bir yalnızlığı olmalı' diyor annem."

"Belki de her devrin bakışı farklıdır aşka?"

"Valla bu insan milletini anlamak pek zorlaştı."

"İnsan milleti" gülümsedim, çok kullanır bu sözü Suna.

Eve koştu bakışlarım merakla. Boyası dökük demir parmaklıklara, ardındaki eprimiş tül perdeye, pencere önlerine. Sanki bir hayatı tüm çıplaklığıyla orada hemencecik görüp anlayabi-

leceğim bir belirti, iz bulma telaşıyla baktım. Kendini herkesten gizleyen, her koşulda meraklı ve sorgulayan bakışların yarattığı olanca tedirginlikten kaçışın tek yolu olan, yaşamının en ufak noktasını bile kapatıp örten sımsıkı perdeleri yırtarcasına aralayarak tüm arsızlığıyla baktı gözlerim. Sanki temizse orada yaşayanın mutlu, kirliyse hayattan elini ayağını çekmiş biri olduğu anlamını sezecekmişim gibi. Oysa çok evde kadınlar mutsuzluklarını unutmak, hatırlamamak için bir amaç edinirler ev temizliğini. Pencereler gıcır gıcır. Perdeler ütülü, ev derli toplu, ocakta pişen yemek kokusu. Daha kapıdan içeri adım atar atmaz parfümlü deterjanlarla bağırr temizlik. Çay saatlerinde mutlaka fırındaki buğusu henüz yitmemiş kurabiyeler, poğaçalar olur çocuklar okuldan gelince yesin diye. Onca temizlik, sıkıntı ve mutsuzluğun her biri, kendilerinin bile ayırında olmayan itilmiş yanlarıdır. Benimki yanlış bir yoldu; pencerelerden göreceğim cılız görüntüler gerçeği veremezdi. Vazgeçtim.

Onca ısrarıma, perdeleri, duvarları delip geçen röntgenciliğime karşın bende ayrıksı bir iz bırakmadı mahalledeki herhangi bir evden. Ne ummuştum ki? Hangi aşk, çevrili olduğu evin duvarlarından sızardı? Hangi gizli, yasak, sıradışı aşklar bakın biz buradayız diye bağırr ya da ne çok gizleseler de gelen geçene sanki hatıra olsun diye küçük bir iz armağan ederlerdi?

Suna, evin önünde durakladığımız o birkaç dakika içinde bana tüm hikâyeyi anlatıp bitirmişti bile. Kocasını ölüp iki oğlunu ve bir kızını evlendirdikten sonra yapayalnız kalmıştı. Rahmetli kocasının ölmeden önce yaptığı tek iyilik bu küçük evi almasıydı. Bağlanan üç kuruş dul aylığıyla da geçinip gidiyordu. Nasıl bir kadındı Meryem? Hayır, merak etmemeliydim, aşırı merak ettiğim olaylar beynimde bir dizi gerçekdışı değişimleri tetikliyordu. Önceleri psikologlara falan gitmeyi düşündüm ama verecekleri ağır depresan ilaçlarla daha beter olmak vardı. Üstelik bunun bilimsel bir açıklaması yoktu ki. Geç olmuştu, hava iyice kararmıştı. "Yürü artık yürü" dedim, "daha eve gidip dinlenece-

ğim". "Tamam" dedi Suna, "o zaman buradan ayrılalım, ben bir iki alışveriş yapacağım, görüşürüz".

Adımlarımı sıklaştırdım. Hafiften yağmur çiseliyordu. Hızlanmadan eve attım kendimi. Yalnızlık kokan evlerden biriydi evim. Camları açtım. Mutfağa gidip ekmek arasına dünden kalan kızartmaları tıkıp dolaptaki ayranla akşamı geçiştirmek için koltuğa bıraktım kendimi. Daha doğrusu gün boyu şefin dırdırlarını, mükelleflerin ağız dalaşlarını, kredi kartı borçlarını. Hepsini koltuğun şefkatle saran kollarına bıraktım. Gözlerimi yumdum. Ancak belli belirsiz bir tuhaflık vardı üstümde. Duyumsadım, evet yaklaşıyordu yine o ürkünç durum. Sık olmasa da arada gelerek benliğimi karıştıran o anlatılması zor durum. Panzehir, merak etmemekti. Ama elimde olmadan Meryem'in o en sancılı olayları yaşadığı zamana damgalanmıştım. Ayrılmam çok zordu artık. Direndikçe aklımı oynatacak gibi oluyordum, bu yüzden tek çare teslim olmaktı. Kendimi serbest bıraktım. Onun zamanında dolaşıyor, her şeyi duyumsuyordum. Bu durum kuşkusuz ilk kez gelmiyordu başıma. Büyük etkilenmelerde, o anı yaşamak istediğimde olayın geçtiği zamana kayarak, kişinin damarlarında bir mikroçip gibi dolaşarak, durmaksızın akışkanlaşıp onun yaşamının birebir tanığı oluyordum. Şimdi de benliğinin en derinlerine, yaşamına, en çok da anılarına sızdıkça Meryem'in yaşadığı olaylar gözümün önünde birer flaş gibi patlıyordu. Geçmiş ve gelecek düzensiz seyrederken sonrasında yerine oturuyor, o çok merak ettiğim beni çarpan olaylar, zamansal dizilimine yerleşiyordu.

Kadınlığını, gençliğini geçmiş yıllara uzunca sarkıtıp armağan ederek uğurlamıştı. Beklentsiz gün dolumları bitimlerindeydi yaşamının Meryem.

Mahallesinin ağzına sakız olan kadının bu aşkı ilk ne zaman, nasıl duyumsadığını, ayırdına vardığını o denli merak ediyordum ki. Bu yüzden Meryem'in yaşamına hızla girmeye başladım. Ataklar hızlandı. Bu kez Meryem'in duygularının derinliklerine

onun ağzından, onun söylemleriyle girmeye başlamıştım. Sanki benim onu anlayacağımı düşünerek kırk yıllık bir tanış gibi aklımdan geçen soruları yanıtlıyor, kendi iç dünyasını olanca yalnızlığıyla gözlerimin önüne seriyor, zaman zaman da karşısında sanki ben varmışım gibi konuşuyordu.

Meryem'in yaşamının artık en yakın tanığıydım.

Bilemiyordu Meryem, ilk kez ne zaman dikkat denen kıvrımın ucundan çekildiğini. Buğulu bir cam sanki belleği. O sesin "ne" zamanlığını değil ama kulağına "nasıl"ının uğuldayarak düştüğünü, çarpıla çarpıla yüreğine çöreklenip oturuşunu -Ah! Nasıl bilmez sanki!- biliyordu. Bildiklerimizin kazındığı, bir daha da silinemediği yer değil miydi anı?

Her şeyin renklenip de aynı zamanda birden siyah beyaza dönüşmesi, koca bir sırra gebe olduğunun ayırında olup da herkeslerden bunu gizlemenin ağırlığında. Ağırlığında dizlerinin kırılıvermesi.

Kaçıp bedenine gizlenen yılanın gözlerden uzaklaşımıyla şimdi usullüğün dinginliğine kıvrılıvermesi. Kıvrıldıkça derisindeki tüylerin havalanıp, ürpertisiyle iç geçirişi, titreyişleri. Bununla kalmayıp zehrini en olmadık anlarda içine fişkırtarak ağzına do luşan o acı. Acının safralı suya dönüşümü olmasa ne de güzeldir içindeki upuzun kıvrım kıvrım dolanan yılanın gizil gövdesi.

Haz, kimi zaman acıyla ürpertir. Bunu çok iyi bilmesi. Unut tuğu bir hazzın diriminde ilkyaz gecelerinin kendisiyle dalga geçercesine onu kışkırtıp coşturması. Ansızın içindeki yılanın da yüreğine zehirli dilini uzatıvermesi. Solgun bir hazzın kal bindeki zor titreyişleri. Sürerken, midesine saplanan kramp dolu bulantılar. Gösterirdi işte, öylesine kurumuş. Bir zamanlar kendisinin en ateşli partneri olan bedeni. Sevişmeleri için, "Bunlar benimle son sevişmelerin, kıymetini bil" derken sanki. Bunu bilişi. Çok iyi üstelik.

"Demir parmaklıklı zemin kat penceresimin önüne oturup taze fasulyeleri ayıklayamaya koyulana kadar henüz hiçbir şey yoktu. Dizinin başlamasına birkaç dakika vardı. Birbirine aynı açıdan bakan günlerime heyecan katan anlardı bu dizi başlama saatleri. Kendi hayatıma ilişkin bilmediğim ve sürpriz olan tek şey. Sabah kahvemle en keyifli zamanım birazdan başlayacaktı. Sonrası her şeyiyle biline biline yalama olmuş bir kendilik, kendiliğin içinde yer alan sıradan bir hayat, adı üstünde gündelik.

Bir yandan taze fasulyenin kılçıklarına söylenirken, arada da sokağa göz atıyordum. Pek hareketli sokak sayılmazdı. Yakındaki okulun öğrencileri, velilerinin ders başlama, bitme saatlerindeki trafiğinden başka. Ha, bir de yan taraftaki hapishaneye tutukluları getirip götürən mahkûm arabası vardı. Sokağın olup olacağı günlük hareketi bunlardı.

Son fasulye tanesini de ayıkladıktan sonra tutulan belimi yavaşça kütürdettim, oturduğum yerden tam kalkmaya hazırlanırdım. Evet işte tam o anda.

Açık camdan mayıs öğlesinin sırnaşık ılıkılığı süzülürken. Çünkü bahar da suçluymuştu. Yandaki camiden içeri dalga dalga ezan sesi akmaya başladı. Bunda kuşkusuz yadırganacak bir durum yoktu. Ama her zamanki müezzin değildi daha genç, dirimsel, pürüzsüzdü akan sözler. Üzerinde durmadım. Sıradan, günlük işlere koyuldum. Sokak da aynı tekdüzeliği içinde arabaları, insanları konuk ediyor, her birini kendi hayatlarına uğurluyordu. Saatler geçti, bahar ılıkılığı yerini serinliğe bıraktı ve bir ara yeniden duyduğum ezan sesiyle 'Ah! Akşam oluvermiş' dedim. Elimdeki banyo liflerini ördüğüm tığı bıraktım. Haftada iki tane ördüğüm lifleri pazarcı Kemal'e veriyor, üç beş kuruş alıyordum. Boş durmaktan iyiydi. Ama minarenden yükselen o ses, bu kez daha bir sardı yüreğimi. Neden bilmiyorum değil kimsele, kendime bile göstermeyip saklı kalan o yürek, beklenmeyen bir coşkuyla yerinden doğruluverdi kulağını kabartıp. Akşamı ve savunmasızdım. Dedim ya bahardı, suçluymuştu. Sese, sesin tıl-

sımına teslim oluverdim o an. Tuhaf ama anlayamadığım, anlamayacağım bir duygu sardı içimi. Birden namaza davet eden bir ses, mistik bir çağrı olmaktan sıyrıldı giderek uzaklaştı, yok oldu. Sonra yavaş yavaş yeniden belirdi gitgide yaklaşıarak. Sözler geride kaldı, çocukluğumdan beri alışageldiği o kutsal giysisi sıyrıldı üzerinden sesin. Duyduğum yalnızca yumuşacık, sıcak, diri bir erkek sesiydi. Ürperdim. Onca acımı, yalnızlığımı paylaşırçasına pencereden, kapı aralığından, anahtar deliğinden, tah-ta döşemelerin arasından sızan, tek başınlığımdaki o küçücük evde beni bulup da şefkatle elini uzatan bir erkekti sesiyle bana ulaşan. Yemek tabağını nasıl lavaboya bıraktığımı, elimi ağzımı yıkayıp televizyonun karşısındaki koltuğa oturduğum anın ayır-dında değildim. Daha sonraki bir iki gün içinde duyduğum yalnızca, şimdiye kadar kulağıma çarpmayan bir ezan sesi oluşuy-du. Yine adını koyamadığım duyguyu yaşadım o iki gün içinde.

Her sabah ezanla uyanmam, ama o sabah.

Duyduğum ilk önce, alışageldiğim ezan sesiydi. Ancak birkaç saniye sonra minareden yükselen, tüm benliğimi sevgiyle, şefkatle saran o erkek sesine dönüşüverdi yine. Yatağımda doğruldum. Bir yandan da duyduğum bu günahahtan dolayı Allah'a yakarıyor, dualarımı sıralıyordum.

Bu şeytandı, aklımı çelen. Şeytana yenilmemeliydim. Kutsal bir sestten etkilenmek. Bu, bu çok yanlış, çok günahı. Terleyerek uyuyakalmışım.

Giderek ezan saatlerini sabırsızca beklediğimin ayırdına vardım. Acaba kaç yaşındaydı, otuz beş ile kırk beş arası olabilirdi. Genç bir sest. Uzun boylu mu, kısa mı, şişman mı yoksa zayıf mı, esmer mi, kumral mıydı, gözleri nasıldı, konuşurken nasıl bakardı, elleri narın mı yoksa hantal, kaba mı, sakalı var mıydı yoksa tıraşlı mı geziyordu, bu sesin sahibini mutlaka görmeliydim ama nasıl?

Kulaklarımda yankılanan elleri, ayakları, gözleri olan; gülen, ağlayan, kızan, bağırان, yemek yiyen, hasta olan, sokaklarda dolaşan bir sest.

Bir gün dayanamayıp en yakın komşum Şükriye'den kuşku-landırımdan onunla ilgili bilgileri aldım. Şükriye mahallenin kulağıydı, ağzıydı.

Adı Hasan'dı. kırk yaşında, evli, bir de on yaşında kızı vardı. Nerde mi oturuyordu? Bir sokak ötedeki apartmanın ikinci katında. Bir sokak ötede yaşayan, soluk alan, bu dünyaya sanki her şeyi sevgiyle kucaklamaya, hiçbir şeyi değil kırmak, dokunmaya bile çekingen duran bu sesi, onun nasıl bir cisme dönüştüğünü görmeliydim. Sonra birden nedense ikircikli kaldım. Belki böylesi bir sesi içinde barındıracak bir beden yoktu ya da yalnızca kulağıma çarpan bedensiz dolaşan bir titreşimdi. Ona yakışan, onu içeren, içinde koruyan bir somut bedeni hayal edemiyordum bir türlü. Her biri öylesi uzaktı ki. Sesin bedensiz olması bana daha zararsız geldi. Daha fazla ileriye adım atmaktan korkuyordum tuhaf bir şekilde. Ama bir yandan da görmeliyim diyordum. Gözlerini, ellerini bir kez görsem yeter. Ama nasıl? O, hayatımın gerçekleşmesi -şimdiye kadar- gecikmiş bir düşüydü.

Onun camiden eve geliş saatlerini öğrenmiştim. Uygun zamanı bekliyordum. Kandil. Bundan daha iyi fırsat olamazdı. Akşamüzeri. Elimde en iyi yaptığım tatlı olan kalburabastı. Apartmanın zilini çalmak üzere daha parmağımı uzatırken bile kalbim öylesine çarpıyordu ki belli olacak diye kaygılandım. 'Sakin, sakın ol, alt tarafı kandil kutluyorsun.' Otomatiğe basıldı. Mozaik baskılı merdivenleri çıkarak ikinci kata ulaştım. Yarı aralık kapıdan beyaz örtülü genç bir kadın başı göründü sonra gelenin erkek olmadığını anlayınca bedeniyle ortaya çıktı. Alımlı, genç, güzel bir kadındı. Elimdeki tabağı uzatarak, 'İyi kandiller.' kem küm bir şeyler gevelemem, neler saçmaladığımı bilmeden... Karısı sanırım 'İçeri buyur, gel' dedi ki ayakkabılarımı çıkardığımı anımsıyorum. Salona doğru yöneldim. Televizyon sesi geliyordu, Hasan salondaydı. Birkaç dakika sonra onu görecektim. Sanki tüm bedenim uyuşmuş, daha önce çok sıkı emirlerle ne yapacağını bilir durumda ilerliyordum. Arkası bana dönük televiz-

yon izliyordu. Karısı bir şeyler dedi. O, hafifçe döndü. Tanrım! Hayatımda gördüğüm en güzel erkekti! Dalgalı kumral saçları, yeşile çalan ela gözleriyle birlikte bana baktı. Dudaklarım kıpırdadı ama ağzımdan ne çıktığını anımsamıyorum. Belki sesim de çıkmadı, bilemiyorum. Koltuğun ucuna iliştim. O, başını hafifçe eğip bir şeyler dedikten sonra yeniden televizyona döndü. Karısı tabağı boşaltıp elime verdi. Yine ağzı açılıp kapandı. 'Allah kabul etsin' dedi sanırım. Ben dişlerimin arasından ve kuru boğazımdan 'Hayırlı kandiller' demeye benzer sesler çıkarmaya çırpındım. Sokak kapısına yöneldim. Merdivenler yüz yıllara uzanıyordu, dibi kapkara sonsuz bir kuyuya açılan. Rüzgârın yüzüme çarpmasıyla kuyunun sokağa açılan ağzına geldiğimi anladım. Arnavut taşlarına yağmur düşerken, sokak lambası mayıs ayındaki bu ıslaklığın anlamsızlığına bakıyordu. Tıpkı elimden yere kayan boş tabağın da gözlerimden akan ıslaklığa bakışı gibi."

Meryem'in o andaki yüzünü çok net ayırt edebiliyordum tüm açıklığıyla, kalbi ve yüzü birbirine karışmıştı. Kalbi yüzünde, yüzü de belki kalbinde yer alıyordu. Dağılmıştı, darmadağın. Acı, olabileceği en dehşetli biçimiyle karşımdaydı.

Kesin kararlıydım. Pazartesi kapısını çalıp Meryem'le konuşacak, bendeki izlerle anlatacaklarını karşılaştıracaktım.

Ama kötü bir sürpriz bekliyordu beni. İş çıkışı eve yaklaşınca perdelerin olmadığını gördüm. Kirli camlardan boş iki oda görünüyordu. Kırık bir iskemle, yerde birkaç gazete kâğıdı. Duraksadım. Tam o sırada bina kapısından çıkan bir kadına sordum, boş evi işaret ederek, "Burada oturan bir kadın varmış, adı Meryem. Ne oldu acaba?" Kadın konuşmaya dünden hevesli, "Haa, şu imama âşık olan deli kadın mı? Muhtar onu alıp dün Manisa'ya akıl hastanesine gönderdi. Zavallı kafayı yemiş. Kimsesi de yok. Bir iki mahalleli ilgilenip yatırdılar hastaneye. Zararsız, kendi halinde bir kadındı. Her ezanda kafasını çıkarır, sokakta o anda konuşan varsa "Susun! Dinleyin!" diye bağırır, azarlardı insanları. Garip bir kadındı. Çoluk çocuk ne zaman sokakta gör-

se, ardından, 'deliye bak deliye! Kaaaşık! İmamın sesine âââşık!' diye alay ederdi."

Bakışlarım, pencerenin önündeki demir parmaklıkları aşarak odaya süzüldü yeniden. Kırık iskemle, o her şeyin tanığı, gizli gizli soluk alıyordu.

Kimselerin bilmediğini bilerek...

ŞİMDİ BAKABİLİRSİN ARKANA

Ensendedydi nefesim gece gündüz. Bu durumdan şikâyetçi değildin başlarda, öyle ya kim istemez böylesi yoğun ilgiyi. Senin çekim gücünde olmam, egonu şımartmam demekti. Bu yüzden bir an olsun aklımdan seni çıkarmama gelemezdin. En çok da geceleri huylanırdın; o en sessiz, sessizliğin artışına eş, tuhaf saatlerde. Seninle daha çok ilgilenmemi isterdin.

Gün boyu kopuk kopuk karşılaşmalarımız, akşamı beklerdi birlikte gecenin çoğaltan karanlığına dalabilmek için. Böylesi zamanlardaydı dünyayı sıyrışımız üzerimizden. Yalnızca kendimize ulaştığımız, birbirimizi keşfetmenin kısırtıcılığında geçendi o anlar. Önce birer kadehle başlayan mırıl mırıl söyleşimiz, giderek kendimizin oluşturduğu masalarda yitmelere dalaradı. Soluk soluğa birer köşeye çekildiğimizde, bu kez sessizlik bizi dinlerdi; yorgun, kendimizden geçmiş haldeki dağınıklığımızı. Doymak bilmezliğindeydi özlemimiz. Ancak uykum geldiğinde, seninle olan birlikteliğimiz geçici bir ölümsü ayrılığa dönüşürdü.

Kimi zaman artık tükendi, bitti, sana olan tutkum azaldı derken hiç bilmediğim bir sokakta, yolda, alışveriş merkezinde veya herhangi bir süpermarkette elim kolum dolu tam parayı kasaya ödeyeceğim zamanda ansızın sana rastladığım gibi. Kimi za-

man da gündelik koşturmacada seni düşünmeye bile hiç fırsat bulamamışken, kalabalık bir caddede ilerlediğim sırada nerden geldiğini bilmediğim o eşsiz kokunla karşımda buluverirdim seni. Sen yalnızca beni isterdin, yanı sıra yemek, içmek, şu bu atıştırmak veya alkol, kahve, çay fark etmezdi senin için. Olsa da olurdu olmasa da. Öylesine işte sen de tutkuluydun bana. Nerde olsam, gözlerin seni çağırmamı beklerdi. (Olsaydı eğer gözlerin.) Beni izlediğini, istediğini bilirdim. Sesin çıkmazdı. (Çünkü yoktu ne ağzın ne dilin.) Nereye gitsem, bedenimin her bir hücresinde taşırdım varsaydığım gözlerini. Birkaç gün senden uzak kalmayı düşünsem bile bu düşüncemi okuyarak benden ayrı düşeceğin kaygısıyla birden telaşlanmana neden olacak tanrı vergisi sezgiye sahip olduğunu düşünürdüm. (Eğer olsaydı düşünme yetin.) Seninle ilgilenmeyi birkaç saat aksatsam, hırçınlaşarak durmadan adımı bağırdığını yakıştıırıyordum sana. (Duyguların varmış gibi.) Kimi zaman, seni istemiyor görünsem de yalnızca sana olan tutkumu denemek içindi vurdumduymaz tavırlarımın çoğu. Giderek, çekim gücünün arttığını duyumsardım. Ancak kimi zaman bu durum, ürkütüyordu açıkçası beni. Çünkü böylesi ölümüne tutkuların insanı nasıl savurduğuna, nasıl dağıttığına çoğu kez tanık olmuştum.

Sabahları telefon alarmıyla uyanır uyanmaz, mutfakta yeni doğmuş kedi yavruları gibi gözüm kapalı çaydanlığa suyu doldururken, yatak odasında beni her zamanki titizlikle sabırsızca beklediğini duyumsayıp gülümserdim. Çünkü çoğu arkadaşlarım, "tutku partnerleri"nin çok salaş, üstü başı yırtık ve kişiliklerini içinde bulundukları ortama göre değiştiren, kibirli, kim gel dese ona yılışıp yanaşan, ayırım gözetmeyen, sadakati unutmakla kalmayıp bu yoz yaşamda kendi kimliklerini de yitirdiklerinden dem vururlardı. Dış görünüşlerinin kirliliği kısacası iç dünyalarına da vurmuştu. Ya da tam tersi, bunun gibi bir şeyler işte. Sen öyle değildin, soyluydu duruşun. Biri seni çağırıldığında en kirli, buruşuk, asık suratlı, sevimsiz halini takınır-

dın, sana elini uzatan anında geri çekerdi isteksizce. Sen, bana saklardın kendini. Yalnızca bana. Gözümde gitgide büyüdün, başkaları gibi olmayışın yüzünden. Belki de çok konuşmayışından, sağda solda sürtmeyişinden geliyordu bu durumun, kim bilir. Bu yüzden, gizemli duruşuna vurulmuştum. Dış görünüşünde sürekli aynı renk ve çizgilerinin oluşu insanı bıktırmak ne kelime, onca benzerlerinin içinden tanıdık bir çehre olarak sana odaklanmamı sağlardı. Yavrusunu yitiren annenin kalabalıkta yeniden ona kavuşması gibi. Bizi birbirimize yaklaştıranın ne olduğunu düşünürdüm, sende kendimi nasıl çoğalttığımı, sana her dokunuşumda nasıl da sevinç taştan bir bayram sabahı çocuğuna dönüştüğümü. Herkesin bildiği sözler ötesinde tek bir adla tanımlamaların uzağında bir şeydi. Belki de dünyaya gözlerimi açtığımdayken beri, öğrendiğim tüm güzel duyguların bir araya gelerek kendi içlerinden doğurduğu yepyeni bir bağdı.

Tarzının sürekli aynı olması hiç de sıkıcı değildi çünkü dikkatli bakan biri o sakinliğinin, tekdüzeliğinin ardında, sende içten içe derinlerde kımıldayan, ara sıra sobeleyip kaçarcasına karşındakinde bıraktığın insanı baştan çıkaran hafif erotizmine, çekiciliğine, kıskırtan gülüşlerine, kendine özgü kokuna tanık olabilirdi şaşkınca gülümseyerek. En yorgun zamanlarımda seninle geçen birkaç dakika en güzel hayallere götürürdü beni, tüm dertlerimden sıyrarak. Bu yüzden sensizliği bir an bile düşünmezdim.

Yarım bardak çay ve küçük bir parça ekmekle ayaküstü kahvaltımızdan sonra koşarcasına okula giderdik birlikte. Genelde ilk derslerim olurdu sabahın yedi buçuğunda. Okulun dış kapısında elimdeki çayla sana veda ederdim, derslerim bitene kadar bir daha seni görememenin hüznüyle. Sonra seni unutturdum, evet itiraf ediyorum, unutturdum. Derslerin bitiminde onca yorgunluk, stres sonunda hayatımın en renkli ve coşku uyandıran duygusu sen gelirdin aklıma. Sana bir an önce kavuşmak için koşar adım eve yollanırdım. Yağmur, kar bile yağsa durmasını

beklemeden fırlardım sokağa. Bir an önce seninle sıcacık evimizde, taze dem tüten çayın buharında buluşmaktı tek arzum. Yağmuru, karı sevmezdin. Seni hasta edendi onlar; ıslanmaktan, rutubetten köşe bucak kaçardın. Çünkü anında dağılırdı bünyen. Eve girer girmez sana koşardım çılgınca, özlemle. Dudaklarıma değişinle tüm yorgunluğum geçerdi ya da ben öyle sanırdım.

Ancak bir süre sonra her tutkuda olduğu gibi sana bağlandıkça kendimi tüketmekte olduğumu ayırt etmeye başladım. Sensiz olmaya dayanamıyordum, her fırsatta seninle olmak, senin varlığıyla dolmak. Sahiplenme, tutkunun vazgeçilmez koşuluymdu. Sahiplendikçe kıskanmalarım, hırçınlığım artıyordu. Seni kimselerle paylaşmak istemiyordum, kimsenin sana dokunmasını. Bana artık yeterince ilgi göstermediğini, bunun nedeninin de seni sıkboğaz etmemden, seni bir an olsun gözümünden uzak tutmamaktan kaynaklandığını biliyordum. Ancak ilgin azaldıkça sana düşkünlüğüm, seni sürekli izlemem benden uzaklaşmana neden olurken, uzaklaşmaların boyunca sana hırçınlığım ve seni daraltmalarım, dengesiz davranışlarım da artıyordu. Kısır bir döngünün içine düşüp de kurtulamamak, umarsız çırpınışlarda. Bir bulmacanın boşluklarına yapışıp kalmıştım, unutulmuş. Beni bulup çıkaracak, bu bulmacayı çözecek birini bekliyordum umutla. Bunca sıkıntıda yiterken, nasıl içinden çıkacağımı bilemediğim bir karanlık sonsuzluğa fırlatılışım. Artık benim için yönü, yok oluşuma çevrili sabit bir okun. Uçsuz bucaksız bozkırda dibindeki mıknaatısla çekim alanına giren her şeyi hızla dibe doğru çeken, kimsenin bilmediği kör, derin bir kuyu. Kuyuya varmadan, çekim gücünden sıyrılmalıyım. Bu çok zordu.

Hayatım alt üst olmuştu, çalışamıyordum, yemek yiyemiyordum, astım bronşitim de iyice azmıştı. Kalp çarpıntılarım korkutuyordu beni. Birkaç kez seni terk etmeye çalıştım. Sana etmediğim lafı bırakmayıp hatta seni hırpalayıp, üstünü başını yırtıp kendimi sokağa attım bir defasında. Şaşılacak şey, her zamanki sakinliğinin bir heykel gibi sessiz kalıp, donuk gözler-

le beni izlemeye devam etmiştin sanki böyle davranmama çok alışıkımış, bekliyormuş gibi. Gözyaşları içinde, "Artık seni terk etmek istiyorum, bari bu iyiliği yap, nasıl girdinse hayatıma en zayıf anımda birdenbire bencilce, şimdi en azından yaptığın bu kötülüğü gider, artık bana yaklaşma! Çık, defol hayatımdan!" diyerek, sokaklarda saatlerce gözyaşları içinde dolanıp durdum, insanlara çarpa çarpa. Kimse umurumda değildi. Yitiktim, bitmiştim. Ölmeyi bile düşündüm. Ama buna değmeyeceği konusunda kendimi ikna ettim. Bu kez seni kesin terk etmiştim. Bir daha sana asla dönmeyecektim! İlk rastladığım bara girdim. Birkaç kadeh... Rahatlamıştım. Sonra çalan müzik sesine takıldım kulağım, seninle olduğum zamanlarda birkaç kez rast gelmiş, birlikte dinlemiştik bu şarkıyı. Zar zor içkimi yutabildim, gözyaşlarım boğazımı tıkamıştı çünkü. Birden omuzlarım titreye titreye, hıçkırarak ağlamaya başladım. Masama servis yapan eleman geldi. "Efendim, iyi misiniz? Taksi çağıralım mı?" Kafamı kaldırdım. Gözyaşlarımdan karşımdaki adamı puslu görüyordum. "Hayır" dedim burnumu çekerek, "teşekkür ederim". Kendimi dışarı attım. İpıslaktı yüzüm yaşlardan. Olmuyordu. Yapamıyordum. Seni terk edemiyordum. Dehşetli özlemiştim. Adımlarım evimize doğru sürükledi beni. Elektrikler kesik, asansör çalışmıyordu. Zar zor karanlıkta merdivenleri tırmandım, birkaç kez düştüm. Sonunda evin kapısına varıp anahtarı çevirdim. Telefonun ışığıyla bir tane mum bulup yaktım. Asla sana bakmayacak, yanına gitmeyecektim. O halde neden seni gözümün önünden kesinlikle silmeden, yine etrafımda olmana izin veriyordum? Kendimi kandırmaktan bıkmıştım. "Hadiiii, kendini kandırıp durma!" dedim, "Zayıflıklarını itiraf etmek, egonu söndürse de seni rahatlatır, itiraf et". "Evet" dedim kendime, "evet terk edemiyorum. Onursuzum, alçağım, arsızım, 'bırakacağım' deyip de sözünde duramayanım, bana karşı hiçbir ilgisi yokken onu sahiplenerek, onu zırt zırt arayarak kendimi küçük düşüren, onsuzlukta var olmayı bir türlü beceremeyen karaktersizin biriyim ben!" İçimdekiyse,

"Boş ver, tutkunun olduğu yerde onur, kendini ağır satma, ego şişirme, arsızlık gibi sözler yoktur. Bu salakça sözleri kendilerine yol ışıkları edinenler, terk edilmeyi ya da tutkudan vazgeçmeyi şövalyece kendilerine mal ederek, egolarını pohpohlayanlardır. Tutku, yerlerde süründürür, sen hiç aklı başında ve içinde barındığı kişiyi otokontrolde tutan tutku gördün mü? Kontrollü, davranışları dengeli, onurlu, arsız olmayan, öfkeden delirmeyen, küfretmeyen tutku olmaz. Bunlar bittiğinde, tutku da zaten o bedeni terk edip başka bedenleri arar, vampir gibi" diyordu.

Gözüm, perdesi açık salonda koltuğa kendini salıvermiş sana kaydı. Dolunayın beyazlığı üzerine vurarak daha da çekici kılıyordu tüm gizemiyle. Benim geldiğimin ayırında bile değildin kendi havandaydın. Usulca dokundum elimle. Özlemle. Duduğım ile değdim ılıklığına. Kokunu, kendine özgü hiçbir şeyde olmayan kokunu içime çektim derin derin. İşte yeniden sarmaş dolaştık. Olmayacaktı, yine yenilmiştim. Bu gelip gitmeler, bu çırpınmalar beni kahrediyordu. Nasıl ondan vazgeçecektim Tanrım! Bunları düşünürken, gün çatılar üstünden kendini göstermeye başlamıştı. Ritmik bir şekilde, sırayla kızaran çatılara bakardım. O an, birden aklıma geldi, başka bir yol denemeliydim. Belki de onu terk etme kesinliğine, bunca zamandır ona olan alışkanlığım -evet, her tutku aslında alışkanlık değil miydi- şiddetle karşı çıkıyordu. O zaman kendimi zorlamadan, bana verdiği en büyük zararları düşünerek onu adım adım önce beynimde terk etmeliydim. Sırası geldiğindeyse kesin son darbe. Her aklıma gelişinde bana verdiği haz dolu saatleri değil beni nasıl tükettiğini, çalışmaktan, üretmekten alıkoyduğunu, bakar kör gibi zamanımı geçirmeme neden oluşunu, beynimi ve kalbimi nasıl uyuşturduğunu, ondan başka etrafımdaki onca güzelliği ayırt edemeden bu dünyadaki sayılı günlerimi zehir ederek ayırına varmadan, zamanın nasıl hızla geçmesine neden olduğunu aklıma getirmeliydim. Tüm dengemi nasıl bozduğunu, giderek beni tükettiğini, yok ettiğini... Sonra, ondan aslında vazgeçmediğimi, istesem

her an onunla olacağımı ancak denemek için bir saat, sonra bir gün, sonra iki gün ondan uzak kalmayı uygulamalıyım. Bu bir oyundu. Oyunun hazzında, sürprizinde yol almaya başladım. Başka şeylere odaklandım, tüm gün onu aramadım. Oysa içerdedi, beni beklediğini biliyordum. "Dayanamayıp yine gelecek yanıma" diye düşünüyordu eminim. Ama gitmedim. Akşam oldu, salakça işler buldum kendime, oyalandım. Ayakkabıları boyadım. Banyoyu temizledim. Dolapları alt üst edip düzelttim. Böylesi zamanlarda kendini ev işlerine verip deliler gibi temizlik yapmak, insanı saatlerce spor yapmış gibi apayrı bir havaya sokuyordu. Markete gidip alakasız, yeni çıkmış, yemeyeceğim birkaç ürün aldım. Yani hayatımda birtakım değişiklik yapıyorum anlamında. Yattım. Uyumuşum. Sabah kahvaltıyı hazırlarken, onun rengini biraz solgun gördüm ya da bana öyle geldi. Bilmiyorum. "Seni bırakmadım ama deniyorum bakalım" diye içimden geçirdim. Bir koşu markete gidip taze poğaçaya ve sıcak ekmek aldım. Hayret, ekmeğin hiç böyle güzel koktuğunu şimdiye kadar ayırt etmemiştim. Şöyle güzel bir çay demlemeli. Masayı özenle hazırlayıp başladım yemeğe. Zeytin sevmezken canım zeytin de istemişti. Aldığım zeytinleri limon, kekikle sosladım. Ohh mis gibi kokmuştu. Günün sonunda başımı yastığa gömerken "Tam iki gün oldu, ona dönüp de bakmadım" diye içimden geçirdim. Helal olsun bana! Yalnız beşinci günün sonunda birden krize girdim, onu deliler gibi özlemiştim "Onsuz olamam kendimi kandırıyorum" dedim. Dışarı attım kendimi, resmen delirmiş gibiydim, sokakta sanki onun kokusunu duyarak tıpkı bir köpek gibi peşinden yürüdüm birinin. O denli yakındım ki adama, bunu anlayan adam dönüp ters ters baktı bana, sanırım beni para isteyen tinercilerden biri sanarak tırstı. Kendime gelip uzaklaştım. Onun kokusuyla dolup taşan benliğim, ona olan özlemden çıldıracak gibiydi.

Ertesi ve ertesi günler, beni yavaş yavaş başka bir yola doğru, onsuzluğun yoluna doğru çevirmeye başlamıştı sonunda. İlk

beni terk eden özelliği neydi biliyor musunuz, evet çok ilginç, her geçen gün bana o dayanılmaz gelen kokusu albenisini yitirdi. Beni esrik ederek kendimden geçiren, muhteşem, giz dolu, kendine özgü o kokusu yoktu artık burnumda. Demek ki ayrılık, kokularda başlıyordu. Aklıma gelişinde o denli özlem, acı duymuyordum. O ise hâlâ benimleydi, aynı evdeydik. Her an onu görerek, onun dayanılmaz çekim gücünden uzaklaşmak kolay değildi ama bunu başarmıştım. Kendimle gurur duyuyordum. Tutkularımın tutsağı olarak, ben olmamı yok eden bu serüveni kazanmıştım sonunda. Özgürlüğümü, o hiç vazgeçemeyeceğim, hiçbir şey uğruna terk etmeyeceğim özgürlüğüme yeniden kavuşmuştum. 11. günün sonunda bir sabah, her zaman oturduğu yerde olmadığını gördüm. Zaten 10 gün boyunca pencereden vuran ışık, toz, üzerine konan eşyalar falan derken epey yıpranmıştı. Temizlikçi kadın da topladığı çöplerle birlikte onu da katmıştı çöp torbasına.

Şimdi arıyor muyum seni. Dudaklarım arar mı tenini. Öncele-ri bakamazdım arkama, bu soruların yanıtının "evet" olacağından korkarak. Fakat şimdi geçti o korkularım. Bana verdiğin tüm hazlar sanki hiç yaşanmamış gibi ancak kimi zaman güzel, şık bir kafede nefis bir yemekten sonra, yan masadan senin kokun yükseldiğinde belli belirsiz bir sızı düşüyor içime. Hayır, hayır, merak etme yalnızca o birkaç anlık, sonra gelip geçiyor. Belleğimiz, ölene kadar sadık taşıyıcısı olarak nice anıları, kılına zarar gelmeden saklaması gibi. Sonra dönüp rica ediyorum, dayanılmaz muhteşem kokunla "seni" hazdan ürpererek içine çekene, üstelik asla kıskanmadan:

"Lütfen, o sigarayı söndürür müsünüz, astım bronşitim var da, teşekkür ederim."

VAPUR

Her zaman böyle yapıyordu. Eh, olacağı da sonunda buydu. Kuruşuna kadar harcamak alışkanlıktı onda, beş kuruş kalsa cebinde batacak sanki. Bunu bildiğinden, Mahmutpaşa'daki toptancılara gitmeden önce Mersin'e dönüş biletinin parasını ya evde bırakır ya da "bende kalırsa bilet param da gider, al sen sakla" diyerek kız kardeşine verirdi.

Durdu, bir kez daha sıkıntıyla arkaya doğru çevirdi başını. Temmuz sıcağından kamaşan gözlerini kısıtı, elini alnına siper ederek Mısır Çarşısı yönüne doğru dikkatlice baktı, hâlâ yoktu Mustafa ortalarda.

"Gelmiyor, değil mi daha Mustafa Abi?"

"Cehennemin dibine gelsin, yok ortada boyu devrilece!"

Alnından gözüne sıçrayan ter damlacıklarını boynundan sarkan yemenisinin ucuyla sildi. Yere bıraktığı ağır çantayı kaldırıp sırtına attı. İçi, silme don ve atlet doluydu. Kıran kırana pazarlık yapmanın rahatlığı vardı içinde. İyi fiyattan almıştı hepsini. Güzel bir de satış yapabilirse değme gitsindi artık. Şöyle kafasından hesap etti, değişik semtlerde yirmi kadar müşterisi vardı, konu komşu da derken elli kapı yapardı artık. Borçlardan sonra az bir kâr bile kalırdı elinde. "Allah büyük" diye içinden geçirerek, di-

ğer omzuna da içi tıka basa kadın gecelikleri dolu birbirine bağlı iki siyah koca poşet torbayı attı. Mahalledeki genç kadınlar bu modelden istemişti, kolsuz, derin dekolteli, fırfırlı dantelli, göğsünde ince işlemeler olandan. Ancak üç renk bulabilmişti. Ama olsun, bunları bir satsın, yine gelir başka başka modellerden yeni gecelikler alır götürürdü. Kıcına yaslanan çantayı iyice yerleştirmek için şişman kalçalarını yukarıya doğru sallayıp Neslihan'a, "Hadi, gidelim vapura artık, yetişemedi bu oğlan, ayakta durmaktan geberdim" diyerek, iskele yönüne doğru burnundan soluya soluya yürümeye başladı. Neslihan, yeni yeni çiçeklenen memelerinin hoplamaması için biraz daha kamburlaştı, halasının ardı sıra koşarken. Birden aklına geldi, son paralarıyla az önce bir şişe su almışlardı, zar zor denk getirip.

"Vapura nasıl bineceğiz peki, hiç paramız da kalmadı ki?"

Halasının titreyerek sallanan kalçalarına bakarken, bu kilosuyla gün boyu alışverişteki hareketliliğini düşünüyordu. Becerikli, çalışkan bir kadındı. Gurur duydu. Kolay mıydı onca çoluk çocuğa, ölen oğlunun yetimlerine bak, ev geçindir tek başına. Kocasını, çarşıda arada sırada yırtılan pantolon ve kazakları iğneyle örerd. Ama artık kimse takılıp da yırtılan pantolonları örmeye getirmiyordu. Konfeksiyonculuk çıkalkı her şey çok boldu artık. Örne parasına pantolon satılıyordu nerdeyse.

"Sen merak etme, buluruz elbet bir çare." İçi rahatladı. Öyle diyorsa, var demektir teyzesinin bir bildiği.

Son anda vapura adım attılar. Toplanan halata takılmamaya özen göstererek, kalabalıkta zar zor kendilerine yer açıp içeriye doğru ilerlediler. Orta yaşlı bir kadın, sırtına dokunan el çantasından iğrenerek ters ters baktı ama halası her zamanki gibi umursamaz rahat edasıyla bir yer bulup otururken, "Ohh be! Çok şükür bindik sonunda" diyerek, sırtındakileri yere atarcasına bıraktı. Haklıydı. Onca saattir sırtında, kollarında ağır yüklerle... Demirden olsa eğilirdi kemikleri. Gözleri karşılaştı, gülümsediler birbirlerine. Ancak o eski neşesi iki yıldır yoktu halasının. Soluktu gözbebekleri, ne denli gülse de eski prıltısı, canlılığı

kalmamıştı. Burç gibi babayığit, aslan oğlu kallesçe göğsünden bıçaklanmıştı. Bıçağın ucu kalbine arsızca, hiç çekinmeden paldır küldür girivermişti. O durumda bile avucunu kanlar içinde sıyrıltırcasına adamın elinden bıçağı almış, ancak yüreğinin soluvermesine karşı koyamamış yine de eğilip bükülmeden, dimdik yere yığılmıştı. "Bu kadar geç saatte âlem yapılır, ses çıkarılır mı, sabah işe gideceğiz, ayıptır" demesiydi tüm kabahati.

O günden beri haftanın üç günü oğlunun mezarına gitmeyi bu güne kadar hiç aksatmamıştı.

Halasına baktı, kimi zamanlarda olduğu gibi yine kaçıp gitmiş, oturduğu yerde dalgın ve donuk bakışlarını bırakmıştı. Bakışları dalgalı denizde bir o yana bir bu yana savrulup dururken, kendisinin anılarının dağılan sızılarını okşadığından emindi. Hangi anı batağında saplanıp kaldığını şu an bir bilebilseydi.

İki dakika sonra motorlar çalıştı, hafifçe kükredi gövdesi vapurun. Yan tarafın korkuluklarına şaşkınca tünemiş iki serçe, yorgun motorların zangır zangır titremesiyle panik içinde ürkerrek hızla havalandılar. Vapur, iskeledeki insanları iki dakikada elektrik süpürgesi gibi içine çekerek yutmuş, kimse kalmamıştı, geride uzaktan koşarak gelen bir iki kişi dışında. İskeleyi temizlemenin gururuyla kasıla kasıla suda ilerlemeye başladı. Arkalarına dayanıp sanki tüm yorgunluklarını, çıkardıkları solukla dalgalara bıraktı hala ile yeğen.

Terleri soğuyup biraz dinlenerek kendilerine geldiklerinde, birden karınlarının sinsice kasılmalarına kulak verdiler, sabah-tır bir tek simitle duruyorlardı.

"Hala be ben çok acıktım."

Donuk bakışlarından sıyrılıverdi, tüm anaçlığıyla:

"Gider gitmez bir bulgur pilavı, yanına da bol acılı menemen yapıveririz, yoğurt da var, şöyle buz gibi de ayran."

"Fırının önünden geçerken sıcak ekmek de alalım. Sabah parasını veririz. Nasılsa yabancı değil, Hüseyin Amca" dedi gülerek Neslihan.

Daldığı kuyudan sıçrayan halası, yine o cimbil cimbil bakışlarını takınmıştı. Çok iyi biliyordu bu bakışlarını, "Siz beni yine de saf bilin, açıkgöz geçinenler, 10 kat geçerim ben sizi" bakışydı bunlar. Rahatladı, kendine gelivermişti işte halası yeniden, gülümsedi. Ama birden neşesi kaçırverdi Neslihan'ın: "Eyvahhhh! Biletçi, bilet kesiyor. Ay, n'olacak şimdi, yandık." Halası arkasını dönüp biletçiyi görünce, "Sakin ol be kızım hele, telaşlanma, dur" diyerek, elini koynuna soktu, mor kadife para kesesini çıkardı. Zaten içinde para falan da yoktu, ne yapacak şimdi diye merakla baktı. Kesesinin içinden açılmamış sigarasını çıkardı. Kırmızılı jelatinli pırl pırl parlayan Samsun paketini havaya kaldırarak, "Sigara satın almak isteyen var mıı?" diye bağırması bir oldu. Neslihan, bu bir iki dakika içinde halasının ne yapmaya çalıştığını anlayana kadar zaten her şey olup bitmişti. Utançtan kıpkırmızı kızaran yüzüyle daha da dikkat çekeceğini düşünerek, iyice büzüştü. Değil vapur sanki tüm İstanbul gözlerini onlara dikmiş, gülüyordu. Ama ne denli küçülse de bulunduğu yerde saklanılacak bir oyuk yoktu. Birden küçük bir sinek olup, kafalarının üzerindeki raflarda sıralanmış can simitlerinin içine, uçarak giriverdiğini ayırt etti. Ohh!! Rahatlamıştı. Sesler boğuk boğuk geliyordu can simidinin içinden, dışarısı biraz bulanık gözüküyordu ama olsun, en azından bu utanç verici durumdan kurtulmuştu. Demek kimi zamanlar ölmeyi istemek böyle bir şeydi. Ya da yer yarılıp da içine girivermek.

İki üç adam kalkıp halasının yanına geldi hızla. Eh, sigaranın zor bulunduğu bu karaborsa zamanlarında, bir tiryaki için çölde serap gibi bir şeydi bu durum. İlk yaklaşan orta yaşlı, kısa boylu şişman adam, parayı sayıp halasına verdi. Elleri heyecandan titreyerek allı pullu yaldızları duvağına serpili taze geline dönüşmüş, jelatine sarılı çekici kadını, hazla avuçlarının arasına aldı. Tek sahibi kendi olduğuna inanamazmış gibi hayranlıkla seyrediyordu. Jelatinden duvağın altından sızan o buram buram tütünsü kadın kokusunu içine çeke çeke ilerdeki yerine oturdu.

Aptal aptal sırtıyordu. Bir yandan da arada cebinden çıkarıp, inanamaz gözlerle kaygan parlak jelatini okşuyordu.

Halası avucundaki parayı uzatarak, "İki bilet" dedi, şişman biletçiye. Biletleri aldı. İki ince parşömen. Neslihan, soluk alırsa daha da büyüyecekmiş, insanlar onu görecekmiş sanarak dakikalardır tuttuğu soluğunu, araladığı cankurtaran simidinden derin bir "Ohhhh" çekişiyle bıraktı. Herkes kendi havasındaydı artık, onları izlemeyi bırakmışlardı. Usulca kayıverdi halasının yanına. Gözucuyla şöyle bir etrafı gezdi. Yok, kimsenin umurunda değillerdi artık.

Halası, bir işi kotardığındaki o hınzır bakışlarıyla muzipçe baktı. Gözleriyle güлüştüler. Ne müthiş bir kadındı şu halası. Eh, bir de azıcık okumuş olsaydı, değme gitsindi artık. Kim tutardı onu. Bakan, milletvekili, holding başkanı bile olurdu ya da çok iyi bir tüccar.

Haydarpaşa açıklarındaydılar, az kalmıştı Kadıköy'e. "Genç kız işte, utanıyor tabii haklı olarak. O yaşlarda ben de öyleydim. Ahh ahh, hayat sonra beni öyle bir silkeledi ki. Utansam, gözü-mü açamazdım ki kim getirecekti eve ekmek parasını, ha kim?" Geride bıraktığı günlerin tortusunda kaybolan kendine acırken dikkati, karşısında oturan kadınların konuşmalarına yönelmeye başladı giderek. Yazlıktan, yaz tatilinden söz ediyorlardı. Kimi yazlık kıyafetlerini değiştirmekten, kimi yeni bir bahçe takımı aldığından, kimi de her sene aynı yazlıkta kalarak tatil yapmanın sıkıcılığından söz ediyordu. Konuşulanlara öyle dikkat kesilmişti ki bir anda vapurda olduğunu unutmuş sanki bir film veya televizyon dizisi izler gibi kaptırıvermişti kendini. Dinledi, dinledi... Elindeki incecik bileti rulo yaparak sanki tüm geçmişi o bilete sinmiş gibi kıvırdıkça, küçülttükçe geride kalan her şey de aynı öyle kendi içine sarılarak, sıkışıp azalacakmış gibi kıvırdı kıvırdı, incecik bir kibrit çöpü haline getirdi. Konuşulanlar gide-rek uzaktan çok uzaklardan gelen belli belirsiz bir sese dönüşe-rek yavaşça uzaklaştı. Bir süre sonra yalnızca bir uğultu olarak

kalmıştı. Her ne kadar gözleri, kadınların üzerinde donuklaşsa da yine yitip gitmişti gerilere doğru. Yoksul çocukluk günlerine, terlikle utanarak ilkokula gidişine, akrabalarından birinin getirdiği yaldızlı kâğıda sarılı kahverengi tatlı güzel bir şeyin adının çikolata olduğunu ilk kez öğrenmesine, kocasının dayaklarına nasıl da alıştığına ancak bundan hiçbir zaman yakınmadığına (sahi neden hiç yakınmamamıştı? Doğal bulmuştu, o kocasıydı çünkü), İstanbul'a giderek çamaşır, gecelik alıp konu komşuya satarak evi geçindirmesine, kar kış demeden bilmediği karanlık hanlara nasıl da korkmadan, aklına ürkmeyi bile getirmeden girip çıktığına, evi çekip çevirmesine, her şeye koşturmasına, bir gün kocası eve içi öteberi dolu bir fileyle döndüğünde nasıl da "Herifim eli kolu dolu gelmiş" diye hiç tatmadığı bir duyguyu tatmasına... (Hatta kardeşleri dalga geçmişti, "iyi ki kırk yılın başı, elinde iki kiloluk bir fileyle geldi" diye. Olsundu. Gördüğü göreceği o bir tek file de olsa eri, kocası, herifi, yani her şeyi, bir gün "eli kolu dolu" gelmişti ya! Oysa kendisi, değme hamallara taş çıkartacak yükleri Mahmutpaşalardan; Eminönlerine, Kadıköylerine kadar taşımıştı. Hey gidi günler...)

"Çay ister misin teyze?" Kafasını kaldırdı, vapurdaki büfe çalışanlarından biri çay tepsisiyle tepesindeydi. "Yok, istemem" dedi. Derin bir iç çekişle, elindeki terden büküle büküle kâğıt hamuruna dönen biletin pul pul olmuş parçalarını da avuçlarını birbirine silkeleyerek attı. "Geldik Kadıköy'e, kalkalım, hadi halacım." Tüm bedeni dayak yemiş gibiydi. Ağrılarını tuta tuta zar zor, ayağa kalktı. Çantayı, poşetleri kavradı. Kalabalığın içine daldılar. Ağır ağır ilerleyen kalabalık, az ilerde iskelenin çıkış kontrolüne doğru yol alıyordu. Birden, başından aşağı kaynar sular döküldü! Kontroldeki biletçiye ne verecekti şimdi? Az önce bileti kıvıra kıvıra parçalayıp atmıştı!

"Hala, biletler yanında değil mi?"

"Şeeey, Neslihan, bilet şey oldu, şey."

Neslihan şaşkın gözlerle halasına baktı, anlam verememişti.

"Anlamadım, biletler sendeydi ya hala?"

"Bendeydi, bendeydi de ben onları şey yaptım, yani şey oldu..."

"Hala, önümüzde iki kişi kaldı, gözünün yağını yiyim, adama ne vereceğiz? Bilet soracak, ya bul şu biletleri n'olur!"

Sıra onlara gelmişti, biletçi bıkkın bir alışkanlıkla elini tekdüze olarak uzatıp yine tekdüze bir sesle sordu: "Biletler?"

"Bak kardeş" diye adeta yalvarırcasına diktiği gözleri ve sesiyle halası kontrol memuruna, biletleri aldığını ancak elinde oynarken nasıl kıvrarak, parçaladığını falan anlatmaya çalıştı. Ancak sesine kendi bile inanmıyordu. Öylesine yavan, inandırıcılıktan uzak, yapay çıkıyordu ki sesi. Biletçinin sesi sertleşmeye başlamıştı: "Hanım, hanım! Ya biletini ver ya da sana cezalı bilet keseceğim, yeter be!"

Halası, yine de belki ikna ederim diye her defasında yeni baştan, en ince ayrıntısına kadar anlatmaya çalışıyordu. Başörtüsü kaymış, beyaz saçları terden iyice yapışmıştı birbirine. Arkadaki kalabalık homurdanmaya başladığı anda uzaktan durumu ayırt eden şişman biletçi, vapurun en başından kalabalığı yara yara koşmaya başladı. Bir eliyle düşmesin diye şapkasını, diğer eliyle de koşarken hoplayan iri göbeğini daha az sallansın diye tutuyor, bir an evvel onlara ulaşmak için de kalçalarını sağa sola savurarak yolcuların arasından kendine yer açarak ilerlemeye çalışırken, diğer yandan da var gücüyle bağıırıyordu: "Bırakın, bırakın o garibanları! Onlar bilet aldı! Hem de sigara satarak aldılar biletlerini, kaçak değil onlar, bırakın o garipleri!"

DÜŞLERİM BİRAZ DANTEL BİRAZ POLYESTER

Yaz kış demeksizin her gün iş dönüşü iki üç dakikalığına da olsa önünde durup kendisini seyretmesine alışmıştı. Yüzünde, o anda ne düşündüğünü asla çıkaramadığı karmakarışıklık. Evlenme çağını çoktan geçmiş, nerdeyse torun sahibi olacak yaştaki bu kadın, asıl izleyicilerinden o kadar ayrılmıyordu ki. Oysa gerçek hayranları genellikle genç kızlardı. Bu ufak tefek kadının yaşında olanlar, genç kızları için seyrederdiler onu. Hayranlıkla izlenmek çok güzeldi. Yanında dört arkadaşı daha vardı ama en çok kendisi dikkat çekiyor, son hızla önünden geçenler bir an duraklamaksızın da olsa, gözleri ona takılmadan edemiyordu. Herkesin, onu beğenmesi kuşkusuz haklı bir gurura neden oluyordu. Şöyle kasıldı biraz, ne de olsa en güzeli kendisiydi. Sapsarı uzun saçları, gülümseyen küçük pembe dudakları, minik burnu, ıslıl ıslıl yanan mavi gözleriyle, geniş omuzları, yuvarlak kalçası, dik göğüsleriyle çoğu kadının düşlerinde olmak istediğiydi. Şu ideal güzellik anlayışına karşı çıkan, her kadının var olan nitelikleriyle güzel olduğunu savunan görüşler bağırıp dursundu. Sonuçta erkekler iç ruha değil dış yapıya önem veriyordu. İstediklin kadar bilgili ol, kültürlü ol, görgülü, iyi aile kızı ol, azıcık çekiciliğin

yoksa sahip olduğun özelliklerin hiçbir değeri yoktu. Onlar da olsa fena olmazdı ama önce güzel olacaktın, güzel. Gerisi hikâyeydi.

Yaşlı kadın yine gözlerini dikmiş onu seyrediyordu. Bir süre sonra kadının içinden geçenleri okumaya başladı. Düşüncelerindeki her adımı, kaygılarını, üzüntülerini, iç konuşmalarını... Eh, olsundu artık bu kadarı da çünkü o herkesten ayırdı. Herhangi biri karşısına geçip de onu seyretmeye başlar başlamaz aklından geçeni okuyabilme yetisine sahipti. Daha sonra onları şaşırtmayı, heyecandan nerdeyse bayıltacak kadar şaşkınlığa uğratmayı çok seviyor, bu haşarı çocuk tutumlarını takınmak onu çok eğlendiriyordu. Yoksa günlerce, aylarca burada böylece ayakta kalmak. Off, ne de sıkıcıydı Tanrım! Neyse biz eğlencemize dönelim diyerek yaşlı kadının düşüncelerini okumaya devam etti. Örneğin şu an, kadının kendisi gibi genç ve güzel olmayı düşlediğini biliyordu. Yalnızca bir hafta onun yerinde olup da karşılığında kalan azıcık ömrünü de seve seve vermeyi düşündüğünü görebiliyordu. Hayranlıkla iç geçirerek izlediği üzerindeki bu özel giysiyi giyebilme uğruna yıllarca kendini saklamıştı, korkmuştu erkeklerden. Bu giysiyle bir erkeğin olacaktı ilk kez. Gerçi bu basmakalıp sözün neden bu kadar kullanım alanına sahip olduğu konusunda bir fikri de yoktu, acaba yaşlı kadına sorsa mıydı? Vazgeçti. Ama bu giysiyi giyemediği için de hiçbir erkeğin olamamıştı.

Dayanamayıp, her zamanki hınzırlığını yaptı. Düşüncelerini manyetik dalgalarla bu kez de yaşlı kadına gönderdi: "Eline ne geçti? 'Bu özel giysiyi giymeden asla hiçbir erkekle olmam' dedin de sonuçta ne oldu? Elin, bir erkek eline değmeden ölüp gideceksin. Şimdi mutlu musun?" Kadın, birden dehşetle irkildi, ona baktı; o ise her zamanki donuk, yapay gülümsemesini daha da çoğaltmıştı. İrice açılı mavi gözleri soru imleriyle doluydu. Kadının korkması karşısında, "Korkma, sakın ol" dedi. Yaşlı kadın saçlarına kadar ürpererek, "Olamaz! Sen, nasıl oluyor da

konuşabiliyorsun? Sen... Sen...Yoksa?.." diye zorlukla mırıldandı. Hipnotize olmuş gibiydi. Öylece donakaldı, sonra sendeledi. Hiç beklemediği anda görünmez bir el tarafından ansızın bıçaklanan birinin anlık şaşkınlığı vardı yüzünde, az sonra birden yere düşüverecek gibiydi. O ise, sarı saçlarını savurarak, mavi gözlelerinden yalımlar saçarak sürdürdü konuşmasını:

"Sen bana özeniyorsun ama bu giysiyi giyenlerin çoğu daha sonraları öfkeyle bana gelerek, 'Senin gibi bir camın arkasında-yız, o camı açmamıza izin vermiyor ne kocalarımız ne çevremiz, lanet olsun sana imrendiğimiz güne!' diyorlar, 'Biz ömür boyu bir tek adamın pis ağız, ayak kokusunun kahrını çekerken, özel bir ilgi görmezken, kimilerimiz aç bile kalırken, onlar pek çok kadınla birlikte oldular, üstüne üstlük de bolca dayak yedik. Peki neden? Tek bu giysiyi giymek uğruna. Bu giysinin sunduğu kut-sal beraberliği yaşamak uğruna'. Şimdi sorayım sana, böyle bir evlilik yapmadın diye mi eline erkek eli değmedi? Yapacağın evliliğin şu anki durumundan daha iyi olma şansı acaba yüzde kaçtı?" Bu sözleri söyler söylemez, konuşmayı bıraktı, her zamanki umursamaz, kibirli yüz ifadesini hemen takınıverdi. Üzerindeki beyaz, yakası dekolte, dantel gelinliği çekiştirip düzelterek, ayaklarının altındaki döner zemin aracılığıyla vitrindeki süresiz yolculuğuna yeniden başladı.

Yaşlı kadın, etrafına bakındı, yardım istercesine. "Bu, bu bir hayal, hayal görüyorum ben! Sabah şeker hapımı almadım ya şekerim yükseldi, ondan" diye düşündü. Daha geçenlerde arkadaş, şekerli yükselenlerde zaman zaman gerçekmiş gibi yaşanan şeylerden söz etmişti. Biraz rahatladı, öyle olmalıydı. Bir yandan onu şok eden olayı sindirmeye çalışırken bir yandan da korku dolu şaşkınlığıyla alakasız olmakla beraber, nasıl bu kadar da güzel olunabileceğini düşünüyordu.

Gelen geçen tüm kadınlar, ona hiç benzemedikleri için kıskançlıkla ve imrenerek bakıyorlardı. Vitrin platformunda ayaklarının altındaki döner zeminle birlikte salına salına kendi

çevresinde daire çiziyor, muhteşem gelinliğiyle canlıymış gibi duruşuyla olağanüstü güzelliğini sergiliyordu. Evliliğe en katı biçimde karşı koyanlar bile onun bu masalsı davetine hayır diyemezdi.

"Peki evlilik, masalsı bir dünya değil mi?" Yaşlı kadının sorusunu yanıtlamak için döner zeminin onu tam karşısına getirmesini bekledi: "Belki de sorun burada, bunca ideallerle, büyük umutlarla, beklentilerle bedenlerini yalnızca evleneceği erkeğe saklayarak o evliliğe koşanlar, beklentilerinin sönmesiyle çelişkileri, çatışmaları da yaşıyorlar. Kadın, sırtında bir dolu istekle, umutla geliyor erkeğin karşısına. Erkek çocukluktan beri onu yörgüran tutucu değerlerle sıvanmış kafasında, karşısındaki kadını algılayabilecek, onun yerine kendini koyabilecek donanımdan yoksun. Kısıtlı, ana çizgilerle belirlediği kafasındaki kadın duruşunu değiştirmeye ne niyeti ne de düşüncesi var. Üstelik bu düşüncenin doğruluğundan bir an bile kuşkuya düşmez çoğu erkek."

"Neden?" diye sordu yaşlı kadın. "Düşerse, kendi egemenlik alanı da tehlikeye düşer çünkü. Büyük kentlerdeki yüzde bilmem kaç dilimlik eğitimli aile, bu köhnemiş sonucu değiştiremiyor ne yazık ki. Kadının, geleneklerin yüzlerce yıldır getirip de kızgın demirlerle derisine dağlattığı rolleri, çalışma hayatına atılmasıyla yeni statüsünün erkeğin imparatorluk dönemini yerle bir etmesiyle bir gün son buluyor ama bu kez de modern zamanlarda yaşanan bu devrim, birliktelikleri yine sarsıyor ve alabildiğine koşturulan, zamanla çok hızlı yapılan bu dansın çok ender dilimlerinde ancak 'göz göze' gelebiliyor çiftler. Evlilik, bu sefer de bir oyuna dönüşüyor, adı evcilik olan. Evde imparator, dışarıda işçi olan erkek bu ikilem sonunda bozulan dengesinin son izlerini de kadının üzerinde -şiddetin izi nedense hep mor ve kırmızıdır- bıraktıktan sonra ayırımında olmaksızın, bu kısırdöngünün neden kısır olduğunu sorgulamadan, her defasında kendisini bir kısırdöngünün içinde buluyor. Hem de ne için, yere göğe koya-

madıkları gelenekleri, olmazsa olmaz kabul ettikleri insanı dışlayan ahlakçılığının yüzüstü suratı için."

Hava kararmaya başlamıştı, genç bir çocuk mağaza ile vitrin aydınlatmasını devreye soktu. Işıkların yanmasıyla ortaya çıkan simler, inciler gelinliğin muhteşem güzelliğini daha da artırmıştı. Yaşlı kadının kendine hayranlıkla bakan gözlerine aldırış etmeden konuşmasını sürdürdü. İyiden iyiye acımasızlaşmaya başlamıştı sözleri. "Sen" dedi, mavi yalımlar saçan gözleriyle yaşlı kadına sert sert bakarak, "sen de bir kurbansın! Geleneklerin, çağdışı ahlak kurallarının yok ettiği binlerce kadından birisin. Sen dahil hiçbir kurban asla bunun acısını duymuyor, bu acıyı duymamaları için onlar büyük büyük laflarla yüceltiliyorlar, iffet, namus, bakirelik gibi ya da günahattan uzak kaldıkları, koca dayağı ile baskısını ses çıkarmadan çekmelerinin mutlaka bir karşılığı olacağı, başka bir dünyada ödüllendirileceklerine ilişkin pek çok kutsal, ulu, kulağa hoş gelen, insanın acısını hafifleten sözlerle. Anne babalarıyla, kardeşleriyle veya yakın kadın arkadaşıyla oturarak, erkeksiz bir dünyada yaşlanan kadınlar, kuşkusuz zaman zaman en güzel düşleri kuruyorlar. Ama bunlar yalnızca birer düş. Sen de şu an bir düştesin! Artık uyan!" diye kızgınlıkla bağırdı. Yaşlı kadının hayranlık dolu yüz ifadesi yitmiş, yerini paramparça olan umutlarının yıkınlığı almış, dudaklarının o sürekli kıvrımı, omuzlarıyla birlikte birden çöküvermişti.

O günden sonra yaşlı kadını bir daha asla o caddede gören olmadı. "Öldü galiba" diye düşündü mağaza çalışanları. Her gün aynı saatte uğramasına o denli alışkınlardı ki. Sanki sürekli bir müşterileri gibi benimsemişlerdi kadını. Oysa vitrin güzeli, gelinliğin eteklerini savurarak döner zeminde daireler çizerken, kimselere belli etmediği gülümseyişinde "Gerçeği yalnızca ben biliyorum" anlamı dökülüyordu belli belirsiz.

İlkyazın son günleri. Yakında kavurucu sıcaklarıyla yaz bura-dayım diyecek. Ara sokaklardan geçerken kavak pamukcukları

hızla insanların ağzına burnuna doluşuyor. Okul çıkışı kitaplarıyla on altı yaşlarında iki genç kız yaklaşıyor vitrine. Ellerinde dondurma külahları. Biri, diğerini dirseğiyle dürtüyor: "Baksana, bunda niye yok gelinlik, diğerlerinde varken?" "Sahi, neden acaba? Sonra giydireceklerdir belki?" Gerçekten de camın gerisindeki polyester gelinler arasında kışkırtan çekiciliğiyle o yine vardı ancak bir ayrımla: Kısa bir şort, penye tişört, spor ayakkabılar, sırt çantasıyla adımını atmış yürümeye kararlı havasıyla. Saçlarını toplayıp, şapkasının altına gizlemişti. Kızların şaşkınlığına çevirdi bakışlarını hızla sıradışı vitrin güzeli. Hafif alaysı, hınzırcaydı mavi gözleri. Yine her zamanki manyetik dalgalarla yanıtını ulaştırdı: "Artık kimseye yanlış mesaj vermek istemiyorum." Kızlar, şaşkınlıktan dondurma külahlarını yere düşürdü.

Gözleri, sokakta dolaşan kadın, erkek cansız mankenlere çevrildi. Yine döner zemin üzerinde yavaş yavaş dönüyor, yine aynı güzel ama gizemli donuk gülümsemesi dudaklarındaydı.

Uzakta, bir grup kırlangıç hızla dalış yaptı.

BİR GÜLÜŞ BIRAK GİDERKEN

Gençliğini, abartılı olmayan sıradan güzelliğini aynalara bırakalı uzun zaman olmuş. Aynalar, bir zamanlar ona bırakılan yansımalarını korumaktan ne denli uzak. Her sabah bu yüzden yalnızca o güne özgü yüzünü görebiliyor. Bir gün öncesi bile silinip giden. Hani arada yirmili yaşlarındaki hali ona ansızın bir baksa. Şöyle usulca, gülümseyen. Sahi, neler yapar acaba. "Boş hayal bunlar boş" der. Hemen ardından da derin bir ahhh çekişiyle yeniden işine koyulur. Salondaki ayna da sanki sıkılmış öylece geçip giden ömründen. Sıradan günlerinin tek hareketi, her gece anı bohçasını özenle açışı; her birini sevmesi, okşaması, hatırını sorduktan sonra yeniden bohçasına kaldırması. Onlarla kendi kendine konuşurken ayırdına varmaksızın başka bir uzama, zamana kayıverışı... Böylesi günlerin kendiliğine akışı içinde geçen bir ömür.

Ama bir gün. O da ne? Bohçasını açtıktan sonra içindeki anılarını geri koymuyor. Her birini katlıyor, ayrı çekmecelere gizliyor. Sonraki günlerde hangi anıya gitmek isterse mistik bir ayın içersindeymişçesine hava kararırken o çekmeceye yöneliyor. Akşam koyulaşana dek, ayırdında olmaksızın saatlerce orada kalıyor. Tek eğlencesi bu. İnsanın kimselerle paylaşmadığı sırları

zaman zaman yük olsa da onları yalnızca tek bilenin kendi olması ayrı bir güç, gizilliğinde başka bir dünya, tek bedende başka benliklerle çoğalmayı getirir ya onun için de aynı durum bu.

Evi, Fatih'te beş katlı bir binanın en üst katı. Pencereden bakınca görebildiği yalnızca daracık sokakta ağız kokuları birbirine karışan evler. Bir parça gökyüzüne ancak çatıların arasından bakışlarını zar zor uzatarak ulaşabiliyor. Mevsimin değiştiğini anlamak, salıdan salıya semt pazarına çıkıldığında mümkün. Buralara bahar bile kokularını bin zorlukla uzatmaya çalışıyor. Arada Arnavut taşlarına düşen tek tük kavak pamukcuklarını görünce, "Hah, işte geldi bahar" diye seviniyor. Öyle. Ağaçlar kesile kesile pamukcuklar da artık bahar müjdesi görevini veremez olunca baharı imleyen her neşe de uzaklaşıyor.

Pencereden baktı, karşıdaki üç katlı evin kapısında Hayriye Hanım, kahvesini almış sigarasıyla içiyor. "Aman içsin" diyor içinden. Bugün nedense kahve içmeye gitmek istememişti canı. Telefonla aradığında da "Başım ağrıyor, gelemeyeceğim" demişti. Her sabah yarım saatlik kahve molasında hava güzelse kapı önüne iki tahta tabure atarak ordan burdan laflıyorlar, o gelinini, kendisi kocasını çekiştirerek dertleşiyorlar. İkisi de diğerinin sıkıntısını dostça paylaşmak anlamında değil de içi hazdan ürpereyerek kendine bile belli etmeden, "Ohh, benden daha dertli aman ne iyi" diye içini ferahlatan bir açgözlülükle dinliyor. Dert yakınan, işin ayırdında kuşkusuz ama nasılsa karşısındakinin de yakınaçağı gün gelecek diye ezincini hiç umursamıyor. Birbirlerinin çaresizlikleriyle kendilerini etkisiz kılarken son cılayı da televizyon programlarına çıkan acınası hayatları konuşarak vuruyorlar.

Günler uzamamakta inatçı, hızla akşama kavuşuyor. Canı hiçbir şey yapmak istemiyor bugün. Arada olur böyle, kendine gömülür. Belki depresyon. Kim bilir. Bir yandan da artık orta yaşlı çoktan geçmiş bedeninin bu dünyadaki konukluğunun giderek azalmış olması, zamanın her bir anının kıymetini bilmesi konusunda onu uyarıyor. Şikâyeti yok, zaman denilen şeyin ne arsız,

bereketsiz olduğunu bilecek yaşta artık. Olsa da n'olacak sanki, şükretmesini bilmeli. Böyle görmüştü büyüklerinden. Şükrettikçe daha mı acımasız olmuştu ne yaşadığı her gün.

Nasıl akşam olduğunu anlamadı, evin içinde saçma sapan şeylerle oyalanırken. Odaya girdiğinde en çok sevdiği anılarının olduğu yani çocukluğuna ilişkin çekmecenin yarı aralık olduğunu gördü. Oysa kapadığından emindi. Asla geçmişine zarar gelmesin diye sımsıkı kapatırdı. "Çok tuhaf" diye düşündü. Yaklaştı, tam elini uzatıp kapayacakken beş yaşlarındaki bir çocuk elinin çekmece kenarından sarktığını gördü. Dehşete kapıldı. Gözlerini kırıştırdı, "hayal görüyorum sanırım" dedi ama el, küçücük bir el oradan sarkmış kımıldamadan duruyordu. Korkusunu yenmek için aklına gelen ilk duaları sesli sesli okuyarak çekmeceye yaklaştı. Eli tutup tutmama konusunda ikircikliydi ama bunun bir hayal olduğunu kendine kanıtlamak için dokunması gerekti. Çömelip yavaşça uzatır uzatmaz küçük parmaklar elini sımsıkı kavradı. Çığlık çığlığa bağırmaya başladı. Elini kurtarmak için çırpındıkça daha da sımsıkı kavrandı. Bir çocuk için böylesi kuvvet mümkün değildi. Bu, korkusunun daha da artmasına neden oldu. Diğer eliyle söküp atmaya çalıştı parmakları ama menegene gibi sımsıkı kavranmıştı. Hiçbir şey göremiyordu karanlıkta yalnızca belli belirsiz bir çocuk eli. Sokak lambasının yanmasıyla çekmeceye vuran ışıktaki gülümseyen dört yaşlarında bir kız çocuğunu gördü. Bu yüz, hiç de yabancı değildi. Aman Tanrım! Ürperdi. Bu, bu kendisinin küçüklüğüydü. Ve capcanlı karşındaydı. Konuşmaya başladı küçük kız yani kendi küçüklüğü:

"Neden korkuyorsun? Gel yaklaş, her gün gelip buraya o kadar çok uğradın, beni o kadar çok çağırdın ki sonunda dayanamayıp geldim işte."

"Yok! Hayır! Ben seni çağırmadım!"

"Neyse boş ver, gel şimdi gidelim. Hadi gir çekmeceye."

Nedense birden rahatlamıştı, sanki yıllardır tanış olduğu biriyle konuşur gibi:

"Aaa! Hiç çekmeceye girilir mi?"

"Bu bildiğin çekmecelerden değil, gel bak."

"Ama nasıl olur ben sığmam ki o küçücük yere."

"Merak etme sığarsın."

Elinden tutarak yetişkin bir insan çevikliğiyle kadını içeri çekiverdi. Çok şaşırmıştı.

"Sen istediğin için girebildin, istemeseydin giremezdin, şimdi hangi çocukluk anılarına gitmek istiyorsan oraya gidelim."

Kadın kendini çok tuhaf hissetti:

"Sanırım bu bir rüya."

"Hayır. Rüya olmadığını anlayacaksın."

Kadın kolunu çimdikledi. Acıdı. Ama rüyalarda da kimi zaman beden acıyabiliyordu öyle değil mi? Emin olamadı. "Neyse canım" dedi, "rüyaysa da yarın rüya yorumlarına bakar neymiş öğrenirim" dedi içinden, kimi olayları çözemediğimiz anlardaki boş vermişlikle. Korkusu geçmişti tuhaf biçimde.

"En mutlu olduğun anıya mı yoksa sana acı ve üzüntü veren anıya mı gitmek istersin?" diye sordu kız. Düşündü; ilginçti, ne çok acı veren ne de onu müthiş mutlu kılan anıları vardı. Biraz daha zorladı kendini. Yok, "Hah, şu!" diyebileceği hiçbir anısı yoktu.

"Peki o zaman neden beni çağırdın?"

"Bilmiyorum."

"Ben biliyorum, yaşadığın bu hayat, üzerinden kayan ve bir türlü oturmayan elbise gibi."

Kadın, hayretle açılmış gözlerle bakakaldı küçük kıza. Yani şu an konuşan küçüklüğüne. Yaşam uzmanı oluveren bu ufaklık da neydi böyle.

"Geçmişe duyduğun özlem, şimdinin mutsuzluğu. Oysa geçmişte de mutluluğa rastlamadın. Çocukluğuna sığındıkça, geçmişle kendini özdeş kıldıkça geleceği erteliyorsun. Oysa gelecek, umut yüklü. Heyecanı, yaşam sevincini saklar deposunda. Sen çocukluğunda kalarak henüz yaşanmamış günlerini, geleceğini

yok ediyorsun. Benimsemediğin bu hayatı yok sayarken, her gün çekmecelere gelişin, aslında boşluğa düşme kaygısıyla kendini korumak uğruna. Yoksa bu hayal kırıklığına nasıl dayanabilir-din? Her gün bu çekmecelere sığınıp daldığın düş yolculuğunda geçmişini yeni baştan nasıl kurguladığını bilmiyor muyum sanı-yorsun. O kurguladığın varsayılan geçmişte mutlu olacağından emin misin?"

Kadın yanıt veremedi. Çocuk devam etti:

"Geçmişini yücelterek, parlatarak ona sığınamazsın. Bak, bir tek güzel anını bulamadın."

"Ama kötü anım da yok."

"Bu daha da kötü ya sıradan, çok sıradan bir hayatmış çocuk-luğun, nesine özlem duyuyorsun? Az önce dediğim gibi seninki özlem değil kaçış, sığınak. Şimdiden kaçarak geçmişe sığınıyor-sun. Güçsüzlüğünü yen, şimdiye cesaretle bak."

"Artık çok geç, bu yaştan sonra neyi değiştirebilir neyi yeni-leyebilirim ki?"

"Ölümünden önceki yarım saat bile en büyük zenginliktir haya-ta ilişik. Çünkü yapabileceklerinin onda birini bile bu ölümden önceki yarım saatte gerçekleştirdiğinde duyduğun haz, bir daha eline geçmeyecek o son yarım saatten sonra. Yaşamadığın gele-cekteki her saat, bilinmezdir. Her bilinmez gibi acı ve mutsuzluk kadar sevinç ve mutluluğu da aynı oranda taşıyandır. Şimdiden başlayarak son yarım saatini yaşıyormuşçasına o zamanı değerli kıl, anlamlandır."

Ancak bu konuşmalar sürerken, söylediklerini haklı bulduk-ça kadın, karşısındaki küçük kız önce ergen bir kıza sonra genç kız olmaya daha sonra genç bir kadın, orta yaş derken sonunda yavaş yavaş kendi yaşına doğru değişmeye başladı. "Anladım" dedi kadın. İçi rahatlayarak. Birden on beş, on altı yaşlarındaki yüreğinin titreyerek, sevinçle, geleceğinin nasıl olacağını merak eden heyecanlı titreyişinde buluverdi kendini. Çok uzun zaman-dan beri yüreğinin bu hafifliğini hissetmemişti. Kendini o denli

hafif buldu ki istese şimdi deli gibi dans edebilir, havalara zıplar, nefesi kesilinceye kadar sokaklarda koşabilirdi.

"Koş o zaman, kim tutuyor seni, kendinden başka?" Kadın, gülümsedi, "Doğru, çok haklısın" der demez karşısındaki "kendisi" birden pul pul olup döküldü. Kâğıthelva gibi yere düşen tanelere bakakaldı kadın. Halının üzerindeki son zerrelere de pencereden esen ılık nisan rüzgârıyla bir yerden komut almışçasına hep birlikte havalanıp aralı pencereden uçuverdi. Kadın, yenisinden odaya girmesin diye gidip pencereyi kapadı. Sonra tek tek tüm çekmeceleri açıp havalandırdı. Olmayan anıları uçuşup yitirdi. Çamaşırlarını yeniden katlayıp koydu. Banyoya girip bir güzel yıkandı. En güzel, onu en kadın yapan iç çamaşırlarını giydi. En gösterişli, en kadınsı elbisesini üzerine geçirdi. Parfümler sıktı boynuna, el ve ayak bileklerine. Aynaya baktı. Gülümsedi. Hızla kapıdan fırlayıp yol boyu koşarak deniz kıyısına indi.

Aynaya yapışan kadının gülüşü, ardından daha da çoğaldı.

ANISI OLMAYAN SOKAK

Şehir, uykuya kim bilir ne zaman çekilir, en dip köşelere de-
ğin ne zaman koyu bir ıssızlığa bürünür, kimse bunu anlamazdı.
Kendi bile giderek azalan seslerin ayırdına varamadan, her bir
yorgunluğu köşelere doğru hızla büzüşüverirdi. Gökyüzü, daha
sonra dolunay penceresinden hınzırca düşleri gözetlerdi.

Kimi zaman uykusu kaçıp da gecenin koluna giren ya da tek
tük yollarda seyreden arabalar da oluyordu kuşkusuz. Rüzgâr
bile ağzını çarpıta çarpıta esner de mesaisi dolmadığından, kuy-
tu bir apartman dairesine saklanmayı görevine ihanet bilirdi.

Ah, doğaldır ki siz tüm bunlardan habersizsiniz, üstelik ner-
den bileceksiniz ki. İskelede meydan saatinin yaşlı yelkovanı ile
akrebi, ıhlıya tıhlıya biri on ikiye diğeri de altıya gelip yapıştığın-
da olanlar olurdu.

Önce, denizin üzerine doğru binlerce yıldız eğilerek merak-
la bakardı. Bu bakışla deniz yüzeyi gizemli bir parlaklığa kavu-
şurdu. İşte o anda, tek bir kıpırtının bile olmadığı, yorgun kente
karabasanlar, rüyalar ya da horultuların doluştuğu sırada, tıpkı
külkedisi gibi eski ama süslü püslü bedeniyle bir vapur usulca
çıkıverirdi. Şehir hatları seferlerinin bittiği, gemilerin iskelede
ertesi sabaha kadar sere serpe, yorgunluktan yığılıp kaldığını

bilen kent uyurları, rüyalarından sıçrayarak denizde yol alan bu geminin sesini dinlerlerdi, biraz şaşkın, biraz kaygılı. Ses, geçip gidince yeniden düş dünyalarına dalmak için uykularına sokulurlardı. Alışmışlardı bu kendi başına buyruk, özgür gemiye. Onlar uyurken, bilinçlerinden süzülen anılar, anıların geçtiği uzam ve zaman, insanlar, kısacası her şey usulca gemiye dolardı. Geminin koltuklarına, güvertesine, korkuluklarına, bacasına, kazan dairesine. Tutunabildikleri her yere. Gece boyunca yosun ve iyotla havalanarak, tazelenerek dolaşırlar, yeniden dirimselleşirlerdi.

Yeni bir günün, göz kapaklarını zar zor açarak keskin ışıklarını yıldır yıldır denizle kente savurmasına çok az kala, iki yaka arasında durmadan gidip gelen gemi, masalına gizlenen prenses gibi ayakkabısının tekini düşürmezdi ama dumanını puf puf ederek gökyüzünde asılı bırakıverirdi. Gecenin bittiğinin birden ayırdına varan anılar, birbirlerini dürterek ait oldukları bilinçlere doğru son hızla uçuşurlardı.

Gemi, sabah sisinin arasında son hızla yiterdi. Ancak zamanla kentin anıları da yaşlandı. Pul pul dökülmeye başladı. Silikleşti. Uykuların yıpranık, köhne dehlizlerinde kimi zaman çamurlara batarak, kimi zaman uçurumlara yuvarlanarak, batıklıklara gömülerek gitgide yok oldular. Kalan tek tük anılarsa bilincin duvarlarını eskisi gibi kırarak gemiye ulaşamıyordu. Kentin en yaşlısı da bir sabah gözlerini açamayıp sonsuza göçtüğünde, o gece kentin genç kuşakları geminin sesini duymadı. Hatta birkaç kişi nöbet falan da tuttu kıyıda belki geçiyor da biz mi duyamıyoruz diye. Aradılar, taradılar, çabaları boşa gitti. Gemi yoktu. Yorgun argın, kent merkezine doğru yürürlerken, içlerinden biri diğerine:

"Baksana, babam rahmetli, bu sokağın içindeki bir hamamdan söz ederdi. Balık konservesi yapan küçük bir işletme de aynı sokakta bulunurmuş. Kalay yapan, saat tamir eden dükkânlar ile düğme, iplik, lastik, iç çamaşırı falan satan bir manifatura dük-

kânının ayrıca ünü kent dışına kadar varan bir işkembe, kokoreç lokantasının da olduğunu söylerdi. Ama ben hiç görmedim."

"Ya sahi be" dedi beriki, birden aklına dank etmiş gibi, "bizim rahmetli valide de arkadaşlarıyla gençliklerinde gittikleri yazlık sinemadan söz ederdi ballandıra ballandıra ama ben de hiç görmedim".

Bu durumu biraz garipseyerek, başlarını sallayıp, "cık, cık , cık..." sesleriyle ilerlediler.

Gün, ay ve yılların kendini sürekli yoklamasına, dokunmasına dayanamayan iskeledeki saat de bir gün duruverdi. Kentin üzerinden, çok hızlı akan zamanlardı bunlar. İnsanlar sürekli hareket halindeydiler artık. Çalışırken, okula giderken, yemek yerken, temizlik yaparken, alışveriş yaparken, hızlı metrolara, trenlere binerken... Hatta bir gün, kollarına saat takmak yerine beyinlerine birer çip takıp, zamanı ona göre ayarlamaya başladılar, daha doğrusu zaman onları ayarladı. Hızlanan zamanda kaydedilecek anı kalmamıştı. Anıları çoğaltacak uzamlar da yoktu zaten.

Daha sonraları kentin söylencesi olarak, kuşaktan kuşağa anlatılacaktı, anıları taşıyan gemi. Ancak hiç kimse bir daha öyle bir geminin neden ortaya çıkamadığına akıl sır edemedi.

AYNALI ÇARŞI

Alışveriş yapmak için hastaneden çıkalı yarım saat falan olmuştu. Çok fazla bir zamanı yoktu uzunca alışverişler yapabileceği. Alınması gerekli birkaç parçayı alıp dönecekti çabucak. Yabancı bir kentin tanımadığı sokaklarında uykusuz, yorgun bedeniyle debelenip durdu neyin nerde satıldığını bilmeden. Önce bir paket kâğıt havlu, peçete, birkaç rulo tuvalet kâğıdını almış sonra da sabun, kaşık, çatal, biraz karışık meyve, su. Unuttuğu bir şey var mı diyerek aklından geçirdi tek tek, işi sağlama alıp bir kez daha çarşıya çıkmamak için. Hepsi tamamdı.

Aslında yeni tanışılan bir kenti solumak, her adımlayışta onun canlı bir varlık olduğunu keşfedebilmek harika bir duygudur. Kent, her keşifte kendi gizemini usulca sunar. Her köşesinden yaşamın dalgın oynaklığına dokunursunuz. Kokuları gibi teni ve duyguları da vardır kentlerin ancak önce seslerini duymanız gerekir. Ses ardından kokuyu, teni de çağırır. Yeni bir insanla tanışırsınız böylece, gerisi size kalmıştır, ya doyumsuz bir sohbet ya da gizemli bir susuş başlar sonrasında. Ancak şu anda bu keyfi yaşayacak durumda değil zorunlu olarak kentte bulunmanın telaşlı bir dolanmasını yaşıyor.

Döner satan küçük esnaf lokantasının önünden geçerken midesinden çıkan çılgın sesler vitrin camını tırmalayınca, iki gündür hastanede koşturmaktan doğru düzgün bir şey yemediğinin ayırına vardı. Acildeki Kırksekiz saatlik kaygılı bekleyişin sona ermesiyle, annesinin servis yatağına yatırılmasının ardından fırlamıştı hastaneden, bir an önce gerekli şeyleri alabilmek için. İçeri daldı:

"Bana bir çeyrek döner ve ayran paketler misiniz?"

"Hemen hazırlayayım" diyerek döner ocağına yöneldi, ekmekleri kesen. Döner yapan da kasada çalışan da iki güzel genç kızdı. İç aydınlandı.

"Ne güzel, her zaman erkeklerin çalışmasına alıştığımız böyle yerlerde artık kadınları görmek. Üstelik kadınlar daha da özenli oluyor."

"Burada kadınlar hep çalışır zaten dışarıda" dedi esmer olan gülerek. Haklıydı, yaz sıcağına uyarak, bedenlerini giysilerine sımsıkı tutsak etmemiş kadınlarla doluydu her yer. Yeni bir kente gittiğinde ilk dikkat ettiği şey, sokakların kadınları ne denli konuk ettiğiydi. Kimi kentlerin sokakları kadınları dışlar, soğuk akardı kaldırımları. İki taraf da birbirinden ürker, adımları gerilerdi. Kadın tenine uzanamayan rüzgârı olan yerler, ona her zaman donuk ve neşesiz gelirdi. Eril bayraklı çatılarını çoğaltan kentlerdi onlar. Bacalarından geceleri yalnızca eril kuşların çıkarak kenti sardığı.

"Ha, bir de gecelik alabileceğim bir yer tarif edebilir misiniz? Yabancıyıyım da buranın."

"Bakın, daimi pazarı pek ünlüdür bizim şehrin. Pek çok çeşit bulabilirsiniz, üstelik daha da ucuza alırsınız mağazalardan."

Kente ilk kez geldiğini belli eden yani "Buralı değilim, bana daha çok ilgi gösterin" dercesine bir açıklamaydı aslında sözlerinin ardından kopup gelen. "Burada hiç arkadaşım yok, o yüzden birkaç sohbete hasret kaldım" demenin gizil biçimiydi. Kimi anlarda hiç tanımadığınız insanlarla üç beş dakikalığına da olsa

güzel bir diyalog kurarsınız ya oysa gençken sevmezdi böyle herkesle konuşmayı. Hatta yanındaki büyüklerine kızardı, tanımadıkları kadın ve erkeklerle iki laftan sonra hemen sohbete koyuluyor diye. Utançtan kıpkırmızı olurdu yeni yetmelik günlerinde. Ama şimdi nedense hiç çekinmeden laf atarak konuşmayı başlatıyor, oldukça da keyif alıyordu. Yaşlılarda olurdu ya genelde bu durum, her fırsatta sohbet için ortam yaratmak. Gençlerin onları yeterince dinlememelerinden kaynaklanan bir şeydi bu sanırım. Aradan geçen zamanda ortak paydalar yani hayatın her iki taraf için de albenisi o denli değişmişti ki. Teknolojinin yarattığı hızda getirdiği dile bile yetişmek, gündelik yaşamın içindeki zevklerin karmaşasında ortak beğeniyle buluşmak oldukça zorlaşmıştı. Böyle her sokağa çıktığında bakkalla, market çalışanıyla, çöp toplayanla ya da vapurda, otobüste yanındakiyle konuşmak için illa ki bir neden yaratıyorsa artık kendi de demek orta yaşı hızlı adımlarla koşarcasına geçiyordu.

Döner paketini alıp çıktığında dışarıda çok fazla kaldığını düşündü. Hızlandı adımları. Aslında hastane ile alışveriş arasındaki koşurmalarında iki dakikalığına da olsa, o çok söz edilen efsanevi çarşırı da görmek istiyordu. Hani üzerine türküler yakılan. Kime sorsam diye bakınıp düşünürken kafasını sağa çevirdiğinde birden göz göze geliverdi kapısındaki yazısıyla: "Ay-na-lı Çar-şı." Gülümseyen yüzüyle yanında bitivermişti, nazikçe "Ben buradayım" dercesine. "Yukarıdaki yine beni düşündü" diyerek geçirdi içinden, "teşekkürler Tanrım" dedi sevinçle gözlerini gökyüzüne çevirerek. Kemerli, tepesi vitray süslü eski kapıdan kutsal bir mekâna girercesine içeriye usulca kaydı.

Aynalarla çevrili, masalımsı, gizemli bir yer bulacağını sanırken hayal kırıklığına uğrayıvermişti. "Hani, nerde aynalar?" diye kendi kendine söylenirken çarşıdaki tek ziyaretçi olan çiftten erkek olanı, "Aynalar burada" dedi. İşaret ettiği yerler, upuzun Hint giysileri arasında kaybolan el kadar aynalarla zar zor görülen. Kimilerinin üzeri saçma sapan sözüm ona turistik eşyalarla kap-

lanmıştı. Estetik yoksunu, gözü yoran bir sürü ıvır zıvır doluydu her taraf. Son bir umutla tavana doğru kaldırdı başını. İlk biçimini belki kendi bile anımsamayan, soğuk, karmaşık bir tavan ona bakıyordu tüm anlamsızlığıyla. Bir zamanlar geçmişin en gözde pazar malları olan atlar için yapılmış süs ve koşum eşyalarından birkaç örneği hatta çarşıya -kimilerine göre- adını veren "ayna" denen "at gözlüklerini" görebilirim umuduyla dolandı. Bulamadı hiçbirini. Bir boydan bir boya gidip geldi. Canı sıkkın, fotoğraf makinesini çantasına koydu. Çekecek bir şey yoktu ki. Daha fazla dayanamadı. Hüzünle fırlayıp çıktı çarşıdan. Kimlerin ayakları takılıp da kırılmıştı aynalar.

Sokağın başına kadar ilerlemişken ansızın durdu. Ortada hiçbir neden yokken durdu, iki dakika düşündü. Ayakları gerisin geriye birden çarşıya yöneldi. İçinden "Ama ben... Ben... Benim hastaneye gitmem gerek, anneme geç kaldım, merak edecek kadın. Hem suyu da bitti ne içecek?" diye düşünmesine karşın sanki dev bir mıknaatısla çarşıya doğru hızla çekilişine engel olamıyordu. Çarşıya yaklaştıkça daha da arttı çekim, daha bir hızlandı adımları. Neredeyse koşar adım geldi, birden zınk diye duruverdi çarşı girişinde. Bilinmeyen, istemdişi kuvvet onu durdurmuştu. "Aaa!" şaşkınlıkla ünlendi, uzamaya başlayan koluna bakarak. Uzadı, uzadı... Kapının üzerindeki kitabeye değdi. Harfler üzerinde geziniyor parmakları, sanki kör alfabesi okur gibi. İki satırlık bir yazı:

"Adaletliliği ile tanınan Sultan Gazi İkinci Abdülhamid Efendimiz Hazretlerinin lütuf ve sahip çıkmalarıyla. Kendilerine bağlı, Musevi uyruğundan İlya Halyo kullarının çabalarıyla yaptırılmış ve gönülde yer tuta(cak)n çarşıdır. Yıl Hicri Muharrem 1307 (Kasım-Aralık 1889) İlya Halyo."

Sol alt köşede de İbranicesi vardı yazının. Harflere dokundukça gözlerinin önünde birtakım görüntüler de uçuşmaya başlamıştı; dar sokaklarda korku içinde koşturan telaşlı insanlar, bağrıışmalar, saldırmalar, küfürler içinde yürüyen kin dolu

suratlarıyla birtakım gruplar herkese değil kimi insanlara, dük-kânlara, evlere saldırıyordu. Görüntüler kopuk kopuk gelen çok eski zamanlara ilişkin yansımaları. Neden bir kısım insanların, diğerlerine saldırdığını, mallarını mülklerini satamadan yirmi-dört saat içinde başka şehirlere göç etmeye zorlandırıldıklarını, insanların korku içinde dehşetle kaçışmalarını, yağmaları, şiddeti, anlayamadı. Bunca düşmanlığa, öfkeye, kine yol açanına ne olduğunu hiç mi hiç anlayamadı. Oldukça zorladı kendini. Çok zorladı ama onca nefretin, sevgisizliğin bir başlangıç nedenini bulamadı. Bunun anlaşılabilirliği de üstelik haklılığı da o denli uzaktı ki. Zamanın hangi boyutuydu bu? Düşünmekten yoruldu.

Giderek parmakları harfleri algılayamaz oldu çünkü çok zor seçilen, ara ara kesilen görüntülerde, yazıların üzeri tepkilerden duyulan çekinceyle sıvayla kaplanmaya başlamıştı hızla. Yeniden görünmez oldu her bir yazı. Elini korkuyla geri çekti, kan içindeydi parmakları. Bedeninin sakırdamasına engel olamıyordu. İçeriye ne zaman geçtiğini, kapıdaki görevlinin onu tanıyarak, "N'oldu hanım, bir şey mi unuttunuz yoksa?" diye soruşunu duymadı bile. Çarşının serinliğine doğru ilerledi. Gün kararmaya başlamıştı, elektrikler kesik olduğundan hafif bir loşluk vardı çarşıda. Bir iki esnaf oturdukları kapı ağzında yere koydukları mumlarla aydınlanıyordu. Merakla ona baktılar, hiçbir albenisi olmayan bu çarşıya neden bir kez daha geldiğini merak ederek.

Sonra yavaş yavaş iyice karardı çarşı. Adamlar, dük-kânlar uzaklaştı. Ufacık kaldı. Eridi. Simsiyahtı her yer. Dehşete kapıldı: "Nerdeyim. Aman Tanrım!" Adım atacakken vazgeçti, önünü göremiyordu ki. Ya derin bir kuyuya düşerse? Her tarafı korkudan felç olmuştu. Bağırды, önce çıkmadı sesi sonra var gücüyle, "İmdaaaattt! Kimse yok muuu! N'olur yardım ediiinnn!" diye bağırды. Ağladı, hıçkırıklarla bağırmasını sürdürdü. Ne kadar zaman geçti ayrımında değildi. Belki beş dakika belki beş saat. Bilmiyordu. Sonunda yumuşacık, okşarcasına bir erkek sesi, "Korkmayın lütfen, korkacak bir şey yok, korkunuzu yener, sakın

kalırsanız bizim gibi görürsünüz her şeyi" dedi. "Kim?.. Kimsiniz siz, nerdeyim ben? N'oldu çarşıya?" diye kesik kesik sordu. Aynı ses, "Merak edip geldiniz ya buraya, bizi görmek isteyip, biz sizin bilmek istedikleriniziz yani geçmişteki zaman" ve devam etti, "şimdi lütfen sakın olun, korkunuzu bastırın, o zaman beni karşınızda göreceksiniz sonra da daha başka her şeyi". "Sakin ol, sakın ol..." diye sürekli kendine telkinde bulunmaya başladı. Yaşadıklarının halüsinasyon mu, gerçek mi olduğunu ayırt etmek istiyordu. Nasıl olduysa derin bir iç çekmeyle, yaşadığının ne olduğunu irdelemekten vazgeçti. Ne olacaksa olsun diye düşündü. Rahatlamıştı. Birden buram buram fesleğen ile iğde kokuları sardı her yeri. Bu daha da hoşuna gitti, tüm kaslarını gevşetti. Çok severdi fesleğen kokusunu. Sonra yavaş yavaş giderek yükselen güzel bir piyano sesi duymaya başladı. Yumuşacık. Ama en ilginç, evet en ilginç olmuştu işte! İnanılmaz bir şey, sanki deminden beri sanki simsiyah bir kalın örtü varmış da onu biri çekip almış gibi birden apaydınlık oldu çarşı. Her yer, duvarlar, yerler, tavan, santimetre boşluk kalmaksızın kırmızılı, mavili, morlu, sarılı yeşilli, yavruağzı rengârenk vitrayla ve parçalı, kesik kesik aynalarla kaplıydı. Kırık aynalar yüzünden renkli vitraylardan dolayı göz kamaştıran bir renk şenliği vardı. Sürekli değişen, koşan, alıp başını oradan oraya zıplayan, canlı, diri, neşeli renkler. Her köşeden değişik ırklardan, uluslardan insanlar belirmeye başladı yavaş yavaş, çok kalabalıktı. Onlar da renklere uymuş neşeli, gülerек dolaşıyorlardı. Sanki bambaşka bir yere düşüvermişti. "Acaba, ben... Ben aynı çarşıda mıyım?" diye düşünürken az önce duyduğu sesi bu kez tam karşısında duydu, mor renkli kadife ceket, pantolon giysili bir adam, "Hoş geldiniz" dedi gülen bir sesle. Karşısındaki adama baktı ama yüzünü göremedi, kocaman bir şapkanın altında gizlenikti yüzü. Açıkta kalan çenesine de şapkanın gölgesi düşüyordu. Bu yüzden kaç yaşında olduğunu da çıkaramadı.

"Burası, Aynalı Çarşı mı?"

"Evet, Aynalı Çarşı. Biz geçmişte, Aynalı Çarşı zamanında yaşıyanlarız ama şu an gelecekteyiz."

"Gerçekten mi, nasıl oluyor bu?"

"Etrafınıza bakın, anlarsınız. Nasıl olduğuna gelince bu, aynaların bir sırrı. Aynalar sürekli gelecekte yol aldırıyor bizi."

"İnanılmaz bir şey, müthiş!" dedi inanamayarak.

Gerçekten de başka bir boyuttaydı. İnsanlar kimi zaman yol vermek yerine birbirinin üzerinden manyetik bir alanla geçiyordu. Alışveriş paketleri şeffaftı, anında kocaman paketler 1 cm.lik konuma getiriliyordu. Parmağını uzatan bir kadın tam karşısında duran televizyona benzer ama çok ayırık, hiç bilmediği bir aygıtı avucunda tuttu! Şaşkınlıktan gözleri fal taşı gibi açılmıştı.

"Bakın, merak etmeyin, biz anılarımızı koruduk hatta onlardan geleceği bile doğurttuk, üzüldüğünüzü görünce buraya çektik sizi. Çünkü zamanın her evresini, her boyutunu çok iyi duyumsuyorsunuz, içtenlikle üstelik. İşte bu yüzden sizinle bağlantı kurabildik."

Çok şaşkıındı. Ara ara her çeşit çiçek kokuları yayılıyordu; gül, sümbül, lavanta, şebboy. Çocuklar ilişti gözüne, çok neşeliydi her biri. Bir tane bile ağlayan çocuk görmemişti. Kimileri havada parende atıyordu.

"Hiç somurtan, kavga eden insan göremedim?" diye sordu yürürlerken.

Güldü adam:

"Çünkü herkes zamansal sorunları aşmış durumda, zamanı bizler çok başka algılıyoruz, size göre geleceğin dünyasındayız; kavga, nefret, hırs, mülkiyet, erk, savaş, entrika... Mutsuzluğa neden olacak ne varsa bunları biz geçmişe gömdük, sizler gömdüklerimizde yaşıyorsunuz."

Kadınısı bir merakla hemen sordu:

"Peki aşk var mı?"

"Sizin anladığınız anlamda değil. Çoklu aşklar dünyasıdır burası, her şeyin aşkını duyma yetimizin olduğu, bedensel aşklarla

sınırlı kalmayan. Bir çiçeğe veya ağaca âşık olabiliriz, böylece o anda onu kurumuşluğundan çekip alırız. Ya da bedenlerin aşkı, birbirini istemediği anda silmeye bağlıdır, silinir. Sonrasında da iki taraf da birbirini unuttur, terk edilme, acı çekme veya zarar verme yoktur. Yaşanan her şey unutulur. Her şey programlanmaya bağlı. Bizde rastlantı yoktur, hangi çiftlerin mutlu olacağı saptanır, onlar buluşturulur. Ufak tefek aksaklıklar da yeniden programlanır beyinde. Örneğin çiftlerden biri seviyor da diğeri müzik, dans sevmiyorsa yeniden bu özelliklerle donatabiliriz. Amaç, birlikte olan çiftleri mutlu kılmak. Bizim boyutumuzda nefret ve sevgisizlik yoktur. Bu duyguları sildik programımızdan."

Kafası karışmıştı.

"Hatta IQ'lar bile yükseltiliyor. Doğacak çocuk, zekâ açısından geri kalmasın diye." Sanki bir düşüeydi ya da Lunapark! Evet, işte sonunda bulmuştu uygun sözcüğü. Geleceğin dünyası ama şimdinin Lunapark'ı.

"Gitme zamanınız, ne yazık ki" diyerek uyardı adam, "yoksa iki ayrı zaman aralığında kalarak, boşluğa düşersiniz".

"Peki" dedi kadın, karmakarışık duygular içinde, "keşke sizin dünyanızda kalabilseydim".

Gülümsedi adam:

"Keşke ama ne yazık ki olanaksız. Geçmişte yaşamış olsaydınız, bu söz konusu olabilirdi. Ancak "şimdi"den sizi çekip alamayız."

"'Hoşça kalın' demeyeceğim çünkü bu güzel dünyanızda olduğunça hoş kalabiliyorsunuz."

"Güle güle."

Aynalar inanılmaz bir biçimde daha da aydınlanmaya başladı. Sanki güneş tüm aynalar üzerine düşmüş gibi göz kamaştıran bir parlaklık oldu. Ne insanlar, ne vitraylar, ne eşyalar... Hiçbir şeyi artık göremiyordu. Gözlerini sınıksız yumdu. Bir süre sonra parlaklığın azaldığını duyumsayarak yavaşça araladı göz kapak-

larını. Çarşı eski durumuna dönüşmüştü. Birkaç alışveriş yapan insandan başka kimse yoktu. Yaşadıklarının ayırımına varan oldu mu diye bakındı; hayır, herkes kendi dünyasındaydı. Onun geldiği dünyanın o denli uzağında üstelik.

Anılarını saklamasına izin verilmeyen çarşı. Oysa silindikçe parlardı aynalarla orada saklı kalan anılar. Bir kez düşmeyedursun aynaya bir insanın aksı. Üzerine düşen sırları kendi sırrında saklayan. Her biri diğerinden ayrıksı öyküleri olan. Örneğin çok merak ediyordu, hani çarşı girişinde uyduruk bir tabloda dizeleri ona yazılıp da bir kenara atılıp kalmış türküye konu olan genç askerin, köyünden ilk kez bu çarşıya gelip de nasıl hayran kaldığını, neler düşlediğini. En çok kime, neyi satın almak istemişti? Sevdiğine bir yemeni, annesine belki güzel bir havlu, kim bilir. Mutlaka bir sevdiği, en azından bir kadın vardı geride belki bir anne. Parası yetmediği için çok sevdiği elbiselik kumaşı manifaturacıdan kestirtemeyen kadın vardı sonra. Ara sıra gelip kumaşı imrenerek okşayıp, dokunan. En süslü cep aynasını bulmak için her dükkâna girip çıkan, sonunda bularak nişan bohçasındaki-lerin içine katan genç kız. Yakın kasabadan gelip de erzak olsun, atları için yeni koşumlar olsun almayı düşünen adam. Makas, iğne, iplik, çamaşır, havlu gibi gereksinimleri için çarşıya uğrayan Yahudiler, Romenler, daha niceleri... Çarşıdan geçen onlarca insanın yanı sıra öyküleri de düşmüştü aynalara ama zamanla tozların altında hareketsiz kalarak donup kalmayı kendilerine yediremeyip dışarıya süzölmüşlerdi. Anılar havada asılı ince bir cam olarak yüründükçe, incelikliğinden çıtırdayarak geçen zamanla birlikte kırılmaya devam etti.

Aynasını artık hayal meyal anımsayan Aynalı Çarşı.

Dışarı çıkarken son bir küçük ayna parçası ayağına takıldı. Eğildi, alıp çantasına koydu.

GÖL KONUŞMALARI

en güzel armağanımdı
sunulduğunda kemirilen
pür neşe umutlarım

Göl seslenişiydi, yanına çağırın. Yalnızca ben duydum, fısıltısını eğildiğimde. Kıyısından sızan bu dile tanıştım nicedir. Çalkantısında giderek tadını yitiren. Acı, bakarsın yeni bir tat oluvermiş bir gün. İkimizin de esintisinde iğde bulaşığı, ikimiz ayrı dalgaların erinci. Kent ışıklarını ağırlıyordu yiten güne inat. Usuldu yeni akşam. Sığındım, ılıkça gülümseyen göl yüreğine. Bilseniz, ben o yüreğe ne çok rüyalar serdim.

"Her göl bir 'giz'i okşar" dediler, sırrında dinlediğimdi bu akşam. İkimiz de söylenmeyende kesişendik. Sus emrinin çekinmesiyle saklı sözlere koşan. Kaçmanın derinliğinden, düşe kalca gelen iki yorgun bilge. Birbirimizin avucuna akıttık, giz dolu harflerimizi. Harflerimizde ezildik. Sessizliğe kayan yüklü sözlerimiz... Sularında uzadı yankılarımız. Ben göle aktım, sağırlaştım. Göl bende çıktı kıyıya şaşkın ve ürkek.

Sonra şöyle mırıldandı:

"'Korku'dur zamana yapışan, zamanın akışkanlığıyla eriyen."

Gözlerimi suya bıraktım sarkıtarak. O, henüz bunu bilmiyordu. Korkumun pusuya yattığı anılarımı yendim derinlerine yüze rek. İçleri kurumuş midyeler, nicedir onları bu yorgunluğundan koparıp atacak eli bekliyordu. Beni görünce zorlukla gülümsedi. Çürümüş suya gömülü yosunlar, binbir bitki kımıltısızdı yapış kan ağuyla. Her birini köklerinden çekip fırlattım. Su bulandı, çamursu. Yolumu yitirince, o ne büyük ürkü umarsız, batağına gömülüşüm dehşetle! İlk kez suyun dolgunluğunda akan sesini duydum. "Su bulanmadan yenemezsin korkunu, bu iyi işte. Çamurlara gömülmeden yok edemezsin hiçbirini. Onlara karışmanın sevincini yaşa, korkusunu değil!" Dolgun şırıltılı sesin suyu, kuruyarak kulaklarımdan çekiliverdi. Aydınlanan yüreğimle batağa kendimi saldım çırpınmadan. İlk kez bir buyruğa uyarak köle olmayı yeğledim, bulanıklığına aktım derinlerinde, uzanan ellerimle fırlatıp attım ne çok bitki, taş, ölü balık, midye varsa. Duruldukça dalgalı zaman, üst üste yığıldıkça özensizliğiyle kayıtları, en gerideki ne denli silikti artık berraklığıyla ufalıveren.

Alışkan ezgiler gibi oldukça tanıdık, eski. Durgunluğunda usulca çalkalanan belirsiz, küçük dalgaları. "Dolantı"sında kayboldum, okyanusa dönüşüverdi ansızın. Dev dalgalarını çağıran. Binlerce yıl çözülemeyen sorularının peşine düştüm, dalgaların kimi zaman tepesinde kimi zaman alaşağı edişinde. Aslında çözülmeyen sorular yumağı değil miydi yaşam? İnatla o yumağın içinden birkaç adımlık düzlüğüne erişmiş ipi elde edişimizi seyrederek kendimizi geçici rahata erdirdiğimiz. En kolayı, nasıl da güzeldi insanın oynadığı oyunu gerçek sanması. Oyunların kör yumağında yitirişimiz kendimizi bir anda, kavgalı çılgınlıklar cidiyetinde. Biri çıkıp asla demez: "Hey! Bu bir oyun!" Hazzında yiterken yücelir egosu, piyon oluşun.

Kimi zaman çaresiz kaldığında, savaşmaktan yorulduğunda boşluğuna kendini salıverdiğin dolantıdır unutma oyunu. "Yanlış sorular çözümünde yitirilen sanılsa da küçük bir gölde zaman, her didişme, çırpınma, okyanusta karşına çıkacak fırtı-

ayla baş edecek güce eriştirendir kollarını aslında." Bunu der demez, kıvrak bir kuyruk sallayışıyla uzaklaşverdi küçük bir mavi balık, eşikte onu bekleyen denizine doğru.

"'Acı', çengellidir" dedi göl, "her biri saklandığı köşeden çıkar, sanki bu anı beklemektedir. Sökülmeye görsün torbanın köşesi, onca öfke, sıkıntı birbirini ite kaka ufacak delikten dışarıya doğru fırlar telaşla. Hazmedilmeyen, uğurlanmayan acıları dışarıya çağırıp kucaklamayı sever insan. Hazdır, geçmiş acılara duyulan özlemin adı aslında. Ancak kimi zaman alınan haz, parçalar benliğini, dağılırsın. Acını kollarıyla sardığında gelmiştir zamanı özlem gidermenin. Ara sıra çıkarıp bakarsın yüzüne, okşar, ağlar ya da gülümsersin, geçmişin zaman yolculuğuna uçar-sın. Sonra 'tamam' dersin, sarıp sarmalar, öper sandığına koyar, uyutursun. Asla barışılmaz dediğin o acılarında, öfke vardır sar-nırsın. Öfke, aslında kendinedir, kendini bağışlamama üzerinedir. Beklemeyi bilmeli. Er ya da geç kucaklamadığın her acı seni tırmalar. Ve her biri, diğerlerini tutup elinden çağırır arsızca o zaman".

Başımı eğip dinliyordum, o anlattıkça başarabilirim belki diye umutla.

"Acılarla çarpıştıkça ona alışmayı öğreniyoruz" dedi göl.

Sızısını kendi başına yaşıyordu her yara, göl bunu bildi. Sonra dindi kımılıtları. Durgun. Uçsuz bir su oldu, kanayışını gizledikçe. En dipte bir kan pıhtısı, kızıl-cık damlası, kenarı koptukça sızan. Parlak ve açık kırmızı. Göl kanıyordu. Denizkestaneleriyle gizledi bunu. Dikenlere çarpan her dalgayla derine gömüldü kabuksuz yara. Kimse değildi ayırında. Herkes unuttu sandı. En diplere sarkan uçuruma sakladı göl kanamasını.

Göl dinledi kendini, usulca karardı. İzin verdi sularına sarkması için akşama. Ürperdi. İnce tül-den sise büründü. Kendine doğru yitmenin ürküntüsünde silindi.

"Kent bu, 'sıkıntı'ya gelmez" dedi uzaklarda kırpışan ışıklara dönerek, "kaçırışından belli bak, ıpışıl gözlerini" der demez yo-

ru olarak uykuya daldı, her sıkıntının sonunda varılan çaresizlik gibi. Teslim olmağı uykı, yenilgiye baş eğişte.

Göl, bir gün sıkılıp dolaşmaya çıkmıştı, sularını alarak yanı-na. Ardında ölü balıklar, deniz dibi taşları parladı güneşte. Yal-vardım, yanına almadı beni. Kalandım bıraktığı çukurda. Terk edilmiş yosunlara seslendim: "Hey! Canınız çok yandı mı ku-rurken?" Yosun, bunu bilemediğini söyledi, gözleri hatırlamaya çalıştı şaşkın ve iri. Ama ben biliyordum. Giderken ardımda yo-sunlar, ölü taşlara sarılışı gevşekçe. Gözyaşımı armağan edince, kurudu göl nedense.

Göl nicedir "yalnız"dı, yalnızlığı öğrendi sessizliğinde. Her kördüğüm kendi sessizliğine sarılır. "Her şey biter, her şey geçer, değişir, yok olur, başka her şey doğar ve süreç yeniden başlar. Bu arada tüm saçmalıklar sarmalında asıl gerçeği kaçırsın: Ken-dini. Onca kısırdöngünün akışından sıyrılarak arada su yüzüne çıkma şansını bulan kendinin ayırımına var." Bunları diyerek, havalandı suların üzerinden bir karabatak.

Her yeni günle buydu kışkırtan, atılan her adım yeni sanılır-ken, her şeyin başka şeylere benzer görünmesiydi son. Buydu suları yalnızlığa çekilen gölün, üzerine düşüveren sıradanlık gölgesi.

Benzerliğin sıkıntısına daldığı için yalnızlığına çekildi göl. Fakat yalnızlığı çok gürültülü geldi kendine. Yeniden kulak ver-di, kıyısındaki kuş ve ağaçlara. Kederlerine bıraktı hüznünü.

Onlar ne çok ağlıyorlardı oysa. Gürültüsünün masumluğunu ayırt etti ansızın özleyerek kendini. Bu yüzden yeniden çekildi yaralı bedenine. Yarasına baktı korkmadan ve içine saplanan dikenleri çıkardı. Tüm bunları yaparken, uzaklardaki orman, ulu böğürmesiyle titretti dalgalarını, ay bile ürktü bu sesten, göl yüzüne bıraktığı yansıyı titredi ürpererek. Oysa ne gözünden bir yaş ne de boğazından yüreği koparan bir haykırış fırladı. Orman bile buna dayanamazken. Uçları iltihap kaplı dikenleri fırlatıp attı en uzağa. Bir daha görerek aklına düşmemesi için ancak

uzaktan kıyısına çıkagelen bir karınca kulakları sağır eden bir sesle şöyle bağırdı:

"Sen o dikenleri evrenin sonsuzluğuna fırlatsan bile yaşadığın acıyı neden unutasın? Oysa onları her gün göreceğin yere koy ki çektiğin acıya değip değmediğini her geçen günle tartabilesin. Çektiğin acı, yüreğini ve aklını ne denli zengin kıldı, duygularında ne büyük coşkulu dalgalanmalar yarattı, bunu bil."

Bunları derken büyüüp dev gibi olmuştu karınca, kızgın gözleriyle baktığı göl, rengi değişerek kararmıştı, karıncanın gözlerinin siyahlığı örtmüştü gölün üstünü. Devam etti kızgınlıktan titreyen sesiyle:

"Yürüdüğün yolda aydınlattı mı seni onca acı yoksa toz, kir, yetersiz kılıp karanlıkta mı bıraktı? Bunu sor kendine, her baktığında ne öfkeyle saldır o dikenlere ne bedenine saplanan güne lanet et ne de acı kendine. Yalnızca ölüme doğru hızla koşandan başka bir şey olmayan şu hayatta dikenlerle karşılaşman ne kattı sana?"

Sustu ve dev karınca oluşumundaki hızıyla bu kez küçülmeğe başladı. Yanıtı beklemeden, yorgun belini ağır ağır oynatarak sazlıklarda kayboldu. Dolunay iyice yaklaşmıştı baktı yaşlı karınca-ya ancak onca aydınlığa karşın yitip gitmişti, hangi uzun yoldan geldiği belli olmayan.

Kıyılarına sızan sular pek kirliydi. Uzanıp aldı dikenlerini karşı kıyıdan, kirli sulara daldırarak elini. Hayret! Boşa çıkan bir kaygıydı, şimdi yüreğinde duyduğu. "Büyük sesler umulmayan yerden doğar. Sıcaklığını yitiren acılar sonsuzca saklanmamalı" diye düşündü. "Serinleyen kaygılarımızı, acılarımızı kucakladıkça onlara olan uzaklığımız azalır. Dokunmadan saklamak korumaktır, korunansa kendini olabildiğinden fazla büyütür" diye konuşan yaşlı karınca belki de haklı olabilirdi?

Göl, şimdi onu dinliyordu.

YALNIZCA MASKELİ TREN

Uykuların o en derin zamanlarını bekleyendi.

Koyu sessizliğindeyken her şey; ağaç, su, kapı, duvar. Nereden geldiğinin belirsizliğiyle, yine aynı bilinmezliğe doğru sanki uçarak hızla kaybolurdu. Her defasında bambaşka biçimlerde çıkardı ortaya. Kimi kez, 19. yüzyıldan kalma buharlı bir lokomotif biçiminde ağır kadife süs perdeleri, yataklı vagonları, lokantaları, siyah eprilmiş dış cephesinin hantal hareketleriyle, kimi kez ise elektrik enerjisine sırtını dayamış, son model bilgisayar destek programlarıyla kıvrak, nikel yapısının göz alıcı pırıltısıyla. Makinistin bulunduğu en baştaki bölüm, insanı hayranlıkla kendine baktıran rengârenk gizemli bir maskeyle sarılı olurdu. Şimşek hızıyla savrulup gidişinden sonra ardında yanardöner pulların bıraktığı ışıltı, karanlığın orta yerinde gözleri kamaştırmaya devam ederdi. Ardı ardına geçen vagonlarla birlikte pencerelere yapışık yüzler, gözler, eller de hızla akıp giderdi. Kadın, erkek, yaşlı, genç, çocuk her yaş ve cinsten insanın yolculukları da o camlara yapışık olarak sonsuza kadar sürecekmış duygusunu uyandırırdu. Her biri başka başka film karelerinden seçilip yapıştırılmış gibi. Onların açılıp kapanan ağızları, el kol hareketleri... Giysilerinden, saç biçimlerine değin birbirinden uzak insanlar.

Ne denli engel olunursa olunsun, duvarlar örölsün, bin kat derinlere itilsin, gündelik hayatın kargaşasında unutulmaya çalılsın, yine de ansızın sudan fırlayan bir yunus balığı gibi en olmadık zaman ve yerde sarsılan vagonlarıyla karşınızda bitiverirdi. Hiçbir şey, ortaya çıkışına engel değıl. Kimi zaman kendisine seslenenleri kırmayarak gelir. Genellikle onu çağırınlar kendilerine acı çektirmekten hoşlanan biraz mazoşist yapılılar sanırım çünkü karşılarına çıkar çıkmaz, ağlarlar, üzülrler, kendilerine kahredip, yeniden geçmişteki o anları yaşarlardı capcanlı. Onu çağırınlar, yaralarını yeniden tazeler, burunlarını silerek göz yaşlarından kızarmış gözlerle biraz özlem, biraz üzüncle arkasından uğurlardı ta ki bir sonraki çağırınalara dek. Ancak kimileri bu çağırma işini o denli abartırdı ki sonunda kurumuş, donuk gözlerle, sanki her gün gördükleri bir nesneye ilişkincesine alışkın, umursamaz bir tavrıla, "Ha, sen mi geldin yine?" dercesine bakıp, işlerine koyulurlardı. Bu tür yaklaşımlar sanırım en sağlıklı olanıydı, Onu sürekli tekme tokat, hırpalayarak ya da korku ve acıyla içleri titreyerek gömenlerden.

Diğer yandan çoklukla itildiğı yer, tünellerdi. Olanca duyar-sızlığıyla kendi bildiğini okuyarak yol alırken bir tüy dokunusundan ayrımsızdı varlığı. Beynin en yüksek girintilerini, belleğin en derin okyanuslarını, korteksin en karmaşık sorunlara, bilişim sistemlerine odaklanmış bölümlerini yıkıp geçerken nasıl ansızın gelmişse yine öylece anında çekip giderdi.

Bilincin en işlek caddelerinden onca kalabalığı yararak hızla yol alırken ansızın karşınıza dikilir birkaç dakika durduktan sonra yine yoluna koyulurdu. İşte o kısacık zamanda bir film karesiymiş gibi her pencereden farklı sahnelerin geçtiğı olaylar örgüsünün tüm figüranları onca kurgulu görünümünden birden sıyrılarak karşısına dikildiğı insana el sallayarak çılgık atar, onları izleyenlere yaklaşmak istercesine ellerini, kafalarını, yarı bedenlerini sarkıtarak uzanırlardı.

Herkesin vardı maskeli trenleri, gördüm onları. Ne derin kazılar da o tünelleri, en derinlerden olmadık zamanlarda çıkıverirdi burunlarının dibine. Ezip geçtikleri her şeyi geride bırakarak. Geride parçalananların sızısını da peşi sıra sürükleyerek. İster uyanık ister uyuyor olsunlar, ister bilinçli ister bilinçdışı çağrışımlarla olsun, sonuçta illa ki gündelik yaşamın kıvrımlarından fırlayıp "maskeli trenler". Uykunun kollarındayken düş dünyasının gerçeğine yol almalar, zamanın başka bir döngüsünde var olmaydı ancak taşıdıkları yük aynıydı raylarda sürüklenirken. Değişmiyordu. Kimileri rüya dünyasının gerçekdışılığından söz ederler. Oysa yaşanmışlığın en özünün özellikle de en istenmeyenlerinin dibe itildiği başka düzlem. Ara sıra görüngüleri sürrealist bir ustanın fırçasından çıkarcasına şaşırtıcı. Özgürlüğün en inanılmaz boyutu. Her gece maskeli trenin vagonlarına doluşan ve gezilerini sürdüren başka hayatlar.

Bu yüzdendi her rüya sonrası hafifleyerek kalkabilmem.

Rüyaları sevenlerdenim ben.

Kimi zaman, "İşte yok oldu, unutuldular" derken. Bir gün, gözümüze takılan bir fotoğraf, bir şarkı, bir koku, sokak, kent, anıt ya da elimize aldığımız bir kalem, bardak, kitap, sözcük, peçete. Niceleri maskeli treni ansızın o koca gövdesi ve hiç azalmayan homurtusuyla karşımıza çıkarıverendi. Bedenin böylesi sarsılmayla acı çekmemesi için gözlerimizi, kulaklarımızı kısacası tüm duyularımızı kaçırarak, kapatarak, yok sayarak hızla uzaklaşmaya kaçmaya başlanıldığı. Gündelik yaşamın sığınacak sığınma sapan şeylerine yönelir, tek isteğimiz bu korkunç kâbustan kurtulmak olurken. Kurtulur muyduk?

Pencerelerden sarkan onca kalabalıkların aslında terk edilen anılar, tutku, hayal kırıklığı, pişmanlık, ölüm, suçluluk, vazgeçme ve terk etmeler olduğundan habersiz, zamansız bir çağrışım ya da aklın bir işgüzarlığı olarak adlandırdıkları sözde yakalanmaydı onlara göre bu kısacık anlar. Sonrasında yine zarif nöronların dolantısında sonsuz yolculuğuna koyulurme. Çoğunluk,

bu durumu bir yazgı olarak gördüğündendir ki "yüzleşme anlarının olanağını" kaçıırıverirdi. Maskeli trenlerinin giderek çoğalışını gözden kaçıran kısırdöngü.

Bir trenle yaşadığının ayırdına varamamaktan daha kötüydü, beyninin sislerinde kaybolmuş trenleri görememek. Onu çöp kovası alışkanlığıyla kullanmaktan kurtulamamak. Oysa hiçbir şeyin bizi terk etmediği bir uzamda, bizi eksiltenlerin ayırdına varmakla başlıyordu ilk adım. Bize iyi ol, acı çek, kork diye belletmişlerdi en büyük erdemleri. Acı çekip korktukça, iyiliği kucaklayışın ezdiği "ben"le "kendim" olmaktan uzaklaştım. Oysa "ben" olmayı başardıkça dayanıklı bir ağaç olurduk her tür fırtınaya. Ağaç olmak istemeyenlere söylenecek söz yoktu. Ağaç olmanın erdem olduğunu hâlâ öğrenemeyenlere ne denirdi ki?

Ne acımasız yargıçtım kendime. Kendimi suçladıkça azaldım. Sonsuzluğa uğurlamak yerine her gece sızıverdi beynimin ince zarından dumanlarını savurarak. Geçmişin ilmeklerine attığım düğümlerde gördüm kendimi. Bu yüzden dikildim maskelinin önüne.

İyiliğin erdem olduğuna inananlarını bu dolup taşan maskeli trenler.

Yüreğinde iyi-kötü terazisi olmayanların yanına uğramazdı acı duygusu. Oysa yüreğimi iyiye sardıkça ne denli çoğaldı kötüler. İyilikle çoğalttım kötülüğü. Bu yüzden, erdem olarak ben demeyi öğrendim, biz yerine. Bencilliğinin bayrağını dalgalandıranların saf insanları oyalamak için uydurdukları kavramdı, biz. Biz olmayan yerde nasıl, kime karşı kullanacaklardı egemenliklerinin hazzını. Onlar, kendileri dışındakileri çağırdılar biz diye. Nerede "biz" diye bağırان duydumsa uzaklaştım oradan. Kendim olmak için ben olmaya sığındım.

Beynimde dolandıkça, her anımsatmayla, çağrışımla kanırtıkça benliğimi, kaçıyordum son hızla soluk soluğa. Kaçmalarım ardından tiz düdük sesleriyle homurdanarak yetişendi. İslî dumanları sımsıcak her an enseimde. Oysa geri dönüp dursam

o koca trenlerin önünde, bakabilsem korkusuzca. Oydu işte en büyük erdem. Ancak kuşkusuz, bunun ayırdında değillerdi, onlardaki gizil "ben".

